KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 5.7.2023 r.
COM(2023) 420 final

2023/0234 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2023) 420 final} - {SWD(2023) 420 final} - {SWD(2023) 421 final} -
{SWD(2023) 422 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

W ramach Europejskiego Zielonego Ładu[1] i Planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym[2] wezwano do wzmocnienia i przyspieszenia działań na szczeblu UE i państw członkowskich w celu zapewnienia zrównoważenia środowiskowego sektora włókienniczego i sektora spożywczego, ponieważ są one najbardziej zasobochłonne, powodują znaczne negatywne ekologiczne efekty zewnętrzne, przy czym luki finansowe i technologiczne utrudniają postęp w kierunku przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym i obniżenia emisyjności. Spośród sektorów najbardziej zasobochłonnych sektor spożywczy i sektor włókienniczy zajmują odpowiednio miejsca pierwsze i czwarte[3] i nie w pełni przestrzegają podstawowych zasad gospodarowania odpadami UE określonych w hierarchii postępowania z odpadami, które wymagają nadania priorytetowego charakteru zapobieganiu powstawaniu odpadów, a w następnej kolejności przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingu. Biorąc pod uwagę podjęte zobowiązania, w niniejszym wniosku dotyczącym zmiany dyrektywy ramowej w sprawie odpadów[4] skoncentrowano się na dwóch zasobochłonnych sektorach: włókienniczym i spożywczym, przyjmując następujące cele ogólne:

– zmniejszenie wpływu na środowisko i klimat, poprawa jakości środowiska i zdrowia publicznego w związku z gospodarowaniem odpadami włókienniczymi zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami;

– zmniejszenie wpływu systemów żywnościowych na środowisko i klimat w związku z wytwarzaniem odpadów żywności. Zapobieganie powstawaniu odpadów żywności przyczyniłoby się również do zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego.

Odpady włókiennicze

Mimo że zapobieganie powstawaniu odpadów stanowi kluczowy cel dyrektywy ramowej w sprawie odpadów oraz działań na rzecz wdrożenia podejmowanych na szczeblu krajowym, również przez podmioty prywatne, poziom wytwarzania odpadów w ujęciu ogólnym stale rośnie i można zaobserwować jedynie względne oddzielenie wytwarzania odpadów od wzrostu gospodarczego[5]. Wspomnianą tendencję w zakresie odpadów ogólnych można również zaobserwować w przypadku odpadów włókienniczych. Sytuację pogarsza jednak tzw. szybka moda, która charakteryzuje się częstszym wprowadzaniem na rynek kolekcji mody[6] z produktami o niskich cenach, nie uwzględnia ekologicznych efektów zewnętrznych[7], zachęca klientów do impulsywnych zakupów i propaguje kupowanie większej liczby ubrań[8]. Rosnąca konsumpcja wyrobów włókienniczych prowadzi do wzrostu ilości odpadów

---

1 Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europejski Zielony Ład", COM(2019) 640 final.

2 Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy, COM(2020) 98 final z dnia 11 marca 2020 r.

3 Ścieżki transformacji UE (europa.eu).

4 Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3.

5 Europejska Agencja Środowiska, „Waste prevention in Europe" [„Zapobieganie powstawaniu odpadów w Europie"], 2021, Zapobieganie powstawaniu odpadów w Europie — Europejska Agencja Środowiska (europa.eu).

6 Lai, O., „What is fast fashion" [„Czym jest szybka moda"], Earth.org, 2021, https://earth.org/what-is-fast-fashion

7 Warsztaty z zainteresowanymi stronami.

8 Komisja Europejska, Wspólne Centrum Badawcze, 2021, https://data.europa.eu/doi/10.2760/858144

włókienniczych. Zgodnie z badaniem prowadzonym obecnie przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC)[9] całkowita ilość odpadów włókienniczych – obejmująca odzież i obuwie, wyroby włókiennicze używane w gospodarstwach domowych, techniczne wyroby włókiennicze oraz odpady poprzemysłowe i przedkonsumenckie – w 2019 r. wyniosła 12,6 mln ton (10,9 mln ton odpadów pokonsumenckich i 1,7 mln ton odpadów poprzemysłowych i przedkonsumenckich).Wygenerowano 5,2 mln ton odpadów odzieży i odpadów obuwniczych, co odpowiada 12 kg odpadów na osobę rocznie w UE.

Zgodnie z badaniem przeprowadzonym przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC)[10] obecnie około 78 % pokonsumenckich odpadów włókienniczych obejmujących odzież i obuwie oraz wyroby włókiennicze używane w gospodarstwach domowych i techniczne wyroby włókiennicze nie jest zbieranych selektywnie i trafia do zmieszanych odpadów z gospodarstw domowych, przeznaczonych do spalenia lub składowania. Takie nieefektywne pod względem zasobów gospodarowanie odpadami nie jest zgodne z hierarchią postępowania z odpadami i prowadzi do szkód dla środowiska w UE i państwach trzecich ze względu na zbyt wysokie poziomy emisji gazów cieplarnianych, zużycia wody, zanieczyszczenia i użytkowania gruntów. Spośród selektywnie zebranych odpadów włókienniczych, które stanowią zaledwie 22 % wytworzonych pokonsumenckich odpadów włókienniczych, około 32 % jest poddawanych recyklingowi w UE (około 20 % poza UE), a około 8 % jest ponownie używanych w UE (około 38 % poza UE), natomiast reszta jest wywożona.

Obowiązek selektywnego zbierania wyrobów włókienniczych przewidziany w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów wchodzi w życie 1 stycznia 2025 r. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od państw członkowskich szacuje się, że systemy selektywnego zbierania odpadów oraz infrastruktura do sortowania i recyklingu prawdopodobnie nie będą gotowe do przetwarzania oczekiwanych dodatkowych ilości odpadów. Oczekuje się, że sortowanie odbędzie się w większości państw członkowskich w pobliżu punktów zbierania odpadów i na większą skalę w tych państwach, w których warunki rynkowe są korzystne (np. koszty gospodarowania odpadami są niższe, istniejące infrastruktura i umiejętności pozwalają na zwiększenie skali, w niedużej odległości znajdują się centra recyklingu/produkcji i porty). Oczekuje się, że recykling nie będzie odbywał się we wszystkich państwach i prawdopodobnie będzie prowadzony w regionach w pobliżu zakładów produkcji wyrobów włókienniczych i istniejącej infrastruktury.

Sektor włókienniczy jest zasobochłonny. W odniesieniu zarówno do produkcji surowców, jak i wyrobów włókienniczych większość presji i oddziaływań związanych z konsumpcją odzieży, obuwia i wyrobów włókienniczych używanych w gospodarstwach domowych w UE dotyka inne regiony świata. Podczas gdy większość presji środowiskowych związanych z konsumpcją wyrobów włókienniczych w UE dotyka jednak państwa trzecie[11], mają one również wpływ na UE ze względu na ich globalne oddziaływanie. EEA szacuje, że do wyprodukowania odzieży, wyrobów włókienniczych i obuwia zużytych w UE w 2020 r. 80 % surowców pierwotnych, 88 % wody i 92 % użytkowanych gruntów oraz 73 % emisji gazów cieplarnianych pochodziło spoza UE. Przykładowo emisje gazów cieplarnianych są zjawiskiem globalnym i nie są ograniczone do konkretnych granic ani regionów. Ponadto na

---

9 Komisja Europejska, Wspólne Centrum Badawcze. *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles* [*Techniczno-naukowa ocena wariantów zarządzania używanymi wyrobami włókienniczymi i odpadami włókienniczymi*], 2023 (w trakcie opracowywania).

10 Komisja Europejska, Wspólne Centrum Badawcze. *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles* [*Techniczno-naukowa ocena wariantów zarządzania używanymi wyrobami włókienniczymi i odpadami włókienniczymi*], 2023 (w trakcie opracowywania).

11 Europejska Agencja Środowiska, 2019.

całym świecie w łańcuchu dostaw w wymiarze ekwiwalentu pełnego czasu pracy zatrudnionych było 13 mln pracowników[12]. W związku z tym zapobieganie powstawaniu odpadów włókienniczych, ich ponowne wykorzystanie i recykling mogą przyczynić się do ograniczania śladu środowiskowego tego sektora.

Ponadto koszty gospodarowania odpadami używanej odzieży i wyrobów włókienniczych używanych w gospodarstwach domowych nie są internalizowane w cenie nowych produktów. Średnio koszty zbiórki i przetwarzania wyniosłyby około 12 centów za jeden wyrób. Koszty te różnią się jednak w zależności od rodzaju produktu, przy czym te, które składają się z mieszanki różnych rodzajów włókien tekstylnych i zawierają dodatkowe elementy (np. guziki i zamki błyskawiczne), kosztują więcej, a te, które składają się z jednego rodzaju włókien bez dodatkowych elementów, takie jak koszulki, kosztują mniej. Biorąc pod uwagę duże ilości odpadów włókienniczych unieszkodliwianych obecnie za pośrednictwem pojemników na odpady resztkowe, koszt unieszkodliwiania i ekologiczne efekty zewnętrzne tego unieszkodliwiania, w tym emisje ze spalania i składowania, również nie podlegają internacjonalizacji. Inne efekty zewnętrzne obejmują w szczególności wpływ wywierany na środowisko i społeczeństwo przez odpady włókiennicze wywożone do państw trzecich pod pretekstem ich ponownego użycia, w szczególności w odniesieniu do wywożonych niesortowanych wyrobów włókienniczych, z których znaczna część trafia na (nielegalne) składowiska odpadów.

Fragmentaryczne definicje wyrobów włókienniczych i odpadów włókienniczych prowadzą do powstania obciążenia administracyjnego i stwarzają bariery dla transgranicznego przemieszczania odpadów. W dodatku do złożoności recyklingu wyrobów włókienniczych ze względu na różny skład odpadów włókienniczych, różne sygnały polityczne i regulacyjne w poszczególnych państwach członkowskich oraz luki informacyjne (np. dotyczące jakości surowców) utrudniają rozwój branży recyklingu i ponownego użycia oraz zakłócają równe warunki działania na jednolitym rynku. Utrudnia to nie tylko przejście przemysłu włókienniczego na gospodarkę o obiegu zamkniętym, ale także uniemożliwia tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy i wartości dodanej w UE. Niewystarczająca infrastruktura do sortowania i recyklingu prawdopodobnie doprowadzi do sytuacji, w której wyroby włókiennicze nie będą przetwarzane zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami nawet po wejściu w życie obowiązku selektywnego zbierania. Produkcja o niskiej wartości dodanej odbywa się głównie w państwach trzecich. Produkcja i unieszkodliwianie przywożonych odpadów włókienniczych powoduje znaczące negatywne skutki społeczne na poziomie lokalnym, regionalnym i globalnym[13].

W związku z tym cele szczegółowe niniejszego wniosku w odniesieniu do odpadów włókienniczych są następujące: poprawa gospodarowania odpadami włókienniczymi zgodnie z „hierarchią postępowania z odpadami”[14] przewidzianą w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, nadanie priorytetowego charakteru zapobieganiu powstawaniu odpadów,

---

12 EEA. „Textiles and the environment: the role of design in Europe’s circular economy” [„Wyroby włókiennicze i środowisko: rola projektowania w europejskiej gospodarce o obiegu zamkniętym”], 2022. Dostępne pod adresem: https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-and-the-environment-the

13 Ellen Mac Arthur Foundation, 2017, https://ellenmacarthurfoundation.org/a-new-textiles-economy

14 Hierarchia postępowania z odpadami jest główną koncepcją dyrektywy ramowej w sprawie odpadów, w której ustalono preferowaną kolejność gospodarowania odpadami i ich unieszkodliwiania: najpierw zapobieganie (w tym ponowne użycie), a następnie działania związane z gospodarowaniem odpadami: przygotowanie do ponownego użycia, recykling, odzysk, a na końcu unieszkodliwianie. Odbywa się to z uwzględnieniem przepisów szczegółowych i docelowych parametrów skuteczności, takich jak ustanowienie obowiązków selektywnej zbiórki i celów w zakresie zapobiegania, recyklingu lub kierowania odpadów na składowiska.

przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu wyrobów włókienniczych w pierwszej kolejności przed zastosowaniem innych wariantów odzysku i unieszkodliwiania, a także wdrożenie zasady „zanieczyszczający płaci". W Planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym[15] oraz Strategii UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych w obiegu zamkniętym („strategia na rzecz wyrobów włókienniczych")[16] wezwano do wzmocnienia i przyspieszenia działań na szczeblu UE i państw członkowskich w celu zapobiegania powstawaniu odpadów włókienniczych i usprawnienia obiegu zamkniętego sektora włókienniczego, ponieważ jest on sektorem zasobochłonnym, powodującym znaczne negatywne ekologiczne efekty zewnętrzne, przy czym luki finansowe i technologiczne utrudniają postęp w kierunku przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Odpady żywności

Powstawanie odpadów żywności jest jedną z największych przyczyn nieefektywności w łańcuchu rolno-spożywczym. W szczególności wywołuje negatywny wpływ na środowisko i klimat. Konsumpcja żywności jest głównym czynnikiem wywierającym wpływ na środowisko[17] i zwiększa wpływ konsumpcji na bioróżnorodność[18] w UE.

Kiedy żywność jest wyrzucana, cała wartość energetyczna i zasoby oraz ich skutki dla środowiska, takie jak emisje gazów cieplarnianych, które gromadzą się w łańcuchu żywnościowym, nadal się urzeczywistniają, nie przynosząc żadnych korzyści dla żywienia ludzi. Żywność przetworzona, transportowana i poddana obróbce, która następnie marnuje się na etapie konsumpcji, ma większy wpływ na środowisko niż straty nieprzetworzonych produktów spożywczych w gospodarstwie rolnym. 58,5 mln ton odpadów żywności wytworzonych w UE w 2020 r.[19] spowodowało emisję 252 mln ton ekwiwalentu CO_2[20]. Odpowiada to 16 % całkowitego wpływu systemu żywnościowego UE na emisję gazów cieplarnianych. Marnowanie żywności wywiera również niepotrzebną presję na ograniczone zasoby naturalne. Przykładowo ilość wody zużywanej do produkcji żywności, która ostatecznie zostaje zmarnowana, można określić ilościowo na poziomie 342 mld m^3 ekwiwalentu wody[21], co odpowiada 12 % całkowitego wpływu produkcji i konsumpcji żywności w UE. Odpady żywności odpowiadają również za 16 % oddziaływań na glebę

15 COM(2020) 98 final.

16 COM(2022) 141 final.

17 Sanye Mengual, E. i Sala, S., 2023. *Consumption Footprint and Domestic Footprint: Assessing the environmental impacts of EU consumption* [*Ślad konsumpcyjny i ślad krajowy: ocena wpływu konsumpcji i produkcji w UE na środowisko*].

18 Sanyé-Mengual, E., Biganzoli, F., Valente, A., Pfister, S., Sala, S. (2023). *What are the main environmental impacts and products contributing to the biodiversity footprint of EU consumption? A comparison of life cycle impact assessment methods and models* [*Co jest głównym czynnikiem wywierającym wpływ na środowisko i które produkty przyczyniają się do zwiększania wpływu konsumpcji na bioróżnorodność w UE? Porównanie metod i modeli oceny wpływu cyklu życia*].

19 https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_wasfw/default/table?lang=en

20 Obliczono przy użyciu metody obliczania śladu konsumpcyjnego przedstawionej w:Komisja Europejska, Wspólne Centrum Badawcze, Sanyé Mengual, E., Sala, S. *Consumption footprint and domestic footprint: assessing the environmental impacts of EU consumption and production: life cycle assessment to support the European Green Deal* [*Ślad konsumpcyjny i ślad krajowy: ocena wpływu konsumpcji i produkcji w UE na środowisko: ocena cyklu życia w celu wsparcia Europejskiego Zielonego Ładu*], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2023, https://data.europa.eu/doi/10.2760/218540

21 Jednostka m^3 ekwiwalentu zasobów światowych oznacza średnie zużycie wody na świecie w metrach sześciennych. Średnia ta jest średnią ważoną zużycia, a zatem oznacza miejsca, w których woda jest obecnie zużywana.

spowodowanych działalnością związaną z użytkowaniem gruntów[22], natomiast wpływ na eutrofizację mórz stanowi 15 % całkowitego oddziaływania[23][24].

Jeśli chodzi o konsekwencje gospodarcze, szacuje się, że wartość rynkowa 58,5 mln ton odpadów żywności wynosi 132 mld EUR[25]. Koszty te obejmują zasoby utracone przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze na każdym etapie łańcucha dostaw żywności, ale także niepotrzebne wydatki gospodarstw domowych. Ponadto koszt zbierania i przetwarzania odpadów żywności szacuje się na dodatkowe 9,3 mld EUR[26].

Marnowanie żywności ma poważne skutki społeczne. Prowadzi do niepotrzebnego wydatkowania środków, które mogłyby zostać przeznaczone na inny cel. Średni udział wydatków na żywność (artykuły rolno-spożywcze i usługi gastronomiczne) w wydatkach gospodarstw domowych w ujęciu ogólnym w UE wynosi około 19 %[27]. Wyrzucanie żywności, która nadaje się jeszcze do spożycia przez ludzi – zamiast redystrybucji tej żywności wśród potrzebujących, np. poprzez darowizny – również stanowi przykład straconej szansy pod względem coraz większych wyzwań związanych z bezpieczeństwem żywnościowym. Chociaż w Europie dostęp do żywności jest zapewniony, coraz więcej obywateli UE wyraża obawy dotyczące przystępności cenowej żywności: 32,6 mln osób nie może sobie pozwolić na zjedzenie posiłku zawierającego mięso, kurczaka, rybę lub wegetariański odpowiednik co drugi dzień[28]. Ponadto dla wielu konsumentów marnowanie żywności ma ważny wymiar etyczny[29].

W tym kontekście UE i jej państwa członkowskie zobowiązały się do realizacji zadania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3 polegającego na tym, aby do 2030 r. zmniejszyć o połowę globalną ilość marnowanej żywności *per capita* w sprzedaży detalicznej i konsumpcji, zmniejszyć straty żywnościowe w procesie produkcji i dystrybucji, w tym straty powstałe podczas zbiorów.

UE wdrożyła specjalny plan działania na rzecz ograniczenia strat i marnotrawienia żywności, obejmujący zarówno działania regulacyjne, jak i pozaregulacyjne, początkowo w ramach

---

22 W ocenie uwzględniono wpływ na cztery właściwości gleby: produkcję biotyczną, odporność na erozję, uzupełnianie wód gruntowych i filtrację mechaniczną, jak przedstawiono w: De Laurentiis, V., Secchi, M., Bos, U., Horn, R., Laurent, A. i Sala, S., „Soil quality index: Exploring options for a comprehensive assessment of land use impacts in LCA" [„Wskaźnik jakości gleby: Analiza możliwości kompleksowej oceny oddziaływania użytkowania gruntów w LCA"], *Journal of Cleaner Production*, 215, s. 63–74, 2019.

23 Ślad konsumpcji obejmuje 16 kategorii wpływu śladu środowiskowego (Komisja Europejska, 2021), w tym eutrofizację wód słodkich, która jest spowodowana głównie emisjami fosforu.

24 Dz.U. L 471 z 30.12.2021, s. 1.

25 Eurostat, 2022 r. (zob. przypis 92, s. 32).

26 Manfredi, S. i Cristobal, J., „Towards more sustainable management of European food waste: Methodological approach and numerical application" [„W kierunku bardziej zrównoważonego gospodarowania odpadami żywności w Europie: podejście metodyczne i zastosowanie metod numerycznych"]. *Waste Management and Research*, t. 34, wyd. 9, s. 957–968, 2016, https://doi.org/10.1177/0734242X16652965

27 Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, *EU agricultural outlook for markets, income and environment 2022–2032* [*Perspektywy rolnictwa w UE dla rynków, dochodów i środowiska 2022–2032*], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2023, s. 43. https://data.europa.eu/doi/10.2762/29222Uwaga: bardzo małe odchylenie (mniejsze niż 1 %) ze względu na nieco inny poziom bazowy MAGNET.

28 Eurostat, październik 2022 r. Warunki życia w Europie – deprywacja materialna i obciążenie ekonomiczne – Statistics Explained.

29 Potrzebę zapewnienia dostępu do żywności i solidarności w łańcuchu dostaw żywności podkreślono również w zaleceniach europejskiego panelu obywatelskiego ds. marnowania żywności. Pełny zbiór zaleceń zawarto w załączniku 16 do sprawozdania z oceny skutków.

Planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym z 2015 r., a od 2020 r. – w ramach unijnej strategii „Od pola do stołu”[30]. W ten sposób Komisja dąży nie tylko do ustanowienia jasnych zobowiązań dla państw członkowskich w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności, ale także do stworzenia środowiska politycznego, które wspiera państwa członkowskie w podejmowaniu skutecznych działań.

W dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, zmienionej w 2018 r., zobowiązuje się państwa członkowskie do przygotowania specjalnych programów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. W dyrektywie tej nałożono na państwa członkowskie obowiązek ograniczenia powstawania odpadów żywności na każdym etapie łańcucha dostaw żywności, monitorowania poziomów odpadów żywności i składania sprawozdań z poczynionych postępów. W 2019 r. Komisja przyjęła wspólną metodę pomiaru ilości odpadów żywności[31], którą należy stosować jako podstawę do monitorowania odpadów żywności w całej UE.

Aby wesprzeć działania państw członkowskich, Komisja od 2015 r. podejmuje inicjatywy mające na celu wyjaśnienie i harmonizację odpowiednich przepisów (np. przyjęcie Wytycznych UE w zakresie darowizny żywności[32], a następnie wprowadzenie zmian w przepisach dotyczących higieny żywności w celu ułatwienia bezpiecznych praktyk w zakresie darowizny żywności, a także przyjęcie wytycznych UE w sprawie stosowania jako paszy żywności, która nie jest już przeznaczona do spożycia przez ludzi[33]). W 2016 r. Komisja ustanowiła również wielostronną Unijną Platformę ds. Strat i Marnotrawienia Żywności[34], aby wspierać wszystkie podmioty w określaniu środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów żywności, wymieniać się najlepszymi praktykami i oceniać postępy. Przyjęła również własne wyniki (np. zalecenia dotyczące działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów żywności[35]) i wspiera prowadzone na szczeblu unijnym prace ukierunkowane na poprawę praktyk oznaczania datą przydatności do użycia[36]. Ponadto dzielenie się najlepszymi praktykami i rozwiązaniami, aby ograniczyć ilości odpadów żywności w całej UE, jest ułatwione dzięki cyfrowemu unijnemu centrum zapobiegania stratom żywności i powstawaniu odpadów żywności[37]. Projekt pilotażowy RESTwithEU[38] służy do oceny i polecania narzędzi cyfrowych służących ograniczeniu marnowania żywności w branży gastronomicznej. Wspieraniem zmiany zachowań konsumentów zajmuje się specjalna podgrupa platformy, a przed końcem czerwca 2023 r. udostępnione zostanie kompendium najlepszych praktyk opracowane w ramach unijnego projektu pilotażowego Europejskie forum ds. marnotrawienia żywności przez konsumentów. Aby wzmocnić bazę dowodową w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów żywności, Wspólne Centrum Badawcze przeprowadza oceny skuteczności interwencji w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów żywności[39], uzupełnione ramami oceny, które mogą być

30 COM(2020) 381 final.
31 Dz.U. L 248 z 27.9.2019, s. 77.
32 Dz.U. C 361 z 25.10.2017, s. 1.
33 Dz.U. C 133 z 16.4.2018, s. 2.
34 https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste/eu-actions-against-food-waste/eu-platform-food-losses-and-food-waste_en
35 https://food.ec.europa.eu/system/files/2021-05/fs_eu-actions_action_platform_key-rcmnd_en.pdf
36 https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste/eu-actions-against-food-waste/date-marking-and-food-waste-prevention_pl
37 https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu-food-loss-waste-prevention-hub/eu-member-state-page/show/FI
38 https://restwith.eu/
39 Komisja Europejska, Wspólne Centrum Badawcze, Caldeira, C., Sala, S. i De Laurentiis, V., *Assessment of food waste prevention actions. Development of an evaluation framework to assess the*

wykorzystywane przez wszystkie podmioty. Zaproszenia do składania wniosków w ramach programu ramowego UE w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020”[40] oraz „Horyzont Europa”[41] oferują nowe możliwości w zakresie badań naukowych i innowacji w celu przeciwdziałania utracie i marnowaniu żywności. Inne instrumenty finansowania zapobiegania powstawaniu odpadów żywności obejmują program LIFE i Interreg Europa. W ramach Programu na rzecz jednolitego rynku Komisja udziela również dotacji na wsparcie państw członkowskich i zainteresowanych stron[42] w usprawnianiu pomiarów ilości produkowanych odpadów żywności i wdrażaniu działań ukierunkowanych na ograniczenie powstawania odpadów żywności we współpracy z Europejską Agencją Wykonawczą ds. Zdrowia i Cyfryzacji (HADEA).

Wiele podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze w całym łańcuchu dostaw żywności podjęło istotne działania, aby ograniczyć wytwarzanie odpadów żywności i poprawić zasobooszczędność. Zgodnie z kodeksem postępowania UE dotyczącym odpowiedzialnych praktyk w zakresie biznesu i marketingu w sektorze spożywczym[43] przetwórcy żywności i sprzedawcy detaliczni podjęli konkretne zobowiązania dotyczące ograniczenia marnowania żywności w swojej działalności i w całym łańcuchu dostaw.

Pomimo podjętych działań i rosnącej świadomości na temat negatywnego wpływu i konsekwencji marnowania żywności, zobowiązań politycznych podjętych na szczeblu UE i państw członkowskich oraz środków UE wdrożonych od czasu przyjęcia planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym z 2015 r., powstawanie odpadów żywności nie zmniejsza się w stopniu wymaganym do osiągnięcia znaczących postępów w realizacji zadania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3. W UE, pomimo istniejących zobowiązań prawnych zawartych w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów i działań wspierających Komisji, działania podjęte do tej pory w państwach członkowskich są rozbieżne i nie doprowadziły do znacznego zmniejszenia poziomu odpadów żywności.

Ustalenie celów jest zatem niezbędnym kolejnym krokiem. Szczegółowe cele niniejszego wniosku są następujące: po pierwsze, wyraźne zobowiązanie państw członkowskich do przyspieszenia zmniejszania poziomu generowania odpadów żywności w całym łańcuchu dostaw żywności i w gospodarstwach domowych na swoich terytoriach, a tym samym wniesienie dużego wkładu w realizację zadania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3; i po drugie, zapewnienie odpowiedniej i spójnej reakcji wszystkich państw członkowskich i podmiotów gospodarczych będących liderami w celu ograniczenia generowania odpadów żywności.

Powinno to skłonić każde państwo członkowskie do podjęcia ambitnych działań – wdrożenia najskuteczniejszych środków dostosowanych do konkretnej sytuacji krajowej i ukierunkowanych na wspieranie zmiany zachowań konsumentów oraz wzmocnienie koordynacji działań między podmiotami w całym łańcuchu wartości żywności, a także z innymi odpowiednimi podmiotami (np. środowiskiem akademickim, organizacjami pozarządowymi, instytucjami finansowymi, podmiotami gospodarki społecznej itp.).

---

performance of food waste prevention action. [*Ocena działań na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów żywności. Opracowanie ram ewaluacji w celu oceny skuteczności działań na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów żywności*], Urząd Publikacji, 2019.

40 Zob. projekty „CHORIZO” i „ToNoWaste”.

41 Zob. projekty „FOLOU” i „WASTELESS”.

42 Na przykład: zaproszenie do składania wniosków opublikowane przez HADEA w 2022 r., aby pomóc zainteresowanym stronom w podjęciu działań na rzecz walki z marnowaniem żywności.

43 Komisja Europejska, Bezpieczeństwo żywności, „Kodeks postępowania UE dotyczący odpowiedzialnych praktyk w zakresie biznesu i marketingu w sektorze spożywczym”, 2021.

Ponadto w następstwie Konferencji w sprawie przyszłości Europy kwestię odpadów żywności wybrano jako pierwszy temat do omówienia w ramach europejskich paneli obywatelskich. Zalecenia panelu obywatelskiego zostaną uwzględnione w pracach Komisji i będą wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu krajowych strategii i planów działania mających na celu zapobieganie generowaniu odpadów żywności.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Proponowana zmiana jest zgodna z art. 11 ust. 1 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów, w którym zobowiązano państwa członkowskie do wprowadzenia selektywnej zbiórki tekstyliów do 1 stycznia 2025 r. We wniosku przewidziano rozszerzoną odpowiedzialność producenta i inne środki z zakresu polityki, które mają na celu wspieranie wymaganego finansowania oraz harmonizację informacji i podejść dotyczących infrastruktury wykorzystywanej do zbierania, sortowania, ponownego użycia, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, które będzie potrzebna, gdy zacznie obowiązywać obowiązek selektywnej zbiórki.

Zgodnie z art. 9 ust. 6 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów do dnia 31 grudnia 2023 r. Komisja przeanalizuje dane na temat odpadów żywności dostarczonych przez państwa członkowskie w celu rozważenia wykonalności wyznaczenia unijnego celu w zakresie ograniczenia odpadów żywności do roku 2030 oraz przedłoży sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, w stosownym przypadku wraz z wnioskiem ustawodawczym. Wyznaczenie celów powinno wzmocnić obecne przepisy art. 9 ust. 1 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów, które wymagają od państw członkowskich wprowadzenia środków na rzecz ograniczenia powstawania odpadów żywności w całym łańcuchu dostaw żywności.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

W strategii UE na rzecz wyrobów włókienniczych poruszono kwestie produkcji i konsumpcji wyrobów włókienniczych, uznając jednocześnie znaczenie sektora włókienniczego. Przewidziano w niej wizję na 2030 r. dotyczącą wyrobów włókienniczych, zgodnie z którą będą one trwałe i nadające się do recyklingu, w znacznym stopniu wykonane z włókien wtórnych, wolne od substancji niebezpiecznych i produkowane z poszanowaniem praw pracowniczych i socjalnych oraz środowiska, a także wskazano na potrzebę zapewnienia odpowiedzialności producenta w całym łańcuchu wartości, wystarczających zdolności w zakresie innowacyjnego recyklingu włókien, rozwiązań biotechnologicznych oraz ograniczenia spalania i składowania wyrobów włókienniczych do minimum. Szczególne znaczenie dla gospodarowania odpadami ma fakt, że w strategii UE na rzecz wyrobów włókienniczych zapowiedziano zharmonizowane unijne zasady dotyczące rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów włókienniczych oraz zachęty gospodarcze do uczynienia produktów bardziej zrównoważonymi („ekomodulacja opłat”). Ponadto podkreślono, że celem Komisji jest sprostanie wyzwaniom związanym z wywozem odpadów włókienniczych oraz promowanie godnej pracy na całym świecie na rzecz globalnej sprawiedliwej transformacji i trwałej odbudowy[44].

Ponadto inicjatywa ma przyczynić się do osiągnięcia celu nakreślonego w Planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym, jakim jest znaczne zmniejszenie całkowitej ilości wytwarzanych odpadów i zmniejszenie o połowę ilości resztkowych (niepoddanych recyklingowi) odpadów komunalnych do 2030 r. Celem przeglądu dyrektywy w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych będzie ograniczenie wytwarzania odpadów opakowaniowych. Niniejsza inicjatywa i inicjatywa dotycząca przeglądu dyrektywy w

[44] COM(2022) 66 final.

sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych przyczynią się wspólnie do ograniczenia wszystkich wytwarzanych odpadów komunalnych (odpadów opakowaniowych, odpadów żywności i odpadów włókienniczych) o ponad 65 %, osiągając tym samym nadrzędny cel dyrektywy ramowej w sprawie odpadów i Europejskiego Zielonego Ładu.

Wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia w sprawie przemieszczania odpadów[45] przyjęto 17 listopada 2021 r., natomiast w czasie przyjmowania niniejszego wniosku negocjacje nadal trwają. Jego celem jest zapewnienie, aby UE nie wywoziła swoich problematycznych odpadów do państw trzecich, oraz ułatwienie przemieszczania odpadów celem recyklingu, przy jednoczesnym zniechęcaniu do przemieszczania odpadów w celu ich unieszkodliwiania. Środki obejmują kryteria umożliwiające lepsze rozróżnienie odpadów zmieszanych i niezmieszanych, a także towarów używanych i odpadów, które można ustanowić w produkcji wyrobów włókienniczych. Zaproponowano również wprowadzenie bardziej rygorystycznego systemu wywozu do państw trzecich niebędących członkami OECD, a także obowiązku przeprowadzania kontroli skuteczności obiektów do odzysku w państwach trzecich. Ponadto celem zaproponowanych środków jest zintensyfikowanie starań na rzecz egzekwowania przepisów dotyczących przemieszczania odpadów, w tym odpadów włókienniczych. Skutki wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie przemieszczania odpadów zostały uwzględnione w przeprowadzonej ocenie. Ponadto w środkach dotyczących przemieszczania materiałów (środki 2.6 i 2.9) rozróżnia się wyroby włókiennicze, które są przeznaczone do ponownego użycia i nie są już odpadami (a zatem nie podlegają rozporządzeniu w sprawie przemieszczania odpadów), oraz te, które są odpadami, do których bezpośrednio odnoszą się środki zawarte we wniosku.

Proponowane rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów[46] ustanowi ramy określania wymogów dotyczących ekoprojektu dla poszczególnych grup produktów, aby znacznie poprawić stopień zamknięcia ich obiegu, ich charakterystykę energetyczną i inne aspekty zrównoważenia środowiskowego. Wymogi dotyczące ekoprojektu mogą mieć kluczowe znaczenie dla zapobiegania powstawaniu odpadów oraz wysokiej jakości recyklingu, ponieważ mogą poprawić trwałość produktu, możliwość jego naprawy, zdolność do recyklingu i zawartość materiałów z recyklingu. Opracowanie takich wymogów może również służyć jako podstawa do ustalenia zharmonizowanych wkładów finansowych do systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Oczekuje się, że wymogi dotyczące ekoprojektu dla wyrobów włókienniczych zostaną wprowadzone do 2025 r. lub 2026 r. Oprócz wprowadzenia nowych wymogów dotyczących ekoprojektu w rozporządzeniu w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów przedstawione zostaną środki na rzecz walki ze zjawiskiem niszczenia niesprzedanych produktów konsumenckich. Po pierwsze, zaproponowano nałożenie na duże przedsiębiorstwa wymogu publicznego ujawniania informacji na temat liczby i rodzajów niesprzedanych produktów konsumenckich, które wyrzucają. Środek ten ma działać jako powiązany z reputacją czynnik zniechęcający do tej praktyki, a także ma na celu stworzenie lepszej bazy dowodowej na temat zakresu niszczenia niesprzedanych produktów konsumenckich. Po drugie, rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów obejmie uprawnienie do przyjmowania aktów delegowanych zakazujących niszczenia określonych grup niesprzedanych produktów konsumenckich, takich jak wyroby włókiennicze, z uwzględnieniem informacji przekazanych w ramach ogólnego obowiązku ujawniania informacji. Inne ważne polityki Unii obejmują rozporządzenie w sprawie etykietowania

[45] COM(2021) 709 final.
[46] COM(2022) 142 final.

wyrobów włókienniczych[47] oraz rozporządzenie w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (rozporządzenie REACH)[48].

Prawnie wiążące cele w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności przyczyniają się do osiągania szeregu innych celów polityki UE, a mianowicie redukcji emisji gazów cieplarnianych, wnosząc w ten sposób wkład w realizację celu polegającego na osiągnięciu przez UE neutralności klimatycznej do 2050 r. oraz celu redukcji emisji gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55 % do 2030 r., zgodnie z Planem w zakresie celów klimatycznych na 2030 r.[49] Ograniczanie powstawania odpadów żywności prowadzi również do bardziej zrównoważonego użytkowania gruntów, ograniczenia eutrofizacji mórz i zmniejszenia niedoboru wody, zgodnie z celem zakładającym ustanowienie zrównoważonego systemu żywnościowego, jak przewidziano w strategii „Od pola do stołu".

Strategia przewiduje ustanowienie poziomu odniesienia dla poziomów odpadów żywności, z uwzględnieniem nowych danych zgłoszonych przez państwa członkowskie, oraz ustanowienie prawnie wiążących celów w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności w całej UE do 2023 r.

W strategii dotyczącej biogospodarki[50] wezwano do działań na rzecz ponownego użycia, ograniczania i recyklingu strumieni bioodpadów. Zmniejszenie ilości odpadów żywności przyczynia się do realizacji podstawowych zasad strategii, takich jak gospodarka o obiegu zamkniętym, kaskadowe wykorzystywanie biomasy i stosowanie hierarchii postępowania z odpadami.

W opublikowanej w lutym 2022 r. ścieżce transformacji dla turystyki[51] spośród kluczowych działań zwrócono uwagę na ograniczenie skali zjawiska powstawania odpadów żywności w hotelarstwie. W grudniu 2022 r. państwa członkowskie przyjęły konkluzje Rady w sprawie europejskiej agendy dla turystyki 2030[52], wzywając Komisję i państwa członkowskie do wspierania poprawy obiegu zamkniętego usług turystycznych, w tym odpadów żywności.

Ponadto powstawanie odpadów żywności wskazano jako jeden z głównych czynników wpływających na bezpieczeństwo żywnościowe zarówno po stronie podaży, jak i popytu[53]. Ograniczenie powstawania odpadów żywności może przyczynić się do zwiększenia odporności systemów żywnościowych i ogólnego bezpieczeństwa żywnościowego poprzez poprawę wydajności i produktywności łańcucha dostaw, a także przystępności cenowej żywności. Zwiększenie wydajności systemów żywnościowych i propagowanie zmiany zachowań konsumentów w celu uniknięcia niepotrzebnego wyrzucania żywności umożliwiłoby zapewnienie żywności większej liczbie osób przy zachowaniu tego samego poziomu produkcji. Ograniczenie powstawania odpadów żywności może zatem przyczynić się do zaspokojenia oczekiwanego rosnącego popytu na żywność, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby nasz system żywnościowy uwzględniał ograniczenia planety. Ponadto ograniczenie strat i powstawania odpadów żywności może przyczynić się do spadku cen żywności, a tym samym potencjalnie poprawić ekonomiczny dostęp do żywności.

---

47 Dz.U. L 272 z 18.10.2011, s. 1.
48 Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1.
49 COM(2020) 562 final.
50 COM(2012) 60 final.
51 https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/404a8144-8892-11ec-8c40-01aa75ed71a1
52 https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15441-2022-INIT/pl/pdf
53 SWD(2023) 4 final, „Czynniki bezpieczeństwa żywnościowego".

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Zgodnie z art. 192 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)[54] UE jest upoważniona do działania w dziedzinie polityki ochrony środowiska w celu zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska, ochrony zdrowia ludzkiego, przyczyniania się do ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych oraz promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego.

Wniosek opracowano w drodze ukierunkowanej zmiany dyrektywy 2008/98/WE w sprawie odpadów (dyrektywa ramowa w sprawie odpadów), która jest jedynym narzędziem prawnym regulującym zapobieganie powstawaniu odpadów włókienniczych i gospodarowanie nimi w UE oraz opiera się na art. 192 ust. 1 TFUE. Chociaż istnieje szereg aktów prawnych regulujących wyroby włókiennicze (np. rozporządzenie REACH, rozporządzenie w sprawie etykietowania wyrobów włókienniczych), dyrektywa ramowa w sprawie odpadów jest jedynym instrumentem prawnym regulującym wszystkie aspekty gospodarowania odpadami włókienniczymi, w tym szczególne zobowiązania w zakresie zapewnienia selektywnej zbiórki, przetwarzania i wymogów sprawozdawczych.

Ukierunkowana zmiana dyrektywy ramowej w sprawie odpadów opiera się na obowiązujących wymogach, aby usunąć zidentyfikowane bariery regulacyjne i zaradzić niedoskonałościom rynku poprzez uczynienie tych przepisów jaśniejszymi, bardziej szczegółowymi i zharmonizowanymi w celu zmniejszenia zakresu potencjalnych rozbieżności krajowych i stworzenia warunków do zwiększenia skali ponownego użycia i recyklingu infrastruktury włókienniczej. Ponadto wprowadzenie rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów włókienniczych jest zgodne z minimalnymi wymogami ustanowionymi w prawie UE i ma na celu harmonizację. Cel ten jest dalej realizowany poprzez upoważnienie Komisji do przyjęcia bardziej szczegółowych przepisów w drodze aktów wykonawczych. Konkretne daty rozpoczęcia stosowania poszczególnych środków ustalono zgodnie z wykonalnością ich wdrożenia i czasem niezbędnym do dostosowania dla zobowiązanych zainteresowanych stron.

W obszarze odpadów żywności ukierunkowana zmiana dyrektywy ramowej w sprawie odpadów opiera się na obowiązujących wymogach dotyczących głównych aspektów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności (definicja odpadów żywności i wspólna metoda pomiaru poziomów odpadów żywności, obowiązki państw członkowskich w zakresie ograniczania odpadów żywności na każdym etapie łańcucha dostaw żywności, monitorowanie i coroczne składanie sprawozdań na temat poziomów odpadów żywności, opracowywanie krajowych programów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności) i gospodarowania nimi (np. selektywna zbiórka).

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Biorąc pod uwagę transgraniczny charakter łańcucha wartości wyrobów włókienniczych z perspektywy gospodarczej, środowiskowej i społecznej, sprzedaż, konsumpcja i gospodarowanie zużytymi wyrobami włókienniczymi są nierozerwalnie związane z funkcjonowaniem jednolitego rynku i globalnymi łańcuchami wartości. Wysoka zależność od surowców podkreśla znaczenie zachęcenia do stosowania modeli biznesowych o obiegu

[54] Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 47.

zamkniętym w celu zmniejszenia zużycia surowców pierwotnych i złagodzenia związanych z nimi negatywnych ekologicznych efektów zewnętrznych.

Należy zwiększyć skalę systemów zbiórki, sortowania i recyklingu, aby przygotować się na przyszły obowiązek selektywnej zbiórki i jego pełne wdrożenie, ponieważ szereg niedoskonałości regulacyjnych i niedoskonałości rynku, które mają wpływ na wszystkie państwa członkowskie i podmioty w całym łańcuchu wartości wyrobów włókienniczych, utrudnia obecnie zapewnienie wystarczających zdolności w zakresie zbiórki, sortowania i recyklingu. Brak wspólnego unijnego podejścia do gospodarowania wyrobami włókienniczymi grozi powstaniem fragmentacji regulacyjnej lub jej dalszym utrwaleniem oraz zakłóceniami w przepływie odpadów i materiałów, utrudniając tym samym transgraniczne przemieszczanie wyrobów włókienniczych (produktów, używanych i zużytych wyrobów włókienniczych) oraz skoordynowane działania i szybkie inwestycje w całej UE. Istnieje duże ryzyko dalszego wzrostu fragmentacji regulacyjnych i obciążeń administracyjnych dla zainteresowanych stron z branży, głównie MŚP, wynikających z rozbieżnego stosowania zasady „zanieczyszczający płaci” w krajowych systemach rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów włókienniczych. Problemy dotyczące ekologicznych efektów zewnętrznych w wymiarze transgranicznym, w tym emisji gazów cieplarnianych i wywozu wyrobów włókienniczych (oraz odpadów pod postacią materiałów niebędących odpadami) do państw trzecich, są skuteczniej rozwiązywane w ramach unijnych działań, w szczególności ze względu na to, że kluczowe czynniki powodujące te problemy wiążą się z niedociągnięciami regulacyjnymi wynikającymi z braku zharmonizowanych definicji i fragmentacji regulacyjnej oraz luki w finansowaniu wspólnej dla wszystkich państw członkowskich.

Wszystkie państwa członkowskie wytwarzają odpady żywności, co prowadzi do powstania znaczących ekologicznych efektów zewnętrznych w wymiarze transgranicznym. Produkcja, przechowywanie, transport i przetwarzanie żywności oraz unieszkodliwianie odpadów żywności wywierają wpływ na środowisko i klimat (np. emisje gazów cieplarnianych, wpływ na użytkowanie gruntów, różnorodność biologiczną, zużycie wody i eutrofizację) w UE. Co więcej, produkcja żywności przywożonej do UE może wywrzeć istotny wpływ na środowisko i klimat na szczeblu globalnym.

Spójność w ograniczaniu ilości odpadów żywności w całej UE jest niezbędna do zapewnienia ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych w każdym państwie członkowskim, zmniejszenia negatywnego wpływu na klimat, bioróżnorodność i wykorzystanie zasobów naturalnych, co przyniesie korzyści wykraczające poza granice państwowe. Co ważne, dzięki zwiększeniu wydajności systemu żywnościowego ograniczenie powstawania odpadów żywności przyczyni się również do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w całej UE.

Żywność jest przedmiotem handlu na dużą skalę na rynku UE, przy czym przedsiębiorstwom spożywczym prowadzącym działalność transgraniczną należy zapewnić spójność i jasność co do oczekiwanego poziomu ambicji w celu planowania inwestycji i działań na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów żywności. Skoordynowane podejście na szczeblu unijnym może zapewnić niezawodność i ciągłość, a tym samym wspierać przyjmowanie nowych modeli biznesowych przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze w celu przyspieszenia redukcji marnowania żywności w całym łańcuchu wartości żywności.

Pomimo zobowiązań politycznych podjętych na szczeblu międzynarodowym, unijnym i krajowym, obowiązujących wymogów prawnych zawartych w dyrektywie ramowej w

sprawie odpadów oraz działań wspierających ze strony Komisji, reakcje państw członkowskich na marnowanie żywności są nierówne i ogólnie niewystarczające, aby rozwiązać stwierdzone problemy oraz zaradzić skutkom środowiskowym, gospodarczym i społecznym dotykającym konsumentów, przedsiębiorstwa i całe społeczeństwo. Różnice w podejmowanych przez państwa członkowskie wysiłkach na rzecz ograniczania wytwarzania odpadów żywności i różne poziomy oczekiwań co do wkładu podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze wskazują na potrzebę wprowadzenia bardziej skoordynowanych i jednolitych środków na szczeblu unijnym, aby stymulować postęp w zakresie i tempie wymaganym do realizacji zadania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3.

Oczekuje się, że ustanowienie prawnie wiążących celów w zakresie ograniczenia marnowania żywności, które państwa członkowskie mają osiągnąć do 2030 r., przyczyni się do zintensyfikowania wysiłków na rzecz określenia i zwiększenia skali skutecznych strategii i inicjatyw zarówno w państwach członkowskich, jak i między nimi, poprzez: usprawnienie zapewniania wkładu przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze, zwłaszcza w kontekście transgranicznych łańcuchów dostaw; pomoc w zapewnieniu, aby wszystkie państwa członkowskie spójnie i równolegle podejmowały działania zmierzające do wyeliminowania czynników powstawania odpadów żywności (rynkowych i behawioralnych), zgodnie z działaniami podjętymi przez – jak dotąd nielicznych – liderów; oraz przyspieszenie rozwoju skutecznych krajowych strategii zapobiegania marnowaniu żywności poprzez rozpowszechnianie dobrych praktyk i dalsze wykorzystywanie unijnej bazy wiedzy związanej z zapobieganiem powstawaniu odpadów żywności.

Ustanowienie celów w przepisach UE dotyczących odpadów jest instrumentem polityki, który wymagałby od państw członkowskich podjęcia działań, zapewniając jednocześnie pełną elastyczność w zakresie wyboru wymaganych środków. Państwa członkowskie mogą zatem wybrać instrumenty polityki, które byłyby najbardziej skuteczne i wydajne w zależności od konkretnej sytuacji panującej na ich terytoriach.

- **Proporcjonalność**

Podejście regulacyjne wynikające z dyrektywy ramowej w sprawie odpadów polegające na harmonizacji niektórych elementów gospodarowania odpadami (definicje, ilościowe lub jakościowe cele dotyczące wdrożenia hierarchii postępowania z odpadami, zasada „zanieczyszczający płaci”, wymogi dotyczące sprawozdawczości) i pozostawieniu przestrzeni na krajowe i lokalne środki wykonawcze (planowanie gospodarowania odpadami i wydawanie zezwoleń na gospodarowanie odpadami) jest zgodne z działaniami na szczeblu UE, ograniczonymi jedynie do niezbędnego zakresu.

Większa harmonizacja podejścia do gospodarowania odpadami włókienniczymi pod względem zakresu docelowych wyrobów włókienniczych, sprecyzowanie definicji, wprowadzenie minimalnych wymogów dotyczących przemieszczania i przetwarzania w celu wdrożenia hierarchii postępowania z odpadami, funkcje organizacyjne systemów zbiórki tekstyliów i podział obciążeń zapewniłyby pewność prawa w zakresie niezbędnych wspólnych działań zainteresowanych stron w całym łańcuchu wartości wyrobów włókienniczych (państwa członkowskie, przedsiębiorstwa społeczne, podmioty gospodarujące odpadami, producenci, inne podmioty gospodarcze, obywatele) w celu inwestowania w rozwój infrastruktury w całej UE, aby zmaksymalizować ponowne użycie i recykling. Operatorzy ci osiągają korzyści ekonomiczne dzięki korzyściom skali i niższym kosztom przestrzegania przepisów, ponieważ muszą przestrzegać tylko jednego, jednolitego ogólnounijnego podejścia regulacyjnego, w przypadku którego wymagane jest podjęcie działań na szczeblu UE. Zharmonizowane podejście do wypełnienia luki finansowej poprzez

ustanowienie wspólnych zasad dotyczących rozszerzonej odpowiedzialności producenta, przy jednoczesnym zmniejszeniu innych barier regulacyjnych utrudniających osiągnięcie większej jednolitości odpadów włókienniczych w zakresie sortowania materiałów wejściowych i wyjściowych oraz wysyłki przez granice państw w celu sortowania, ponownego użycia i recyklingu, znacznie zmniejszyłoby obciążenia ekonomiczne dla przemysłu i MŚP, utrzymując ich konkurencyjność. Należy również zauważyć, że z uwagi na to, iż sektor włókienniczy składa się w 99 % z MŚP, obowiązki z zakresu rozszerzonej odpowiedzialności producenta będą wypełniane przez producentów wspólnie, poprzez organizacje odpowiedzialności producenta przejmujące odpowiedzialność w ich imieniu, co znacznie zmniejszyłoby ich obciążenie administracyjne. Przyczynianie się wspólnie do poprawy jakości środowiska można uznać za ważną dodatkową korzyść. Aby jeszcze bardziej zmniejszyć wpływ na MŚP, mikroprzedsiębiorstwa (do 10 pracowników), które stanowią 88 % wszystkich przedsiębiorstw w sektorze, wyłącza się z zakresu rozszerzonej odpowiedzialności producenta, co zapewnia znaczne zmniejszenie obciążenia administracyjnego i wpływu na MŚP.

Sektor włókienniczy jest zdominowany przez MŚP. Składa się on w 88 % z mikroprzedsiębiorstw. Wniosek został specjalnie dostosowany, aby zminimalizować skutki finansowe i administracyjne dla mikroprzedsiębiorstw, w szczególności poprzez wyłączenie wszystkich mikroprzedsiębiorstw z zakresu rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Wszystkie pozostałe MŚP (tj. MŚP, które nie są mikroprzedsiębiorstwami) byłyby nadal objęte zakresem rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Jednocześnie propagowanie ponownego użycia i recyklingu wsparłoby również MŚP objęte zakresem rozszerzonej odpowiedzialności producenta (tj. MŚP, które nie są mikroprzedsiębiorstwami) w odniesieniu do *status quo*, zapewniając większą dostępność finansowania i bardziej stabilne dostawy surowców włókienniczych na rynku nadających się do ponownego użycia i recyklingu.

Jeśli chodzi o odpady żywności, zaproponowane wyznaczenie celów w zakresie ograniczenia marnowania żywności nie wiąże się z ustanowieniem nowych środków na szczeblu UE. Dzięki wyznaczeniu celów pozostawia się państwom członkowskim swobodę wyboru najbardziej skutecznych środków, dostosowanych do ich konkretnej sytuacji krajowej. Państwa członkowskie nie są zobowiązane do wprowadzenia żadnych nowych środków związanych z ograniczaniem powstawania odpadów żywności poza tymi, które zostały już ustanowione w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów (tj. ograniczanie powstawania odpadów żywności na każdym etapie łańcucha dostaw żywności, opracowywanie programów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności, wdrażanie powiązanych z nimi działań, monitorowanie i składanie sprawozdań z poczynionych postępów). Ponadto od 2015 r., wraz z przyjęciem Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju, państwa członkowskie są zobowiązane do podjęcia działań na rzecz ograniczenia powstawania odpadów żywności, aby przyczynić się do realizacji zadania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3, które faktycznie jest niewiążącym, ambitnym zadaniem.

Z doświadczeń wiodących państw wynika, że środki wdrożone do tej pory przez rządy opierają się na dobrowolnym zaangażowaniu podmiotów gospodarczych w łańcuchu dostaw żywności we wspólne plany działania mające na celu osiągnięcie wspólnego celu zakładającego ograniczenie powstawania odpadów żywności. Obecnie na szczeblu unijnym oferuje się pomoc finansową (w formie dotacji na działania), aby wesprzeć zainteresowane strony w podejmowaniu konkretnych kroków w celu usprawnienia pomiaru poziomu odpadów żywności i zapobiegania ich powstawaniu. Dotacje zrealizowane do tej pory przez Komisję w ramach Programu na rzecz jednolitego rynku były w szczególności

ukierunkowane na MŚP w celu zaspokojenia ich szczególnych potrzeb oraz wspierania rozwoju i rozpowszechniania najlepszych praktyk.

Dalsza wymiana wiedzy, najlepszych praktyk, narzędzi, wytycznych i doświadczeń będzie kontynuowana za pośrednictwem platformy UE (w tym jej podgrup) oraz specjalnej strony internetowej (unijne centrum zapobiegania stratom i powstawaniu odpadów żywności).

Ogólnie rzecz biorąc, proponowane środki nie wykraczają poza to, co jest konieczne do zapewnienia zgodności regulacyjnej, a jednocześnie zagwarantują ochronę środowiska.

- **Wybór instrumentu**

Ze względu na powyższe wyjaśnienia i wprowadzenie zmian w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów odpowiednim instrumentem jest dyrektywa. Umożliwia harmonizację niektórych elementów, pozostawiając jednocześnie państwom członkowskim możliwość uwzględnienia specyfiki krajowej podczas transpozycji dyrektywy.

Dyrektywa ramowa w sprawie odpadów jest jedynym instrumentem prawnym regulującym zapobieganie powstawaniu odpadów włókienniczych i gospodarowanie nimi w UE oraz opiera się na art. 192 ust. 1 TFUE. Chociaż istnieje szereg aktów prawnych regulujących wyroby włókiennicze (np. rozporządzenie REACH, rozporządzenie w sprawie etykietowania wyrobów włókienniczych), dyrektywa ramowa w sprawie odpadów jest jedynym instrumentem prawnym regulującym wszystkie aspekty gospodarowania odpadami włókienniczymi, w tym szczególne zobowiązania w zakresie zapewnienia selektywnej zbiórki, przetwarzania i wymogów sprawozdawczych.

Odpady żywności zostały również zdefiniowane i uregulowane w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów. Szereg poszczególnych środków, które mogą pomóc w ograniczeniu marnowania żywności, jest regulowanych przepisami związanymi z funkcjonowaniem rynku żywności, bezpieczeństwem żywności lub przekazywania konsumentom informacji na temat żywności na szczeblu Unii, natomiast ogólne ramy legislacyjne dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów żywności, w tym monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie powstawania odpadów żywności oraz planowanie krajowych programów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności, stanowią część dyrektywy ramowej w sprawie odpadów.

3. WYNIKI OCEN *EX POST,* KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post***

Nie przeprowadzono ocen *ex post*, ponieważ ostatnia zmiana dyrektywy ramowej w sprawie odpadów miała miejsce dopiero w 2018 r. Ocena ex post niedawno wprowadzonych zmian, które nie przyniosły jeszcze pełnego efektu, byłaby zatem przedwczesna. Ponadto w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów przewidziano szczegółowe klauzule przeglądowe dotyczące określonych strumieni odpadów, których wprowadzenie skutkowałyby sporządzeniem analiz wpływu obecnie obowiązujących przepisów.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Metodę i strategię konsultacji przedstawiono w zaproszeniu do zgłaszania uwag dotyczących wniosku zatytułowanego „Wpływ gospodarowania odpadami na środowisko – przegląd

unijnych ram dotyczących odpadów”[55] oraz we wstępnej ocenie skutków „Wniosek w sprawie zmiany dyrektywy 2008/98/WE w sprawie odpadów – część dotycząca celu w zakresie ograniczenia marnowania żywności”[56]. Biorąc pod uwagę, że oba wnioski mają na celu zmianę tego samego aktu prawnego na tej samej podstawie prawnej, postanowiono je połączyć. W związku z tym otwarte konsultacje publiczne przeprowadzone w okresie od maja do sierpnia 2022 r. objęły oba strumienie odpadów.

Odpady włókiennicze

W ramach zaproszenia do zgłaszania uwag Komisja otrzymała 197[57] odrębnych odpowiedzi. Respondenci pochodzą z 25 różnych państw, w tym z czterech państw trzecich: 65 z Belgii, co odzwierciedla liczbę stowarzyszeń branżowych i organizacji pozarządowych w tym państwie, 23 z Niemiec, 16 z Francji, 14 z Niderlandów i 12 z Włoch.

Wyniki konsultacji wskazały na ogólne poparcie dla potrzeby poprawy gospodarowania wyrobami włókienniczymi zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, wzywając do wprowadzenia środków regulacyjnych, które wyeliminowałyby obecne niedoskonałości rynku i sprzyjały unieszkodliwianiu odpadów. Wyrażono ogólne poparcie dla wprowadzenia systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, w tym ze strony branży narażonej na oddziaływanie. Pojawiły się jednak zdecydowane wezwania do dążenia do jak największej harmonizacji, aby ograniczyć wpływ na branżę zdominowaną przez MŚP, w szczególności w celu zapewnienia pełnej spójności z wymogami dotyczącymi ekoprojektu w odniesieniu do wyrobów włókienniczych w ramach rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów przy wdrażaniu wymogów dotyczących modulacji opłat z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Przedstawiciele branży recyklingu przypomnieli, że powiązane systemy recyklingu wyrobów włókienniczych wymagają odpowiednich okresów przejściowych w celu stworzenia zdolności i systemów recyklingu, aby zapewnić jakość materiału wejściowego. Obecne projekty odzieży składające się z mieszanki wyrobów włókienniczych, a także brak automatycznych technologii sortowania i zdolności niezbędnych do przygotowania surowca do recyklingu, stanowią wyzwanie dla recyklingu. Zainteresowane strony z branży ponownego użycia i organizacji pozarządowych wskazały na dowody dotyczące tego, że odzież używana przyczynia się do zmniejszenia ilości odpadów włókienniczych oraz że selektywna zbiórka używanych wyrobów włókienniczych, a nie tylko odpadów włókienniczych, ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia ponownego użycia. Przedstawiciele przemysłu włókienniczego podkreślili również korzyści społeczno-gospodarcze i korzyści dla środowiska płynące z modeli biznesowych o obiegu zamkniętym, takie jak wynajem wyrobów włókienniczych w celu wydłużenia ich żywotności w porównaniu z wyrobami włókienniczymi posiadanymi na własność. Zainteresowane strony z różnych grup podkreśliły znaczenie zapewnienia zharmonizowanego stosowania przepisów dotyczących odpadów włókienniczych i używanych wyrobów włókienniczych w celu

---

55 Komisja Europejska, „Wyraź swoją opinię – inicjatywy opublikowane”, Wpływ gospodarowania odpadami na środowisko – przegląd unijnych ram dotyczących odpadów, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13225-Wp%C5%82yw-gospodarowania-odpadami-na-srodowisko-przeglad-unijnych-ram-dotyczacych-odpadow_pl

56 Komisja Europejska, „Wyraź swoją opinię – inicjatywy opublikowane”, „Cele w zakresie ograniczenia marnowania żywności”, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13223-Cele-w-zakresie-ograniczenia-marnowania-zywnosci_pl

57 Na stronie: „Wpływ gospodarowania odpadami na środowisko – przegląd unijnych ram dotyczących odpadów” (europa.eu) podano liczbę 198 odpowiedzi, ponieważ jedna jest powtórzeniem odpowiedzi przedstawionej na forum WEEE.

ułatwienia transgranicznego przemieszczania takich materiałów i zwalczania wszelkich nielegalnych przewozów odpadów pod postacią używanych produktów, w szczególności w celu rozwiania obaw niektórych zainteresowanych strony dotyczących przyjaznego dla środowiska przetwarzania wywożonych używanych i zużytych wyrobów włókienniczych, w szczególności niesortowanych. Podobne zdecydowane wezwania ze strony szerokiej grupy zainteresowanych stron dotyczyły potrzeby ujednolicenia definicji wyrobów włókienniczych, a także produktów podlegających rozszerzonej odpowiedzialności producenta i ich kluczowych cech, w szczególności w celu zmniejszenia ryzyka fragmentacji rynku i przepisów oraz obciążenia administracyjnego w związku z tym, że szereg państw rozważa wprowadzenie systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

W okresie od dnia 24 maja 2022 r. do dnia 24 sierpnia 2022 r. trwały konsultacje publiczne, których celem było zebranie dodatkowych dowodów na temat poziomu bazowego, uzyskanie opinii i uwag na temat kwestii związanych z odpadami włókienniczymi, wykonalności i możliwych skutków alternatywnych działań, zebranie przykładów najlepszych praktyk i poglądów na temat pomocniczości możliwych działań. Ogółem otrzymano 731 ważne odpowiedzi[58]. Ponadto 207 respondentów przesłało pisemne odpowiedzi. Respondentami były głównie przedsiębiorstwa/organizacje biznesowe i stowarzyszenia przedsiębiorców (40 %, 299 odpowiedzi) oraz obywatele UE (36 %, 255 odpowiedzi). 94 % respondentów (693 odpowiedzi) ma siedzibę w UE, a większość z nich ma siedzibę w Belgii (16 %, 119 odpowiedzi)[59], Niemczech (13 %, 96 odpowiedzi), Włoszech (11 %, 82 odpowiedzi) i Francji (8 %, 63 odpowiedzi).

Należy zaznaczyć, że odpady włókiennicze są rodzajem odpadów, który stanowi najmniejszy powód do obaw wśród respondentów, z którymi przeprowadzono konsultacje – jedynie 63 % respondentów będących przedstawicielami przedsiębiorstw i stowarzyszeń przedsiębiorców stwierdziło, że uważają tę kwestię za wymagającą uwagi. Pozostałe zainteresowane strony (obywatele UE, organizacje pozarządowe i organy publiczne) wykazały większe zaniepokojenie tym tematem. Ponad połowa respondentów zgodziła się lub zdecydowanie zgodziła się co do tego, że uczestniczy w selektywnej zbiórce odpadów włókienniczych, przy czym wyniki różniły się w zależności od grupy zainteresowanych stron, której dotyczyły. Obywatele UE przewodzili zbiórce odpadów włókienniczych, a za nimi uplasowały się organy publiczne, a na ostatnich pozycjach organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorstwa i stowarzyszenia przedsiębiorców. Jednak tylko 40 % organów publicznych, 32 % przedsiębiorstw i stowarzyszeń przedsiębiorców, 28 % obywateli UE i 24 % organizacji pozarządowych zgodziło się lub zdecydowanie zgodziło się (221 odpowiedzi) co do tego, że są zadowoleni z systemu zbierania odpadów włókienniczych w miejscu zamieszkania.

Prawie 30 dokumentów określających stanowisko dotyczyło odpadów włókienniczych, z czego około połowa pochodziła od MŚP lub organizacji je reprezentujących. MŚP zwróciły uwagę, że obecnie nie ma zakrojonego na szeroką skalę planu przetwarzania odpadów włókienniczych. Podkreśliły one potrzebę promowania trwałych, wysokiej jakości wyrobów włókienniczych, poprawy ich ponownego użycia, w miarę możliwości przygotowania ich do ponownego użycia oraz zwiększenia skali wystarczającego sortowania do ponownego użycia, recyklingu i infrastruktury przetwarzania. Zalecono również zmiany w projektach wyrobów włókienniczych i strukturach konsumpcji, a także zmniejszenie ilości odpadów

[58] Wszystkie otrzymane odpowiedzi uznano za ważne.

[59] Zakłada się, że wysoka liczba respondentów z Belgii wynika z faktu, że w Brukseli znajduje się wiele organizacji reprezentujących różne grupy interesów przed instytucjami Unii, takich jak stowarzyszenia branżowe, organizacje pozarządowe i konsumenckie itp.

włókienniczych poprzez opracowanie ambitnej polityki dotyczącej odpadów. Takie same uwagi dotyczące trwałości i ponownego użycia wyrobów włókienniczych, a także zdolności sortowania i recyklingu zostały wyrażone przez przedstawicieli branży recyklingu, którzy również zauważyli, że należy opracować społeczne łańcuchy wartości wyrobów włókienniczych o obiegu zamkniętym.

Wśród zaleceń znalazła się potrzeba ustalenia ilościowych celów w zakresie ponownego użycia i przygotowania do ponownego użycia oraz usprawnienia systemów selektywnego zbierania odpadów. MŚP zauważyły, że systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta powinny egzekwować hierarchię postępowania z odpadami poprzez ustanowienie celów ilościowych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i przygotowania ich do ponownego użycia, zapewnienie ekomodulacji opłat i uczciwej konkurencji na rynkach recyklingu, przyznanie dostępu do strumienia odpadów podmiotom zajmującym się przygotowaniem do ponownego użycia, przy jednoczesnym zaangażowaniu przedsiębiorstw społecznych jako kluczowych zainteresowanych stron w rozwój, zarządzanie i funkcjonowanie tych systemów. MŚP opowiedziały się również za spójnością z innymi inicjatywami regulacyjnymi, takimi jak rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów i rozporządzenie w sprawie przemieszczania odpadów, oraz za harmonizacją kryteriów utraty statusu odpadu na szczeblu UE, które to stanowisko poparli również przedstawiciele branży recyklingu. MŚP wskazały również na potrzebę opracowania wytycznych, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie wysokiego poziomu selektywnej zbiórki wyrobów włókienniczych, a także zwróciły uwagę na to, że dojrzałe procesy sortowania włókien i ich wstępnego przetwarzania mają kluczowe znaczenie dla zwiększenia skali recyklingu odpadów pokonsumenckich. W niektórych dokumentach określających stanowiska rozważono ujednolicenie definicji odpadów włókienniczych.

Ponadto przeprowadzono wywiady z zainteresowanymi stronami. W kwietniu i maju 2022 r. zorganizowano wywiady z wybranymi zainteresowanymi stronami ze wszystkich grup zainteresowanych stron, koncentrując się początkowo na szerszym zakresie, a następnie na zużytych wyrobach włókienniczych i odpadach włókienniczych. Przeprowadzono 27 wywiadów indywidualnych/grupowych dotyczących identyfikacji problemów, zakresu ogólnych celów i gromadzenia dowodów w odniesieniu do wpływu wariantów i środków. Według zainteresowanych stron ogólnounijne ramy rozszerzonej odpowiedzialności producenta powinny uwzględniać określone elementy, aby były skuteczne. Środki dotyczące ponownego użycia, naprawy i selektywnej zbiórki muszą obejmować wykonalne, wiążące cele, aby zachęcić producentów do przejścia na obieg zamknięty. Jeśli chodzi o zakres inicjatywy, niektóre zainteresowane strony zasugerowały, że zbiórka powinna obejmować odpady włókiennicze wytwarzane przez gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa, które są porównywalne z wyrobami włókienniczymi używanymi w gospodarstwach domowych, takimi jak odzież, wyroby włókiennicze do dekoracji wnętrz, torby wykonane z materiałów włókienniczych i akcesoria włókiennicze. Wyraziły one jednak obawy dotyczące obuwia i technicznych wyrobów włókienniczych. Zasugerowały one również, aby najpierw ograniczyć zakres i rozszerzyć go z czasem, gdy infrastruktura będzie gotowa, oraz aby wykorzystać kody CN taryfy celnej do zdefiniowania wyrobów włókienniczych objętych zaproponowanym systemem rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

Zainteresowane strony wyraziły różne opinie na temat wytycznych. Jeśli chodzi o cele, zainteresowane strony zaleciły wyznaczenie celów o stopniowo rosnącym poziomie ambicji w czasie, w zależności od poziomów konsumpcji, a także wykonalnych celów w zakresie redukcji zasobów do produkcji wyrobów włókienniczych, np. poprzez realizację celu dotyczącego zawartości materiałów pochodzących z recyklingu. Podkreśliły one również fakt,

że wszystkie cele powinny być połączone z rozwojem technologii recyklingu w państwach członkowskich oraz że cele dotyczące ponownego użycia powinny zapewniać, aby ponowne użycie rzeczywiście miało miejsce. Zauważyły, że należy wziąć pod uwagę, że cele dotyczące przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów włókienniczych powinny opierać się na hierarchii postępowania z odpadami.

Ukierunkowane konsultacje dotyczące używanych wyrobów włókienniczych i odpadów włókienniczych przybrały formę czterech wirtualnych warsztatów dla zainteresowanych stron, podczas których przeprowadzono dyskusje na forum całej grupy, a także w ramach grup dyskusyjnych i poprzez wykorzystanie cyfrowych tablic interaktywnych. Ponadto w celu uzyskania bardziej ukierunkowanych dowodów zorganizowano posiedzenie grupy ekspertów ds. dyrektywy ramowej w sprawie odpadów (państwa członkowskie), wywiady i Konferencję w sprawie przyszłości Europy.

Informacje zebrane podczas konsultacji z zainteresowanymi stronami stanowiły podstawę do zdefiniowania problemów i wyboru wariantów strategicznych, na których należy się skupić.

Odpady żywności

W kontekście wstępnej oceny skutków otrzymano 85 odpowiedzi od respondentów z 17 państw członkowskich i 2 państw trzecich (Zjednoczonego Królestwa i Stanów Zjednoczonych). Większość odpowiedzi pochodziło od stowarzyszeń przedsiębiorców (27), a następnie od organizacji pozarządowych (18, w tym 12 koncentrujących się na ochronie środowiska), przedsiębiorstw (11), obywateli UE (9), organizacji konsumenckich (4) i środowiskowych (3). Sześć organów publicznych (w tym trzy państwa członkowskie) przekazało informacje za pośrednictwem mechanizmu informacji zwrotnej.

Ogólnie rzecz biorąc, zainteresowane strony wyraziły poparcie dla inicjatywy ustawodawczej UE, uznając ją za niezbędną do osiągnięcia celów Zielonego Ładu w zakresie neutralności klimatycznej i przejścia na zrównoważone systemy żywnościowe, do czego wezwano w strategii „Od pola do stołu”. Większość zainteresowanych stron twierdzi, że cele w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności powinny obejmować cały łańcuch dostaw (poprzez odzwierciedlenie zintegrowanego podejścia do systemów żywnościowych), a przyszły cel UE powinien być zgodny z zadaniem w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3. Niektórzy respondenci z sektora przemysłu (głównie z sektorów produkcji podstawowej i przetwórstwa) preferują cel skoncentrowany wyłącznie na sprzedaży detalicznej i konsumpcji, natomiast pozostałe zainteresowane strony z branży i organizacje pozarządowe opowiadają się za podejściem holistycznym, aby zapewnić wspólną odpowiedzialność i rozliczalność wszystkich podmiotów. Kilka zainteresowanych stron podkreśla potrzebę solidnej bazy dowodowej do ustalania celów, a także poziomu bazowego, który uznaje starania podmiotów osiągających wczesne wyniki. W około jednej trzeciej otrzymanych odpowiedzi zawarto wezwania do podjęcia ambitnych działań i osiągnięcia zaawansowanego poziomu docelowego (50 %), uwzględniając prawie wszystkie organizacje pozarządowe; z drugiej strony, w trzech odpowiedziach udzielonych przez państwa członkowskie zasugerowano, że warianty podstawowe lub średnioterminowe są bardziej realistyczne. Niektóre zainteresowane strony (z organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska i konsumentów, a także z przedsiębiorstw społecznych) wzywają ponadto do uwzględnienia strat żywności w gospodarstwach rolnych w przyszłym wniosku ustawodawczym, natomiast producenci pierwotni twierdzą, że nie można uwzględnić takich strat (zarówno z powodów prawnych, jak i operacyjnych). Ponadto wiele zainteresowanych stron wzywa do zapewnienia spójności polityki i tworzenia kultury szanującej wartość

żywności w celu rozwiązania kwestii systemowych związanych z systemami żywnościowymi.

Konsultacje publiczne, które odbyły się w dniach od 24 maja 2022 r. do 24 sierpnia 2022 r., dotyczyły zarówno odpadów włókienniczych, jak i odpadów żywności. Jeśli chodzi o ograniczenie marnowania żywności, zainteresowane strony we wszystkich grupach zgodziły się lub zdecydowanie zgodziły się (ponad 90 %) co do korzyści płynących z ograniczenia marnowania żywności, przy czym najważniejsze z nich to „pomoc w zmniejszeniu wpływu na środowisko" i „pomoc w łagodzeniu zmiany klimatu". Respondenci wskazali, że głównymi podmiotami, które muszą podjąć więcej działań w celu redukcji marnowania żywności, są konsumenci, sprzedawcy detaliczni i inni dystrybutorzy, producenci żywności oraz branża hotelarsko-gastronomiczna. Respondenci zauważyli, że najważniejsze wyzwania związane z ograniczeniem powstawania odpadów żywności dotyczą konieczności wprowadzenia przez konsumentów nowych nawyków, np. wypracowania lepszych umiejętności zarządzania żywnością, a następnie konieczności uwzględniania przez przedsiębiorstwa kwestii zapobiegania powstawaniu odpadów żywności w ich działalności. Organy publiczne w większym stopniu niż inne grupy uznały, że ważne jest zagwarantowanie podjęcia odpowiednich działań w tempie koniecznym do wywiązania się z ogólnoświatowych zobowiązań dotyczących ograniczenia ilości odpadów żywności o połowę do 2030 r. Jeżeli chodzi o możliwe środki UE mające na celu poprawę zapobiegania powstawaniu odpadów, 74 % respondentów (488 odpowiedzi) zgodziło się lub zdecydowanie zgodziło się co do ustalenia prawnie wiążących celów w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności, przy jeszcze większym poparciu wyrażonym przez organy publiczne (86 %, 25 odpowiedzi).

53 stanowiska otrzymane w ramach konsultacji publicznych koncentrowały się na marnowaniu żywności lub zawierały rozważania na ten temat. Otrzymano 26 dokumentów określających stanowisko z uwagami na temat marnowania żywności od stowarzyszeń przedsiębiorców, 12 od organizacji nienastawionych na zysk, 8 od przedsiębiorstw i 7 od organów publicznych. W większości dokumentów dotyczących stanowiska wyrażono zgodę co do wyznaczenia celów w zakresie ograniczenia marnowania żywności, przy czym w 10 dokumentach opowiedziano się za potrzebą ambitnych celów (50 % redukcji), a w 18 za stosowaniem celów na wszystkich etapach łańcucha dostaw. Dwie organizacje przedsiębiorców nie zgodziły się jednak na wyznaczenie celów na etapie produkcji podstawowej, ze względu na brak równowagi sił w łańcuchu dostaw i dynamikę rynku, której rolnicy nie mogą kontrolować. W szeregu dokumentów dotyczących stanowiska podkreślono znaczenie priorytetowego traktowania działań o największym oddziaływaniu na środowisko lub klimat, a także podkreślono rolę opakowań w zapobieganiu marnowaniu żywności, głównie przez stowarzyszenia przedsiębiorców. Jeśli chodzi o działania i inicjatywy polityczne, które powinna podjąć UE, najczęściej wymieniano przepisy dotyczące oznaczania datą oraz działania związane z podnoszeniem świadomości i kształceniem, przy czym niektórzy wspomnieli również o ulepszonych systemach monitorowania, natomiast jedna osoba zasugerowała wprowadzenie bodźców podatkowych dotyczących darowizn żywności. Niektóre zainteresowane strony zalecały również zapewnienie spójności polityki w zakresie odpadów żywności z innymi powiązanymi politykami (np. w obszarach etykietowania, działań w dziedzinie klimatu i wspólnej polityce rolnej).

Gromadzenie danych na temat inicjatyw zapobiegania powstawaniu odpadów żywności przeprowadzono za pomocą dwóch ankiet przesłanych ekspertom z państw członkowskich i zainteresowanym stronom w łańcuchu wartości żywności. Oba badania miały na celu zebranie danych ilościowych na temat kosztów inicjatyw zapobiegania powstawaniu odpadów żywności i ilości odpadów żywności, których powstaniu udało się zapobiec. Ponadto

przeprowadzono cztery wywiady z wybranymi zainteresowanymi stronami, które odpowiedziały na ankietę (dwa przedsiębiorstwa, jedna organizacja nienastawiona na zyski i jeden organ publiczny) w celu uzyskania dodatkowych danych i opinii na temat ich inicjatyw lub wyjaśnienia informacji zgromadzonych za pośrednictwem ankiet.

Ponadto odbyły się cztery ukierunkowane konsultacje z Unijną Platformą ds. Strat i Marnotrawienia Żywności. Unijna Platforma ds. Strat i Marnotrawienia Żywności zrzesza organizacje międzynarodowe, instytucje Unii, ekspertów z państw członkowskich i zainteresowane strony z łańcucha dostaw żywności, w tym rolników, przedstawicieli sektora, organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną środowiska, konsumentów i inne (w tym banki żywności i inne organizacje charytatywne). Organizacje sektora prywatnego w łańcuchu wartości żywności reprezentują MŚP w swoim konkretnym sektorze działalności (np. przetwórstwo spożywcze, handel detaliczny, usługi gastronomiczne itp.).

Zainteresowane strony najczęściej podnosiły kwestie dotyczące włączenia wszystkich etapów łańcucha dostaw żywności w zakres celów, przy czym niektórzy podkreślili znaczenie monitorowania i uwzględniania strat żywności w gospodarstwach rolnych przed zbiorami; znaczenie uwzględnienia bezpieczeństwa żywności i pasz (wyrażone zwłaszcza przez organizacje sektora prywatnego); obawy dotyczące wyboru roku 2020 jako poziomu bazowego dla wyznaczania celów ze względu na wpływ COVID-19 (co zostało podkreślone przez państwa członkowskie i organizacje pozarządowe); możliwość rozróżnienia i uwzględnienia jadalnych i niejadalnych odpadów żywności (co zostało wspomniane przez organizacje sektora prywatnego); oraz możliwość uwzględnienia wyników już osiągniętych przez państwa członkowskie przy ustalaniu poziomu bazowego (co zostało podkreślone przez państwa członkowskie i organizacje sektora prywatnego).

W kontekście finalizacji oceny skutków Komisja zwołała również posiedzenie Grupy Ekspertów państw członkowskich ds. Strat i Marnotrawienia Żywności (7 marca 2023 r.) oraz wspólne posiedzenie Unijnej Platformy ds. Strat i Marnotrawienia Żywności oraz grupy doradczej ds. zrównoważonego charakteru systemów żywnościowych (13 marca 2023 r.). Powtórzono wyżej wymienione kwestie i przekazano dalsze informacje zwrotne dotyczące uwag na temat różnych wariantów strategicznych w odniesieniu do wyznaczania celów.

Informacje zebrane podczas wyżej wspomnianych konsultacji z zainteresowanymi stronami stanowiły podstawę do określenia wariantów strategicznych, w szczególności do tego, aby cele nie ograniczały się tylko do etapów konsumpcji i sprzedaży detalicznej, ale obejmowały łańcuch dostaw żywności w szerszym zakresie. Dane dotyczące kosztów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności zebrane w ankiecie skierowanej do zainteresowanych stron charakteryzowały się dużą zmiennością i były zasadniczo wyższe niż wartości przedstawione w literaturze. W związku z tym nie zostały one bezpośrednio wykorzystane w modelu do obliczania makroekonomicznych skutków celów.

Panel obywatelski

W następstwie Konferencji w sprawie przyszłości Europy Komisja ogłosiła „nową generację” paneli obywatelskich, które posłużą do konsultacji z losowo wybranymi obywatelami przed niektórymi kluczowymi wnioskami na szczeblu europejskim. Jako jeden z trzech pierwszych tematów (wraz ze światami wirtualnymi i mobilnością edukacyjną), którymi mają zająć się obywatele, wybrano marnotrawienie żywności, a wspomniany panel zwołano na trzy sesje, które odbyły się między grudniem 2022 r. a lutym 2023 r. Mimo że panel obywatelski nie był częścią konsultacji zorganizowanych na potrzeby przygotowania wniosku ustawodawczego,

zalecenia obywateli[60] będą nadal stanowić wsparcie w kontekście prac Komisji związanych z zapobieganiem powstawaniu odpadów żywności i zalecenia te uwzględniono podczas przygotowywania niniejszego wniosku ustawodawczego. Ponadto zalecenia obywateli pomogą państwom członkowskim w osiągnięciu przedstawionych w niniejszym wniosku unijnych celów w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności.

W 23 zaleceniach przestawionych przez obywateli podkreślono potrzebę przyjęcia szeroko zakrojonego podejścia do systemów żywnościowych z myślą o zaangażowaniu wszystkich podmiotów oraz wzmocnieniu współpracy w całym łańcuchu dostaw żywności. To kompleksowe podejście znajduje również odzwierciedlenie w trzech tematach poruszanych w zaleceniach panelu obywatelskiego: 1) „Współpraca w ramach łańcucha wartości żywności: od pola do stołu”; 2) „Inicjatywy na rzecz przedsiębiorstw spożywczych”; oraz 3) „Wspieranie zmiany zachowań konsumentów”.

Zalecenia obywateli odzwierciedlają trzy główne kierunki działań, które państwa członkowskie muszą podjąć, aby przyspieszyć ograniczenie powstawania odpadów żywności na szczeblu krajowym i osiągnąć przyszłe cele. Nadrzędne ramy regulacyjne UE dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów żywności określone w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, a także środki wsparcia na szczeblu unijnym będą również opierać się na zaleceniach i będą również stanowić wsparcie dla państw członkowskich w osiąganiu przyszłych celów.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Odpady włókiennicze

Wspólne Centrum Badawcze zapewniło kluczowy wkład naukowy na etapach oceny skutków, w tym poprzez przegląd dokumentów i publikację dowodów w sprawie[61]:

Komisja zamówiła badanie zewnętrzne uzupełniające ocenę skutków wariantów strategicznych rewizji dyrektywy ramowej w sprawie odpadów w 2023 r. – umowa szczegółowa nr 090202/2021/861277/ENV.B.3. Badanie zostało również wsparte przez szereg ekspertów i uzupełnione badaniami pomocy technicznej wymienionymi w załączniku do oceny skutków.

Odpady żywności

Oprócz wstępnej oceny skutków konsultacji publicznych i ukierunkowanych, ocenę wpływu w obszarze powstawania odpadów żywności opracowano na podstawie wiedzy fachowej w następującym zakresie:

– Wspólne Centrum Badawcze wniosło kluczowy wkład naukowy dzięki sporządzeniu dwóch sprawozdań z analizami wspierającymi opracowanie oceny skutków rewizji dyrektywy ramowej w sprawie odpadów, w szczególności pod kątem możliwości ustanowienia celów w zakresie ograniczenia marnowania żywności.

60 Europejski panel obywatelski ds. marnowania żywności, *„Zalecenia końcowe”*, luty 2023 r.

61 Komisja Europejska, Wspólne Centrum Badawcze. *Circular economy perspectives in the EU Textile sector* [*Perspektywy gospodarki o obiegu zamkniętym w unijnym sektorze włókienniczym*], 2021 oraz Komisja Europejska, Wspólne Centrum Badawcze. *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles* [*Techniczno-naukowa ocena wariantów zarządzania używanymi wyrobami włókienniczymi i odpadami włókienniczymi*]. 2023 (w trakcie opracowywania).

– Komisja Europejska, Wspólne Centrum Badawcze: *Setting the scene for an EU initiative on food waste reduction targets* [*Ogólny zarys sytuacji: inicjatywa UE dotycząca celów w zakresie ograniczenia marnowania żywności*], 2023[62].

– Komisja Europejska, Wspólne Centrum Badawcze: *Assessing the economic, social and environmental impacts of food waste reduction targets A model-based analysis*[63] [*Ocena skutków gospodarczych, społecznych i środowiskowych celów w zakresie ograniczenia marnowania żywności. Ocena oparta na modelu*], 2023.

– 25 października 2022 r. Eurostat opublikował pierwsze specjalne statystyczne monitorowanie ilości odpadów żywności w Unii Europejskiej poparte dodatkowymi wyjaśnieniami na temat danych dotyczących ilości odpadów żywności w UE. Opis i interpretację danych oraz metodykę można znaleźć na stronie internetowej „Statistics Explained" Eurostatu poświęconej kwestii odpadów żywności[64]. Ostatnia aktualizacja danych miała miejsce w marcu 2023 r.

• **Ocena skutków**

Niniejszemu wnioskowi towarzyszy ocena skutków. Ocena skutków zawiera w dużej mierze dwie odrębne sekcje, w których oddzielnie omówiono kwestie odpadów żywności i odpadów włókienniczych, ponieważ każdy z tych tematów różni się pod względem poruszanych problemów, ustalonych celów i zidentyfikowanych możliwości, do których nie można się odnieść, stosując to samo podejście.

W następstwie ustosunkowania się do uwag Rady ds. Kontroli Regulacyjnej zawartych w jej początkowej negatywnej opinii z 17 marca 2023 r. oraz po wprowadzeniu niezbędnych zmian i uzupełnień ocena skutków uzyskała 26 maja 2023 r. pozytywną opinię z zastrzeżeniami.

Szczegółowe uwagi Rady ds. Kontroli Regulacyjnej oraz sposób ich uwzględnienia można znaleźć w tabeli 1 w załączniku I do oceny skutków towarzyszącej niniejszemu wnioskowi.

W ocenie skutków zestawiono wszystkie możliwe środki do celów przeprowadzenia analizy na podstawie informacji uzyskanych od konsultanta zewnętrznego oraz podczas warsztatów dla zainteresowanych stron, internetowych konsultacji publicznych i ukierunkowanych rozmów. Zróżnicowane, złożone i często powiązane ze sobą środki pogrupowano w trzy warianty strategiczne, które porównano ze scenariuszem zakładającym utrzymanie stanu obecnego.

---

62 De Laurentiis, V., Mancini, L., Casonato, C., Boysen-Urban, K., De Jong, B., M'Barek, R., Sanyé Mengual, E., Sala, S., *Setting the scene for an EU initiative on food waste reduction targets* [*Ogólny zarys sytuacji: inicjatywa UE dotycząca celów w zakresie ograniczenia marnowania żywności*]. Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2023, doi: 10.2760/13859, JRC133967.

63 De Jong, B., Boysen-Urban, K., De Laurentiis, V., Philippidis, G., Bartelings, H., Mancini, L., Biganzoli, F., Sanyé Mengual, E., Sala, S., Lasarte-López, J., Rokicki, B., M'barek, R. *Assessing the economic, social and environmental impacts of food waste reduction targets. A model-based analysis*[*Ocena skutków gospodarczych, społecznych i środowiskowych celów w zakresie ograniczenia marnowania żywności. Ocena oparta na modelu*] Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2023, doi:10.2760/77251, JRC133971.

64 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Food_waste_and_food_waste_prevention_-_estimates. Dostęp do bazy danych można uzyskać, wpisując kod (env_wasfw) na stronie Eurostatu.

Te trzy warianty strategiczne dotyczące wyrobów włókienniczych można podsumować w następujący sposób:

– wariant 1 – wsparcie państw członkowskich we wdrażaniu i egzekwowaniu obowiązujących przepisów poprzez bardziej ujednolicone stosowanie definicji, podejścia do selektywnego zbierania i przypisanie odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami dzięki przyjęciu niewiążących wytycznych, zaleceń, wykonywaniu istniejących mandatów Komisji w zakresie prawa wtórnego, usprawnieniu istniejących platform zainteresowanych stron w zakresie wytycznych i wymiany najlepszych praktyk. W wariancie tym odniesiono się do wszystkich czynników powodujących problemy i obu celów szczegółowych, aczkolwiek jego wpływ będzie prawdopodobnie zredukowany ze względu na charakter środków, które ograniczają się do niewiążących instrumentów;

– wariant 2 – ustanowienie dodatkowych wiążących wymogów regulacyjnych, aby zwiększyć skuteczność gospodarowania odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, poprzez ukierunkowaną zmianę dyrektywy ramowej w sprawie odpadów. Celem zmian jest stworzenie nowych obowiązków operacyjnych dla państw członkowskich, producentów wyrobów włókienniczych i podmiotów gospodarujących odpadami. Za ich pomocą doprecyzowano by i ujednolicono definicje na poziomie UE, uściślono zakres istniejących obowiązków sprawozdawczych w celu poprawy rzetelności danych oraz zakres obowiązków w zakresie selektywnej zbiórki, a także wprowadzono by nowe obowiązki operacyjne dla podmiotów gospodarujących odpadami w celu zapewnienia sortowania do celów ponownego użycia i recyklingu. Sztandarowym środkiem tego wariantu jest wprowadzenie mandatu dla państw członkowskich do ustanowienia krajowych systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów włókienniczych i zharmonizowania ich zakresu, celów oraz kluczowych cech organizacyjnych i operacyjnych. W wariancie tym odniesiono się do wszystkich czynników powodujących problemy i obu celów szczegółowych;

– wariant 3 – ustalenie docelowych parametrów skuteczności gospodarowania odpadami na poziomie UE. Wariant ten wiąże się ze zmianą dyrektywy ramowej w sprawie odpadów ustanawiającą wiążące docelowe parametry skuteczności gospodarowania odpadami, wprowadzając w życie obowiązek stosowania hierarchii postępowania z odpadami przez państwa członkowskie i podmioty gospodarcze. Harmonizacja zakresów stosowania i definicji byłaby nierozerwalnie związana z definicją wartości docelowej w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów i późniejszych aktach wykonawczych określających bardziej szczegółowe zasady dotyczące metod obliczania na potrzeby każdego z celów. Wariant ten odnosi się zarówno do celów szczegółowych, jak i do wszystkich czynników powodujących problemy, aczkolwiek nie doprowadziłby do takiego poziomu harmonizacji jak w wariancie 2, ponieważ pozostawia państwom członkowskim decyzje w sprawie środków służących osiągnięciu poziomów skuteczności. Z uwagi na fakt, że dostępne obecnie dane dotyczące wytwarzania odpadów włókienniczych nie są wystarczająco rzetelne, co częściowo wynika z fragmentarycznego rozumienia tego, czy zebrane wyroby włókiennicze są odpadami, oraz zakresu wyrobów włókienniczych objętych wdrożeniem przez państwa członkowskie, w ocenie skutków wyjaśniono kwestię wykonalności mechanizmu, który mógłby posłużyć do ustalenia celów w przyszłości, oraz skutki tego procesu (a nie rzeczywiste poziomy celów). W odniesieniu do ustalenia celu w zakresie zbiórki przedstawiono bardziej szczegółową ocenę opartą na tymczasowym średnio ambitnym celu. Działanie nr 3.6

dotyczy w szczególności ustalenia docelowego poziomu zbierania wyrobów włókienniczych wynoszącego 50 % – osiągnięcie tego celu zwiększyłoby poziom selektywnego zbierania wyrobów włókienniczych, zwiększając tym samym współczynnik ponownego użycia i współczynnik recyklingu oraz zmniejszając wskaźniki unieszkodliwiania, lecz nałożyłoby również obciążenie administracyjne, a wchodzący w życie w 2025 r. obowiązek selektywnej zbiórki może mieć podobny wpływ na poziom selektywnej zbiórki. Istnieje również duża niejednorodność przewidywanych wskaźników w poszczególnych państwach członkowskich, co może utrudniać ustalenie celu na tym etapie.

Ocena skutków dla MŚP zostanie uwzględniona w procesie oceny skutków. W ramach filtru dotyczącego MŚP wskazano, że inicjatywa ta ma duży ogólny wpływ na MŚP. Poszczególne kategorie MŚP identyfikuje się w całym łańcuchu wartości wyrobów włókienniczych jako podstawę procesu oceny skutków.

88 % przedsiębiorstw w sektorze włókienniczym to mikroprzedsiębiorstwa (0–9 pracowników), 12 % to inne MŚP (10–249 pracowników), a pozostałe 0,3 % to duże przedsiębiorstwa (ponad 250 pracowników). MŚP aktywnie uczestniczyły w konsultacjach publicznych i procesach ukierunkowanych konsultacji. Spośród respondentów, którzy wzięli udział w konsultacjach publicznych, 320 reprezentowało MŚP, a 138 – duże przedsiębiorstwa. W kategoriach „przedsiębiorstwa/spółki” i „stowarzyszenia przedsiębiorców” otrzymaliśmy 200 odpowiedzi od MŚP i 99 od dużych przedsiębiorstw. Również duże stowarzyszenia przedsiębiorców, które wyraziły szczegółowe opinie, w dużej mierze składają się z członków MŚP reprezentatywnych dla składu sektora włókienniczego na etapach produkcji i handlu detalicznego oraz gospodarowania odpadami. `

Ogólnie rzecz biorąc, MŚP wskazały w swoich stanowiskach, że obecnie nie planuje się przetwarzania odpadów na dużą skalę. Większość z nich zgodziła się, że należy wprowadzić zmiany we wzorcach projektowania i konsumpcji w produkcji wyrobów włókienniczych, aby produkowane wyroby włókiennicze były wyższej jakości i bardziej wytrzymałe. Podkreśliły one również znaczenie nadania priorytetowego charakteru zapobieganiu powstawaniu odpadów i ich ponownemu użyciu oraz potrzebę określenia celów w zakresie ponownego użycia i przygotowania do ponownego użycia, a także poprawy systemów selektywnej zbiórki. W kwestii rozszerzonej odpowiedzialności producenta najważniejsze argumenty obejmowały zapewnienie, aby systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta egzekwowały hierarchię postępowania z odpadami poprzez ustanowienie celów ilościowych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i przygotowania ich do ponownego użycia, zapewnienie zharmonizowanego podejścia do ekomodulacji opłat z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta oraz uczciwej konkurencji na rynkach recyklingu, przyznanie dostępu do strumienia odpadów podmiotom zajmującym się przygotowaniem do ponownego użycia, przy jednoczesnym zaangażowaniu przedsiębiorstw społecznych jako kluczowych zainteresowanych stron w rozwój, zarządzanie i funkcjonowanie tych systemów. Ponadto opowiedziano się za harmonizacją kryteriów utraty statusu odpadu na szczeblu UE, które to stanowisko poparli również przedstawiciele branży recyklingu, oraz za zagwarantowaniem spójności z innymi inicjatywami regulacyjnymi takimi jak rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów i rozporządzenie w sprawie przemieszczania odpadów. Wskazały one również na potrzebę opracowania wytycznych, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie wysokiego poziomu selektywnej zbiórki odpadów włókienniczych, oraz że dojrzewające procesy sortowania włókien i ich wstępnego przetwarzania mają kluczowe znaczenie dla zwiększenia skali recyklingu odpadów

pokonsumenckich. Niektóre z nich zastanowiły się nad potrzebą ujednolicenia definicji odpadów włókienniczych.

Oprócz pozyskiwania od zainteresowanych stron dowodów na temat potencjalnego wpływu na MŚP przeprowadzono dodatkową ocenę z wykorzystaniem danych Eurostatu na temat składu, obrotu i rozpowszechnienia MŚP w celu zidentyfikowania skutków, które miałyby znaczący wpływ na takie przedsiębiorstwa. W badaniu przeprowadzonym przez konsultanta uwzględniono konkretny wpływ każdego środka na MŚP. Pod tym względem działania w ramach wariantu 1 prawdopodobnie nie będą wiązać się ze znaczącym obciążeniem administracyjnym dla MŚP, a jednocześnie powinny uprościć obowiązki nałożone na MŚP, dostosowując zakres wyrobów włókienniczych. Platforma zawierająca wytyczne i udzielająca wsparcia przewidziana w tym wariancie miałaby ogólnie największy wpływ na MŚP. Oczekuje się, że działania w ramach wariantów 2 i 3 spowodują niewielkie dodatkowe koszty dla MŚP. Najbardziej uciążliwe działanie, w którym rozważa się zastosowanie systemów rozszerzonej odpowiedzialności producentów (działanie nr 2.9), byłoby skierowane do MŚP, ponieważ większość producentów to MŚP. Dodatkowo obowiązki sprawozdawcze ukierunkowano na przegląd istniejących obowiązków w pierwszej kolejności, aby uczynić je bardziej adekwatnymi i udoskonalić bazę wiedzy na potrzeby całego sektora włókienniczego.

Aby uniknąć stosowania niepotrzebnych obciążeń administracyjnych i regulacyjnych, w ocenie skutków zaproponowano wyłączenie mikroprzedsiębiorstw i sektora ponownego użycia z zakresu rozszerzonej odpowiedzialności producenta, którą to propozycję wprowadzono w życie w akcie prawnym. Podmioty zajmujące się ponownym użyciem, które wprowadzają na rynek zarówno nowe, jak i używane produkty, byłyby zobowiązane do rozliczania i zgłaszania tylko nowych produktów. Konsekwencją takich wyłączeń byłby niewielki wzrost kosztów mających zastosowanie do przedsiębiorstw zatrudniających ponad 10 pracowników, przy czym największe dodatkowe obciążenia nałożone zostałyby na przedsiębiorstwa zatrudniające ponad 250 pracowników.

Wpływ na konkurencyjność został oceniony ilościowo, w przypadku gdy było to możliwe, biorąc pod uwagę wpływ na różne rodzaje konkurencyjności[65]. Konkurencyjność cenowa ma na celu odzwierciedlenie względnego wpływu cen, jakie przedsiębiorstwa lub grupy przedsiębiorstw są w stanie ustalić na rynku. Konkurencyjność dynamiczna odnosi się do wpływu na badania naukowe i innowacje, które umożliwiłyby utrzymanie lub poprawę konkurencyjności przedsiębiorstw w czasie. Konkurencyjność strategiczna oznacza zdolność przedsiębiorstw do częściowego zaspokojenia swojego zapotrzebowania na surowce lub produkty za pomocą wyrobów włókienniczych przeznaczonych do ponownego użycia lub pochodzących z recyklingu w UE. Wpływ na konkurencyjność jest pozytywny albo neutralny.

W przypadku odpadów żywności warianty strategiczne koncentrowały się na różnych rodzajach, poziomach i zakresach celów dotyczących ograniczenia powstawania odpadów żywności, które należy osiągnąć do 2030 r. Można je podsumować w następujący sposób:

---

65 Informacje na temat kanałów, za pośrednictwem których gospodarka o obiegu zamkniętym wpływa na konkurencyjność, można znaleźć w następujących publikacjach: Flachenecker, F. (2018) „The causal impact of material productivity on macroeconomic competitiveness in the EU", *Environmental Economics and Policy Studies*, wyd. 20, s. 17–46, https://doi.org/10.1007/s10018-016-0180-3 i Flachenecker, F., Kornejew, M. (2019) „The causal impact of material productivity on microeconomic competitiveness and environmental performance in the EU", *Environmental Economics and Policy Studies*, wyd. 21, s. 87–122, https://doi.org/10.1007/s10018-018-0223-z

Wariant 1 opiera się na celach minimalnych przeanalizowanych we wniosku w sprawie przeglądu dyrektywy ramowej w sprawie odpadów z 2014 r.[66]:

– cel dotyczący produkcji podstawowej – brak celu;

– cel dotyczący przetwórstwa i wytwórstwa – 10 %;

– cel dotyczący etapów handlu detalicznego i konsumpcji – 15 %.

Wariant 2 jest bardziej ambitny i uwzględnia maksymalny cel przeanalizowany w 2014 r. w odniesieniu do etapów handlu detalicznego i konsumpcji:

– cel dotyczący produkcji podstawowej – brak celu w %;

– cel dotyczący przetwórstwa i wytwórstwa – 10 %;

– cel dotyczący etapów handlu detalicznego i konsumpcji – 30 %.

Wariant 3 stanowi odzwierciedlenie celów określonych w zadaniu w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3 oraz dodatkowego zobowiązania podjętego przez koalicję „Żywność nigdy nie jest odpadem" na szczycie ONZ w sprawie systemów żywnościowych w 2021 r.:

– cel dotyczący produkcji podstawowej – 10 %;

– cel dotyczący przetwórstwa i wytwórstwa – 25 %;

– cel dotyczący etapów handlu detalicznego i konsumpcji – 50 %.

Warianty 1–3 obejmują prawnie wiążące cele, tj. podlegają corocznej sprawozdawczości, a jeśli cele nie zostaną osiągnięte, mogą być egzekwowane w drodze postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

Wariant 4 stanowi odzwierciedlenie ustanowienia dobrowolnego celu na poziomie zobowiązania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3 w odniesieniu do etapów sprzedaży detalicznej i konsumpcji (tj. zmniejszenie o 50 %), bez przyjmowania zobowiązania w ujęciu liczbowym dla wcześniejszych etapów. Jedynym mechanizmem egzekwowania, jakiemu podlegałby ten wariant, byłoby coroczne zgłaszanie poziomów odpadów żywności.

Z analizy skutków wynika, że wszystkie warianty przyniosą korzyści dla środowiska. Skala korzyści zwiększa się wraz z zakresem i poziomem celów – od wariantu 1 do wariantu 3. Korzyści byłyby najmniejsze w przypadku wdrożenia wariantu 4. Główna korzyść wynika z ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (występują jednak znaczne różnice w zależności od przyjętej metodyki). W przypadku innych rodzajów wpływu na środowisko uwzględnionych w ocenie skutków towarzyszącej niniejszemu dokumentowi – użytkowanie gruntów, eutrofizacja mórz i zużycie wody – można zaobserwować analogiczne zależności w kwestii poziomu wpływu, tj. skala korzyści zwiększa się proporcjonalnie do zakresu i poziomu celów.

Jeśli chodzi o skutki gospodarcze, oczekuje się, że ograniczenie powstawania odpadów żywności zmniejszy popyt na żywność, co z kolei może prowadzić do marginalnego negatywnego wpływu na sektor produkcji żywności (-3,6 % przy najbardziej pesymistycznym założeniu) i pozytywnego na inne sektory, przy czym saldo będzie ogólnie nieznacznie dodatnie (do 2,3 mld EUR).

[66] COM(2014) 397 final.

Wymierne skutki społeczne są silnie powiązane ze skutkami gospodarczymi i wykazują podobne cechy – wraz z ograniczaniem powstawania odpadów żywności można zaobserwować większy wpływ wariantów na przystępność cenową żywności i oszczędności gospodarstw domowych. Z drugiej strony skala negatywnych skutków dla zatrudnienia w sektorze rolno-spożywczym wzrasta od wariantu 1 do wariantu 3, choć skutki te powinny zostać zrekompensowane poprzez nowe profile zatrudnienia w sektorze spożywczym i zyski w innych sektorach gospodarki.

Oczekuje się, że wpływ na MŚP będzie ograniczony. Inicjatywa koncentruje się na ustaleniu celów w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności dla państw członkowskich i nie będzie miała zastosowania do indywidualnych przedsiębiorstw. Podczas gdy władze państw członkowskich prawdopodobnie zaangażują się we współpracę ze wszystkimi podmiotami w łańcuchu dostaw żywności, działania obserwowane do tej pory w państwach, które podjęły skoordynowane działania na rzecz ograniczenia powstawania odpadów żywności, koncentrują się na większych przedsiębiorstwach i dobrowolnych środkach mających zachęcać do zaangażowania się w zapobieganie powstawaniu odpadów żywności przy wsparciu finansowania rządowego. W procesie konsultacji MŚP nie spodziewały się problemów spowodowanych bezpośrednio przez tę inicjatywę, choć pozostały ostrożne co do potencjalnych przyszłych działań wykonawczych ze strony państw członkowskich.

Warianty preferowane

Na podstawie ocen sposobu, w jaki warianty przyczyniają się do osiągnięcia dwóch głównych celów, równowagi między skutkami gospodarczymi, środowiskowymi i społecznymi oraz całkowitych kosztów i korzyści, w przypadku gdy można je obliczyć, wariantem preferowanym przez Komisję jest wariant 2. Można jednak dodatkowo rozważyć ustanowienie docelowego poziomu zbierania odpadów włókienniczych (działanie nr 3.6) w celu uzupełnienia działań przewidzianych w wariancie 2. Działanie nr 3.6 mogłoby zatem również stanowić element preferowanego wariantu. Na tym etapie nie można wyznaczyć innych celów dotyczących gospodarowania odpadami włókienniczymi ze względu na brak kompletnych i rzetelnych danych.

W ocenie skutków stwierdzono, że ustanowienie celu wynoszącego 50 % w odniesieniu do selektywnej zbiórki wyrobów włókienniczych ułatwiłoby skoordynowane działania poszczególnych podmiotów w łańcuchu wartości wyrobów włókienniczych, podmiotów zajmujących się ponownym użyciem i podmiotów gospodarujących odpadami w celu zapewnienia przetwarzania wyrobów włókienniczych zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, nadając priorytet ponownemu użyciu i recyklingowi włókien. Stwierdzono również, że taki cel może wymagać starannego rozważenia w świetle obecnych dużych różnic w poziomach selektywnego zbierania w całej UE oraz nadrzędnego obowiązku zawartego w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, zgodnie z którym takie odpady powinny być zbierane selektywnie. W świetle tych rozważań, a także zaostrzonych przepisów dotyczących organizacji selektywnej zbiórki poprzez rozszerzoną odpowiedzialność producenta oraz celu zakładającego zmniejszenie obciążenia administracyjnego preferowany wariant odzwierciedlony we wniosku ustawodawczym nie obejmuje celu selektywnego zbierania.

W obszarze odpadów żywności po porównaniu skutków gospodarczych, środowiskowych i społecznych, ale także technicznej wykonalności proponowanych wariantów, preferowanym wariantem jest wariant 2. Oczekuje się, że wariant ten będzie skuteczny w zapewnieniu silnego impulsu politycznego dla państw członkowskich do podjęcia działań na rzecz ograniczenia powstawania odpadów żywności na szczeblu krajowym i pozwoli osiągnąć znaczne korzyści dla środowiska, a jednocześnie będzie proporcjonalny i wykonalny.

Ustanowienie prawnie wiążących celów w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności powinno zatem przebiegać stopniowo, przy czym należy zacząć od poziomu niższego niż ten określony w ramach SDG, aby zapewnić spójną reakcję państw członkowskich i wymierne postępy w wykonywaniu zadania nr 12.3. Okresowy przegląd postępów poczynionych przez państwa członkowskie, oparty na corocznym monitorowaniu poziomów odpadów żywności, umożliwiłby ewentualne dostosowanie celów z myślą o zwiększeniu wkładu Unii i dalszym dostosowaniu do zadania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3, jak również zapewnieniu kierunku dalszych postępów po 2030 r.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Proponowane środki wiążą się z różnymi poziomami obciążenia administracyjnego, które wynikałoby głównie z obowiązku monitorowania i sprawozdawczości w zakresie zgodności, nałożonego zarówno na organy publiczne, jak i na przedsiębiorstwa. Jednocześnie w niniejszym wniosku przewiduje się pełne wykorzystanie cyfryzacji w celu zmniejszenia obciążenia administracyjnego.

Proponowane cele w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności opierają się na środkach już uwzględnionych w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, a zatem nie stwarzają dodatkowych obciążeń administracyjnych.

Preferowany wariant połączony	**Opis wpływu**	**Bilans łącznie**
Wariant 2 – Dodatkowe wymogi regulacyjne + cel dotyczący wyrobów włókienniczych (działanie nr 3.6) **ORAZ** **Wariant 2 w odniesieniu do celów w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności**	**Koszty gospodarcze** • 913 mln EUR rocznie na dopełnienie obowiązków w zakresie zbiórki • Koszty opracowania rejestrów wynoszące 2–12,3 mln EUR w państwach członkowskich i koszty utrzymania wynoszące 11 200 EUR i 69 000 EUR na każde państwo członkowskie rocznie • 7,79 mln EUR rocznie na sprawozdawczość producentów w związku z rozszerzoną odpowiedzialnością producenta • 4,04 mln EUR kosztów obsługi rejestrów i inspekcji organizacji odpowiedzialności producenta • 39,2 mln EUR rocznie na dodatkowe zbieranie, sortowanie i przetwarzanie wyrobów włókienniczych, aby osiągnąć docelowy poziom zbierania wynoszący 50 % • 208 EUR na właściwy organ i 78 EUR na eksportera w ujęciu rocznym za jedną inspekcję • 750 000 EUR rocznie dla przedsiębiorstw unijnych na spełnienie unijnych obowiązków sprawozdawczych • 26,5 mln EUR uszczuplenia dochodów podatkowych państw członkowskich z tytułu podatku od składowania odpadów w związku z ograniczeniem ilości wyrobów włókienniczych kierowanych na składowiska odpadów • Zmniejszenie popytu na żywność o 4,2 % i zmiana wartości produkcji rolno-spożywczej o -1,8 % przy spadku cen rynkowych wynoszącym 0,1–2,6 % • Spadek dochodu rolniczego o 4,2 mld EUR rocznie Całkowite koszty dostosowania związane z ograniczeniem odpadów żywności dla uczestników łańcucha żywnościowego – 2 mld EUR [41 EUR/t odpadów żywności, których uniknięto]	**Koszty**: 975 mln EUR (koszty te mogą obciążać konsumentów, producentów lub obie te grupy). Całkowita wartość dodana dla gospodarki UE wynikająca z ograniczenia odpadów żywności: 1,6 mld EUR (0,016 %) **Korzyści**: Bezpośrednie korzyści w wysokości 656 mln EUR w postaci wyrobów włókienniczych nadających się do ponownego użycia i recyklingu na potrzeby unijnego rynku ponownego użycia i recyklingu, a także wsparcie w postaci 3,5–4,5 mld EUR rocznego całkowitego zwrotu z inwestycji w rozszerzoną odpowiedzialność

	Korzyści gospodarcze dla sektora włókienniczego • Rozszerzona odpowiedzialność producenta: 3,5-4,5 mld EUR rocznego całkowitego zwrotu z inwestycji w recykling (w tym korzyści wskazane dla pozostałych środków) • Dodatkowe sortowanie: 534 mln EUR rocznie wartości ponownego użycia i 94 mln euro rocznie wartości recyklingu • Dodatkowe zbieranie**:** 28 mln EUR rocznie łącznej wartości ponownego użycia i recyklingu **Korzyści gospodarcze z ograniczenia odpadów żywności** • całkowita wartość dodana dla gospodarki UE 1,6 mld EUR (w tym wyżej wymienione koszty) • oszczędności w wydatkach gospodarstw domowych na żywność w wysokości 439 EUR rocznie na gospodarstwo domowe (4 osoby) **Korzyści dla środowiska** • 16 mln EUR dzięki redukcji emisji gazów cieplarnianych z odpadów włókienniczych, a także zmniejszeniu uwalniania zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby, które w przeciwnym razie zostałyby uwolnione w wyniku niewłaściwego gospodarowania odpadami. • 3,9 mln ton (w UE) i 12,6 mln ton (poza UE) redukcji emisji gazów cieplarnianych (z uwzględnieniem efektu odbicia) **LUB** 62 mln ton gazów cieplarnianych, których uda się uniknąć (bez uwzględnienia efektu odbicia) • zmniejszenie uwalniania zanieczyszczeń do powietrza, wody i gleby, które w przeciwnym razie zostałyby uwolnione w wyniku niewłaściwego gospodarowania odpadami • zmniejszony wpływ na użytkowanie gruntów o 2,2 bln Pt • zmniejszenie eutrofizacji mórz o 532 mln kg Neq • zmniejszenie niedoboru wody o 80 mld m^3 rocznie. • **Całkowite oszczędności środowiskowe wyrażone w wartościach pieniężnych – 9-23 mld EUR** **Korzyści społeczne** • 8 740 miejsc pracy utworzonych w związku z wyrobami włókienniczymi i złagodzenie skutków społecznych odpadów z UE w państwach trzecich (brak oceny skutków netto; szczegółowe informacje i podstawowe założenia znajdują się w załączniku 4) • utrata do 135 000 miejsc pracy w sektorach rolno-spożywczych (oczekuje się, że zostanie ona wyrównana dzięki nowym miejscom pracy w innych sektorach)	producenta. Oszczędności w wydatkach gospodarstw domowych na żywność w wysokości 439 EUR rocznie na gospodarstwo domowe (4 osoby) Dodatkowa redukcja emisji gazów cieplarnianych równa 16 mln EUR rocznie z wyrobów włókienniczych i dodatkowa redukcja emisji gazów cieplarnianych równa 62 mln ton rocznie (całkowite oszczędności środowiskowe wyrażone w wartościach pieniężnych: 9–23 mld EUR), 8 740 miejsc pracy utworzonych w sektorze gospodarowania odpadami, ale utrata do 135 000 miejsc pracy w sektorach rolno-spożywczych (oczekuje się, że zostanie ona wyrównana dzięki nowym miejscom pracy w innych sektorach) **Ogólna skuteczność, efektywność i spójność**: pozytywna

- **Prawa podstawowe**

Niniejszy wniosek nie ma skutków dla ochrony praw podstawowych.

4. WPŁYW NA BUDŻET

W dołączonej ocenie skutków finansowych szczegółowo przedstawiono wpływ na budżet oraz zasoby ludzkie i administracyjne wymagane zgodnie z niniejszym wnioskiem.

Komisja Europejska, a dokładnie Dyrekcja Generalna ds. Środowiska (DG ENV) oraz Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności (DG SANTE), będzie odpowiedzialna za negocjacje w sprawie dyrektywy w ramach standardowej procedury

współdecyzji, a także za jej ogólne wdrożenie oraz przyjęcie wszystkich przewidzianych w niej aktów wykonawczych i delegowanych. Inne dyrekcje generalne i agencje, które będą uczestniczyć w tym procesie, obejmują DG Wspólne Centrum Badawcze (JRC) i Europejską Agencję Środowiska (EEA).

W przypadku DG ds. Środowiska obecne symulacje finansowe zakładają obecne 0,75 EPC (AD) na potrzeby procesu współdecyzji i wdrażania, a także przyjęcie nowych pracowników kontraktowych w wymiarze 3,0 EPC na potrzeby technicznego wdrażania opracowywania przewidzianych aktów wykonawczych.

W przypadku DG SANTE symulacje finansowe zakładają obecne 0,5 EPC (AD) na potrzeby procesu współdecyzji i monitorowania wdrażania we wszystkich państwach członkowskich.

Koszty związane z personelem Komisji, ustalone na podstawie najnowszej, publicznie dostępnej tabeli wynagrodzeń, wynoszą ogółem 2 033 000 EUR.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Wniosek zawiera szereg przepisów mających na celu poprawę monitorowania. Załącznik 14 do oceny skutków zawiera szczegółowe informacje na temat narzędzi służących do monitorowania i oceny. Wpływ preferowanego wariantu strategicznego na osiągnięcie celów w zakresie ograniczenia wytwarzania odpadów włókienniczych i resztkowych odpadów włókienniczych jest monitorowany za pomocą wskaźników i celów określonych w działaniu nr 3.6 oraz na podstawie usprawnionych przepływów danych dotyczących wyrobów włókienniczych w wyniku działania nr 2.14. To ostatnie umożliwi również ustalenie dalszych docelowych parametrów skuteczności, co obecnie ocenia się jako niewykonalne w ramach wariantu 3. Monitorowanie opiera się na rocznych danych dotyczących wyrobów włókienniczych przygotowanych do ponownego użycia w ramach systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta (działanie nr 2.14 i szczegółowe informacje w załączniku 10).

W przypadku odpadów żywności monitorowanie będzie się opierać na istniejących obowiązkach sprawozdawczych, tj. rocznych sprawozdaniach państw członkowskich dotyczących powstających ilości odpadów żywności (art. 37 ust. 3 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów) oraz przeprowadzanym co dwa lata przeglądzie postępów poczynionych we wdrażaniu programów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności przez Europejską Agencję Środowiska (art. 30 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów).

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

W art. 1 określono zmiany w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, w szczególności w następujących artykułach tej dyrektywy:

W art. 2 ust. 1 lit. a) określono zmieniony zakres wyłączenia z zakresu dyrektywy wyziewów gazowych emitowanych do powietrza i dwutlenku węgla wychwytywanego i transportowanego do celów geologicznego składowania.

W art. 3 określono nowe definicje „producenta wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc”, „udostępnienia na rynku”, „organizacji odpowiedzialności producenta”, „platformy internetowej” oraz „konsumenta”.

W art. 9a określono wymogi dotyczące środków, które mają wdrożyć państwa członkowskie w celu zapobiegania powstawaniu odpadów żywności w odniesieniu do wspierania zmiany zachowań i współpracy w ramach łańcucha dostaw (1), oraz określono cele dotyczące ograniczenia powstawania odpadów żywności, które państwa członkowskie mają osiągnąć do 2030 r. (4).

W art. 22a określono wymogi dotyczące środków, które państwa członkowskie mają wdrożyć w celu wprowadzenia systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych, a także zharmonizowanych zasad jego stosowania, w tym w odniesieniu do produktów wchodzących w jego zakres oraz zakresu odpowiedzialności finansowej producentów.

W art. 22b określono wymogi dotyczące środków, które państwa członkowskie mają wprowadzić w celu ustanowienia rejestru producentów wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i obuwia, aby wdrożyć systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

W art. 22c określono wymogi dotyczące środków, które państwa członkowskie mają wdrożyć w celu ustanowienia organizacji odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów włókienniczych i określenia ich obowiązków.

W art. 22d określono wymogi dotyczące środków, które państwa członkowskie mają wdrożyć w celu gospodarowania odpadami włókienniczymi.

W art. 29a ustanowiono obowiązki dotyczące środków, które państwa członkowskie mają wdrożyć w celu dokonania przeglądu i dostosowania swoich programów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności z myślą o osiągnięciu celów dotyczących ograniczenia (1) oraz w celu wyznaczenia właściwych organów odpowiedzialnych za koordynację środków na rzecz ograniczenia powstawania odpadów żywności (2).

W art. 37 określono wymogi dotyczące sprawozdawczości w zakresie środków, które państwa członkowskie mają wdrożyć w odniesieniu do wyrobów włókienniczych, oraz zmianę wymogów dotyczących sprawozdawczości państw członkowskich w odniesieniu do przepływu danych dotyczących ponownego użycia produktów do Europejskiej Agencji Środowiska.

W art. 2 określono transpozycję zmian dyrektywy.

W art. 3 określono datę wejście w życie zmian dyrektywy.

W art. 4 wskazano adresatów zmian dyrektywy.

2023/0234 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 192 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego[1],

uwzględniając opinię Komitetu Regionów[2],

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W ramach Europejskiego Zielonego Ładu i Planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym[3] wezwano do wzmocnienia i przyspieszenia działań na szczeblu Unii i państw członkowskich w celu zapewnienia zrównoważenia środowiskowego i społecznego sektora włókienniczego i sektora spożywczego, ponieważ są one najbardziej zasobochłonne i powodują znaczne negatywne ekologiczne efekty zewnętrzne. W sektorach tych luki finansowe i technologiczne utrudniają postęp w kierunku przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym i obniżenia emisyjności. Spośród sektorów najbardziej zasobochłonnych sektor spożywczy i sektor włókienniczy zajmują odpowiednio miejsca pierwsze i czwarte[4] i nie w pełni przestrzegają podstawowych unijnych zasad gospodarowania odpadami określonych w hierarchii postępowania z odpadami, które wymagają nadania priorytetowego charakteru zapobieganiu powstawaniu odpadów, a w następnej kolejności przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingu. Wyzwania te wymagają rozwiązań systemowych z podejściem opartym na cyklu życia.

(2) Zgodnie ze Strategią UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych w obiegu zamkniętym[5,] potrzebne są głębokie zmiany w dominującym obecnie linearnym sposobie projektowania, produkcji, użytkowania i wyrzucania wyrobów włókienniczych, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia szybkiej mody. W strategii tej uznano, że ważne jest obciążenie producentów odpowiedzialnością za

1 Dz.U. C z , s. .
2 Dz.U. C z , s. .
3 COM(2020) 98 final z dnia 11 marca 2020 r.
4 Ścieżki transformacji UE (europa.eu).
5 COM(2022) 141 final z dnia 30 marca 2022 r.

odpady wytwarzane przez ich produkty, i odniesiono się do ustanowienia zharmonizowanych unijnych zasad dotyczących rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów włókienniczych z ekomodulacją opłat. Stanowi ona, że kluczowym celem takich zasad jest stworzenie gospodarki zbierania, sortowania, ponownego użycia, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, a także zachęt dla producentów, które mają zapewnić, aby ich produkty były projektowane z uwzględnieniem zasad obiegu zamkniętego. W tym celu przewiduje ona, by znaczna część składek wnoszonych do systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta była przeznaczana na środki zapobiegania powstawaniu odpadów i przygotowanie do ponownego użycia. Wspiera również potrzebę wzmocnionych i bardziej innowacyjnych podejść do zrównoważonego zarządzania zasobami biologicznymi w celu zwiększenia obiegu zamkniętego i waloryzacji odpadów żywności oraz ponownego użycia wyrobów włókienniczych pochodzenia biologicznego.

(3) Mając na uwadze negatywne skutki powstawania odpadów żywności, państwa członkowskie zobowiązały się do podjęcia działań wspierających zapobieganie powstawaniu odpadów żywności i ograniczenie ich powstawania zgodnie z Agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (ONZ) w dniu 25 września 2015 r., a w szczególności z jej celem dotyczącym zmniejszenia o połowę globalnej ilości odpadów żywności na mieszkańca na poziomie detalicznym i konsumenckim oraz zmniejszenia strat żywności w łańcuchach produkcji i dostaw, w tym pozbiorczych strat, do 2030 r. Środki te miały na celu zapobieganie powstawaniu odpadów żywności i zmniejszenie ich wytwarzania w produkcji podstawowej, przetwórstwie i produkcji, w sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, w restauracjach i usługach gastronomicznych oraz w gospodarstwach domowych.

(4) W następstwie Konferencji w sprawie przyszłości Europy Komisja zobowiązała się do umożliwienia obrad paneli obywatelskich w celu uzyskania ich zaleceń na potrzeby formułowania niektórych kluczowych wniosków. W tym kontekście w okresie od grudnia 2022 r. do lutego 2023 r. odbywały się obrady europejskiego panelu obywatelskiego, które miały na celu opracowanie wykazu zaleceń[6] dotyczących sposobu zintensyfikowania działań na rzecz ograniczenia powstawania odpadów żywności w Unii. Ponieważ gospodarstwa domowe odpowiadają za ponad połowę odpadów żywności wytwarzanych w Unii, spostrzeżenia obywateli na temat zapobiegania powstawaniu tych odpadów są szczególnie istotne. Obywatele zalecili trzy główne kierunki działań, w tym wzmocnienie współpracy w łańcuchu wartości żywności, inicjatywy biznesowe dotyczące żywności oraz wspieranie zmiany zachowań konsumentów. Zalecenia panelu będą nadal wspierać ogólny program prac Komisji związany z zapobieganiem powstawaniu odpadów żywności i mogą pomóc państwom członkowskim w osiągnięciu celów w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności.

(5) W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE[7] wyłączono z zakresu stosowania dyrektywy 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady[8] dwutlenek węgla wychwytywany i transportowany dla celów geologicznego składowania zgodnie z wymogami dyrektywy 2006/12/WE. Przepis dyrektywy 2009/31/WE zmieniający

6 Pełny wykaz zaleceń zawarto w załączniku 16 do sprawozdania z oceny skutków.
7 Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114.
8 Dz.U. L 114 z 27.4.2006, s. 9.

dyrektywę 2006/12/WE nie został jednak włączony do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE[9], którą uchylono dyrektywę 2006/12/WE. W związku z tym, w celu zagwarantowania pewności prawa, niniejsza dyrektywa obejmuje zmiany dyrektywy 2009/31/WE dotyczące wyłączenia dwutlenku węgla wychwytywanego i transportowanego do celów geologicznego składowania z zakresu dyrektywy 2008/98/WE.

(6) Definicje producentów wyrobów włókienniczych, platform internetowych i organizacji odpowiedzialności producenta związane z wdrażaniem rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów włókienniczych muszą zostać włączone do dyrektywy 2008/98/WE, aby doprecyzować zakres tych pojęć i powiązanych z nimi obowiązków.

(7) Państwa członkowskie do pewnego stopnia opracowały materiały i przeprowadziły kampanie mające na celu zapobieganie powstawaniu odpadów żywności skierowane do konsumentów i podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze; koncentrują się one jednak głównie na podnoszeniu świadomości, a nie na wywoływaniu zmian zachowań. Aby osiągnąć pełny potencjał w zakresie ograniczania powstawania odpadów żywności i zapewnić postęp na przestrzeni czasu, należy opracować interwencje na rzecz zmiany zachowań, dostosowane do konkretnych sytuacji i potrzeb w państwach członkowskich oraz w pełni zintegrowane z krajowymi programami zapobiegania powstawaniu odpadów żywności. Należy również zwrócić uwagę na regionalne rozwiązania oparte na obiegu zamkniętym, w tym partnerstwa publiczno-prywatne i zaangażowanie obywateli, a także dostosowanie do konkretnych potrzeb regionalnych, takich jak regiony najbardziej oddalone lub wyspy.

(8) Pomimo rosnącej świadomości na temat negatywnych skutków i konsekwencji powstawania odpadów żywności, zobowiązań politycznych podjętych na szczeblu UE i państw członkowskich oraz środków unijnych wdrożonych od czasu przyjęcia Planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym w 2015 r. powstawanie odpadów żywności nie zmniejsza się w wystarczającym stopniu, aby poczynić znaczące postępy w kierunku wykonania zadania nr 12.3 w ramach celu zrównoważonego rozwoju ONZ (SDG) nr 12. Aby zapewnić znaczący wkład w osiągnięcie zadania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3, należy wzmocnić środki, które mają wprowadzić państwa członkowskie, w celu poczynienia postępów we wdrażaniu niniejszej dyrektywy i innych odpowiednich środków służących ograniczeniu powstawania odpadów żywności.

(9) Aby osiągnąć wyniki w perspektywie krótkoterminowej i zapewnić podmiotom prowadzącym przedsiębiorstwa spożywcze, konsumentom i organom publicznym niezbędną perspektywę długoterminową, należy określić ilościowe cele w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności, które państwa członkowskie powinny osiągnąć do 2030 r.

(10) Biorąc pod uwagę zobowiązanie Unii do osiągnięcia ambitnego zadania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3, wyznaczenie celów w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności, które państwa członkowskie mają osiągnąć do 2030 r., powinno stanowić silny impuls polityczny do podjęcia działań i zapewnienia znaczącego wkładu w osiągnięcie globalnych celów. Biorąc jednak pod uwagę prawnie wiążący charakter takich celów, powinny one być proporcjonalne i wykonalne oraz uwzględniać rolę różnych uczestników łańcucha dostaw żywności, a

[9] Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3.

także ich możliwości (w szczególności mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw). Ustanowienie prawnie wiążących celów powinno zatem przebiegać stopniowo, przy czym należy zacząć od poziomu niższego niż ten określony w ramach SDG, aby zapewnić spójną reakcję państw członkowskich i wymierne postępy w wykonywaniu zadania nr 12.3.

(11) Aby ograniczyć powstawanie odpadów żywności na etapie produkcji i konsumpcji, konieczne jest zastosowanie różnych podejść i środków oraz zaangażowanie różnych grup zainteresowanych stron. W związku z tym należy zaproponować jeden cel w odniesieniu do etapu przetwórstwa i produkcji oraz drugi w odniesieniu do sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, restauracji i usług gastronomicznych oraz gospodarstw domowych.

(12) Mając na uwadze współzależność między etapami dystrybucji i konsumpcji w łańcuchu dostaw żywności, w szczególności wpływ praktyk detalicznych na zachowania konsumentów oraz związek między konsumpcją żywności w domu i poza domem, zaleca się ustanowienie jednego wspólnego celu dla tych etapów łańcucha dostaw żywności. Ustanowienie oddzielnych celów dla każdego z tych etapów spowodowałoby niepotrzebną złożoność i ograniczyłoby elastyczność państw członkowskich w koncentrowaniu się na ich konkretnych obszarach zainteresowania. Aby uniknąć sytuacji, w której wspólny cel spowoduje nadmierne obciążenie po stronie niektórych operatorów, państwom członkowskim będzie się zalecać uwzględnienie zasady proporcjonalności przy ustalaniu środków służących osiągnięciu tego wspólnego celu.

(13) Zmiany demograficzne mają znaczący wpływ na ilość spożywanej żywności i wytwarzanych odpadów żywności. Dlatego też wspólny cel dotyczący ograniczenia powstawania odpadów żywności, mający zastosowanie do sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, restauracji i usług gastronomicznych oraz gospodarstw domowych, powinien być wyrażony jako procentowa zmiana poziomów odpadów żywności na mieszkańca, aby uwzględnić przyrost ludności.

(14) Według zharmonizowanej metodyki określonej w decyzji delegowanej Komisji (UE) 2019/1597[10] pierwszym rokiem, dla którego zebrano dane dotyczące poziomów odpadów żywności, był rok 2020. W związku z tym rok 2020 należy przyjąć za punkt odniesienia przy ustalaniu celów w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności. Państwom członkowskim, które mogą wykazać, że przeprowadziły pomiary odpadów żywności przed 2020 r., stosując metody zgodne z decyzją delegowaną (UE) 2019/1597, należy zezwolić na przyjęcie za punkt odniesienia wcześniejszej daty.

(15) W celu zapewnienia, by stopniowe podejście do osiągnięcia globalnego celu spełniło swoje zadania, poziomy określone dla prawnie wiążących celów w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności powinny zostać poddane przeglądowi i w razie potrzeby zmienione, aby uwzględnić postępy poczynione z czasem przez państwa członkowskie. Umożliwiłoby to ewentualne dostosowanie celów z myślą o zwiększeniu wkładu Unii i dalszym dostosowaniu do zadania w ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 12.3, które ma zostać wykonane do 2030 r., i zapewnieniu kierunku dalszych postępów po tej dacie.

---

[10] Decyzja delegowana Komisji (UE) 2019/1597 z dnia 3 maja 2019 r. uzupełniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w odniesieniu do wspólnej metody i minimalnych wymagań jakościowych dla jednolitego pomiaru poziomów odpadów żywności (Dz.U. L 248 z 27.9.2019, s. 77).

(16) Aby zapewnić lepsze, bardziej terminowe i jednolite wdrożenie przepisów dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów żywności, przewidzieć wszelkie niedociągnięcia we wdrażaniu oraz umożliwić podejmowanie działań przed upływem terminów osiągnięcia celów, należy rozszerzyć wprowadzony w 2018 r. system sprawozdań wczesnego ostrzegania, tak by objął on cele dotyczące ograniczenia powstawania odpadów żywności.

(17) Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci", o której mowa w art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), istotne jest, aby producenci wprowadzający na rynek unijny określone wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze ponosili odpowiedzialność za gospodarowanie nimi po zakończeniu ich przydatności do użycia, a także za przedłużenie ich okresu użytkowania poprzez udostępnianie na rynku używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych w celu ich ponownego użycia. W celu wdrożenia zasady „zanieczyszczający płaci" należy ustanowić obowiązki dotyczące gospodarowania wyrobami włókienniczymi, wyrobami związanymi z branżą włókienniczą i obuwiem w odniesieniu do producentów z uwzględnieniem każdego wytwórcy, importera lub dystrybutora, który – niezależnie od stosowanej techniki sprzedaży, w tym za pośrednictwem umów zawieranych na odległość w rozumieniu art. 2 pkt 7 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE[11] – po raz pierwszy udostępnia te produkty na rynku na terytorium państwa członkowskiego w ramach prowadzonej działalności zawodowej pod własną nazwą lub własnym znakiem towarowym. Z grona producentów objętych rozszerzoną odpowiedzialnością producenta należy wykluczyć mikroprzedsiębiorstwa i krawców działających na własny rachunek, wytwarzających wyroby dopasowane do indywidualnych potrzeb, z uwagi na ograniczoną rolę tych podmiotów na rynku wyrobów włókienniczych, a także podmioty wprowadzające do obrotu używane wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze lub wyroby i produkty otrzymane z używanych wyrobów i produktów tego rodzaju lub z ich odpadów, z myślą o wspieraniu ponownego użycia, w tym w drodze naprawy, renowacji i upcyklingu, w ramach których zmienia się niektóre funkcje oryginalnego wyrobu, w Unii.

(18) Istnieją duże rozbieżności w sposobie wprowadzenia lub planach wprowadzenia selektywnej zbiórki wyrobów włókienniczych, czy to w ramach systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta, czy też innych podejść. Tam, gdzie brane są pod uwagę systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta, również występują znaczne rozbieżności, np. w odniesieniu do produktów objętych zakresem tych systemów oraz odpowiedzialności producentów, a także modeli zarządzania. W związku z tym przepisy dotyczące rozszerzonej odpowiedzialności producenta ustanowione w dyrektywie 2008/98/WE powinny mieć zastosowanie ogólnie do systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do producentów wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych. Należy je jednak uzupełnić o dalsze przepisy szczegółowe dotyczące charakterystyki sektora włókienniczego, w szczególności wysokiego udziału małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) wśród producentów, roli przedsiębiorstw społecznych

[11] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).

i znaczenia ponownego użycia w zwiększaniu zrównoważonego charakteru łańcucha wartości w sektorze włókienniczym. Powinny one również być bardziej szczegółowe i w większym stopniu zharmonizowane, aby zapobiec tworzeniu rozdrobnionego rynku zbierania, przetwarzania i recyklingu, który mógłby mieć negatywny wpływ na sektor, w szczególności na mikroprzedsiębiorstwa i MŚP, a także aby zapewnić wyraźne zachęty do projektowania zrównoważonych wyrobów włókienniczych i prowadzenia zrównoważonych działań z zakresu polityki oraz ułatwić funkcjonowanie rynków surowców wtórnych. W tym kontekście zachęca się państwa członkowskie do rozważenia udzielenia zezwolenia wielu organizacjom odpowiedzialności producenta, ponieważ konkurencja między takimi organizacjami może prowadzić do większych korzyści dla konsumentów, zwiększenia innowacyjności, obniżenia kosztów, poprawy poziomów zbierania i większych możliwości wyboru dla producentów, którzy chcą zawrzeć umowę z taką organizacją.

(19) Wyroby włókiennicze używane w gospodarstwach domowych i odzież stanowią największą część konsumpcji wyrobów włókienniczych w Unii i w największym stopniu przyczyniają się do niezrównoważonych wzorców nadmiernej produkcji i nadmiernej konsumpcji. Wyroby włókiennicze używane w gospodarstwach domowych i odzież objęte są również wszystkimi istniejącymi systemami selektywnej zbiórki w państwach członkowskich, wraz z inną odzieżą pokonsumencką oraz dodatkami odzieżowymi i produktami obuwniczymi, które nie składają się głównie z wyrobów włókienniczych. Zakres ustanowionego systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta powinien zatem obejmować wyroby włókiennicze używane w gospodarstwach domowych oraz inne artykuły odzieżowe, dodatki odzieżowe i obuwie. W celu zapewnienia pewności prawa dla producentów w odniesieniu do produktów objętych rozszerzoną odpowiedzialnością producenta, produkty objęte jej zakresem powinny być identyfikowane przez odniesienie do kodów Nomenklatury scalonej zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87[12].

(20) Sektor włókienniczy jest zasobochłonny. Podczas gdy w odniesieniu zarówno do produkcji surowców, jak i wyrobów włókienniczych, większość presji i oddziaływań związanych z konsumpcją odzieży, obuwia i wyrobów włókienniczych używanych w gospodarstwach domowych w UE dotyka inne regiony świata, te presje i oddziaływania mają również znaczenie dla Unii ze względu na globalny wpływ na klimat i środowisko. Zapobieganie powstawaniu odpadów włókienniczych, ich przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu mogą się zatem przyczynić do ograniczania śladu środowiskowego tego sektora także w Unii. Ponadto obecne nieefektywne pod względem zasobów gospodarowanie odpadami z wyrobów włókienniczych nie jest zgodne z hierarchią postępowania z odpadami i prowadzi do szkód dla środowiska zarówno w Unii, jak i w państwach trzecich, w tym ze względu na emisje gazów cieplarnianych pochodzące ze spalania i składowania odpadów.

(21) Celem rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i zdrowia w Unii, stworzenie gospodarki zbierania, sortowania, ponownego użycia, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu – w szczególności recyklingu włókien, a także zachęt dla producentów, które mają zapewnić, aby ich produkty były projektowane z

[12] Dz.U. L 256 z 7.9.1987, s. 1.

uwzględnieniem zasad obiegu zamkniętego. Producenci wyrobów włókienniczych i obuwia powinni finansować koszty zbierania, sortowania pod kątem ponownego użycia, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz recyklingu i innego przetwarzania zebranych używanych wyrobów włókienniczych i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich, w tym niesprzedanych produktów konsumenckich uznanych za odpady, które zostały dostarczone na terytorium państw członkowskich po wejściu w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej, aby zagwarantować, że rozszerzona odpowiedzialność producenta nie ma zastosowania z mocą wsteczną i jest zgodna z zasadą pewności prawa. Producenci ci powinni również finansować koszty przeprowadzania badań składu zmieszanych zebranych odpadów komunalnych, wsparcia na rzecz badań i rozwoju w dziedzinie technologii sortowania i recyklingu, sprawozdawczości dotyczącej selektywnej zbiórki, ponownego użycia i innego przetwarzania oraz dostarczania użytkownikom końcowym informacji na temat wpływu wyrobów włókienniczych i zrównoważonego zarządzania nimi.

(22) Producenci powinni być odpowiedzialni za ustanowienie systemów zbiórki wszystkich używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich oraz zapewnienie, aby były one następnie poddawane sortowaniu do celów ponownego użycia, przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingu w celu zmaksymalizowania dostępności używanej odzieży i obuwia oraz zmniejszenia ilości rodzajów przetwarzanych odpadów, które znajdują się niżej w hierarchii postępowania z odpadami. Zapewnienie, by wyroby włókiennicze mogły być i były dłużej używane i ponownie używane, jest najskuteczniejszym sposobem znacznego zmniejszenia ich wpływu na klimat i środowisko. Powinno to również umożliwić stosowanie modeli biznesowych o obiegu zamkniętym, takich jak ponowne użycie, wypożyczanie i naprawa, usługi zwrotu i handel detaliczny towarami używanymi, w sposób umożliwiający obywatelom zaoszczędzenie kosztów. Obciążenie producentów odpowiedzialnością za odpady wytwarzane przez ich produkty ma zasadnicze znaczenie dla oddzielenia wytwarzania odpadów włókienniczych od wzrostu sektora. Producenci powinni zatem być również odpowiedzialni za recykling, a w szczególności za priorytetowe traktowanie zwiększenia skali recyklingu włókien oraz innych operacji odzyskiwania i unieszkodliwiania.

(23) Producenci i organizacje odpowiedzialności producenta powinni finansować zwiększanie skali recyklingu wyrobów włókienniczych, w szczególności recyklingu włókien, umożliwiając recykling szerszej gamy materiałów i tworząc źródło surowców do produkcji wyrobów włókienniczych w Unii. Istotne jest również, aby producenci wspierali finansowo badania naukowe i innowacje w zakresie rozwoju technologicznego rozwiązań do automatycznego sortowania i sortowania ze względu na skład, które umożliwiają oddzielanie i recykling materiałów mieszanych oraz dekontaminację odpadów, dzięki czemu będą mogły powstać wysokiej jakości rozwiązania w zakresie recyklingu włókien i wykorzystania włókien pochodzących z recyklingu. Aby ułatwić przestrzeganie niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie powinny zapewnić podmiotom gospodarczym z sektora włókienniczego, zwłaszcza małym i średnim przedsiębiorstwom, dostęp do informacji i pomocy, które powinny mieć formę wskazówek, wsparcia finansowego, dostępu do finansowania, specjalistycznych materiałów szkoleniowych dla kadry zarządzającej i pracowników lub pomocy organizacyjnej i technicznej. Jeżeli wsparcie jest finansowane z zasobów państwowych, w tym gdy jest w całości finansowane ze składek nałożonych przez organ publiczny i pobieranych od zainteresowanych przedsiębiorstw, może stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE; w takich przypadkach państwa

członkowskie muszą zapewnić zgodność z zasadami pomocy państwa. Mobilizacja inwestycji prywatnych i publicznych w dziedzinie obiegu zamkniętego i obniżenia emisyjności sektora włókienniczego jest również przedmiotem szeregu unijnych programów finansowania i planów działania, takich jak inicjatywa „Hubs for Circularity" i specjalne zaproszenia do składania wniosków w ramach programu Horyzont Europa. Należy również poddać dalszej ocenie możliwość wyznaczenia unijnych celów w zakresie recyklingu wyrobów włókienniczych, aby wspierać i stymulować rozwój technologiczny oraz inwestycje w infrastrukturę recyklingu; należy też dążyć do wprowadzenia ekoprojektu na potrzeby recyklingu.

(24) Używane wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze oraz odpady z nich powinny być zbierane oddzielnie od innych strumieni odpadów, takich jak metale, papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, drewno i bioodpady od 1 stycznia 2025 r., aby zachować możliwość ich ponownego wykorzystania i potencjał wysokiej jakości recyklingu. Biorąc pod uwagę wpływ na środowisko i straty materiałów wynikające z tego, że używane wyroby włókiennicze i odpady włókiennicze nie są zbierane selektywnie, a w konsekwencji nie są przetwarzane w sposób przyjazny dla środowiska, sieć zbierania używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich powinna obejmować całe terytorium państw członkowskich, w tym regiony najbardziej oddalone, znajdować się blisko użytkownika końcowego i nie powinna być ukierunkowana wyłącznie na obszary i produkty, w których zbieranie jest opłacalne. Sieć zbierania należy zorganizować we współpracy z innymi podmiotami działającymi w sektorach gospodarowania odpadami i ponownego użycia, takimi jak gminy i przedsiębiorstwa społeczne. Ze względu na znaczące korzyści dla środowiska i klimatu związane z ponownym użyciem, głównym i drugorzędnym celem sieci zbierania powinny być zbiórka nadających się do ponownego użycia i, odpowiednio, recyklingu wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych. Ponieważ konsument nie posiada umiejętności rozróżniania artykułów nadających się do ponownego użycia i artykułów nadających się do recyklingu, w ramach systemów zbiórki należy, również ze względów logistycznych, przewidzieć pojemniki do zbierania, w których gromadzone będą zarówno artykuły używane, jak i odpady. Wysokie poziomy zbierania przełożyłyby się na wysoką wydajność ponownego użycia i wysokiej jakości recykling w łańcuchach dostaw wyrobów włókienniczych, zwiększenie wykorzystania wysokiej jakości surowców wtórnych i wsparcie planowania inwestycji w infrastrukturę sortowania i przetwarzania wyrobów włókienniczych. Aby zweryfikować i poprawić wydajność sieci zbierania i kampanii informacyjnych, należy prowadzić regularne badania dotyczące składu, co najmniej na poziomie NUTS 2, zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych w celu określenia ilości używanych wyrobów włókienniczych i obuwia w nich zawartych. Ponadto co roku organizacje odpowiedzialności producenta powinny obliczać i udostępniać publicznie informacje na temat wydajności systemów selektywnej zbiórki odpadów i osiągniętego w skali roku poziomu selektywnego zbierania odpadów.

(25) W związku z zasadniczą rolą przedsiębiorstw społecznych i podmiotów ekonomii społecznej w istniejących systemach zbiórki wyrobów włókienniczych oraz ich potencjałem w zakresie tworzenia lokalnych, zrównoważonych, partycypacyjnych i sprzyjających włączeniu społecznemu modeli biznesowych oraz wysokiej jakości miejsc pracy w Unii, zgodnie z celami unijnego planu działania na rzecz gospodarki

społecznej[13], wprowadzenie systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta powinno działać na rzecz utrzymania i wspierania działalności przedsiębiorstw społecznych i podmiotów ekonomii społecznej zaangażowanych w zarządzanie używanymi wyrobami włókienniczymi. Podmioty te należy zatem traktować w ramach systemów selektywnej zbiórki jako partnerów wspierających zwiększanie skali ponownego użycia i naprawy oraz tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy dla wszystkich, a w szczególności dla grup znajdujących się w trudnej sytuacji.

(26) Producenci i organizacje odpowiedzialności producenta powinni być aktywnie zaangażowani w przekazywanie użytkownikom końcowym, a w szczególności konsumentom informacji, że używane wyroby włókiennicze i odpady z nich oraz używane produkty obuwnicze oraz odpady z nich należy zbierać osobno, że dostępne są systemy zbierania oraz że użytkownicy końcowi pełnią ważną rolę w zapobieganiu powstawaniu odpadów i zapewnianiu optymalnego dla środowiska gospodarowania odpadami włókienniczymi. Informacje te powinny obejmować dostępność rozwiązań w zakresie ponownego użycia wyrobów włókienniczych i obuwia, a także korzyści dla środowiska wynikające ze zrównoważonej konsumpcji oraz wpływ przemysłu tekstylno-odzieżowego na środowisko, zdrowie i społeczeństwo. Użytkowników końcowych należy również informować o ich ważnej roli polegającej na dokonywaniu świadomych, odpowiedzialnych i zrównoważonych wyborów w zakresie konsumpcji wyrobów włókienniczych oraz w zapewnianiu optymalnego pod względem środowiskowym gospodarowania odpadami włókienniczymi i obuwniczymi. Te wymogi informacyjne mają zastosowanie oprócz wymogów dotyczących przekazywania informacji użytkownikom końcowym w odniesieniu do wyrobów włókienniczych określonych w rozporządzeniu w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów[14] i rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1007/2011[15]. Do celów ujawniania informacji wszystkim użytkownikom końcowym należy wykorzystywać nowoczesne technologie informatyczne. Informacje te należy przekazywać zarówno za pomocą klasycznych sposobów, takich jak plakaty zarówno w pomieszczeniach, jak i na zewnątrz, kampanie w mediach społecznościowych, jak i za pomocą sposobów bardziej innowacyjnych, takich jak elektroniczny dostęp do stron internetowych przez kody QR.

(27) W celu zwiększenia skali działania w obiegu zamkniętym i zrównoważenia środowiskowego w odniesieniu do wyrobów włókienniczych oraz zmniejszenia negatywnego wpływu na klimat i środowisko, w rozporządzeniu .../... [Urząd Publikacji: proszę podać numer seryjny i odesłanie do instytucji w odniesieniu do rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów oraz uzupełnić przypis][16] zawarte zostaną wiążące wymogi dotyczące ekoprojektu dla wyrobów włókienniczych, które, w zależności od tego, co ocena skutków wykaże jako korzystne z punktu widzenia poprawy zrównoważenia środowiskowego wyrobów włókienniczych, będą regulować kwestie trwałości, możliwości ponownego użycia, możliwości naprawy i zdolności do recyklingu włókien w wyrobach włókienniczych oraz obowiązkowej zawartości włókien pochodzących z recyklingu w wyrobach

---

13 COM(2021) 778 final z 9 grudnia 2021 r.

14 *Proszę wstawić numer referencyjny Dz.U. po przyjęciu aktu prawnego.*

15 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1007/2011 z dnia 27 września 2011 r. w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowywania składu surowcowego wyrobów włókienniczych, a także uchylenia dyrektywy Rady 73/44/EWG oraz dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 96/73/WE i 2008/121/WE (Dz.U. L 272 z 18.10.2011, s. 1).

16 *Proszę wstawić numer referencyjny Dz.U. po przyjęciu aktu prawnego.*

włókienniczych. Rozporządzenie będzie również regulować obecność substancji potencjalnie niebezpiecznych, aby umożliwić ich minimalizację i śledzenie w celu ograniczenia wytwarzania odpadów i poprawy jakości recyklingu, a także zapobieganie i ograniczanie ilości włókien syntetycznych uwalnianych do środowiska, co pomoże w znacznym ograniczeniu uwalniania mikrodrobin plastiku. Modulacja opłat z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta jest również skutecznym instrumentem ekonomicznym zachęcającym do bardziej zrównoważonego projektowania wyrobów włókienniczych, co prowadzi do lepszego projektowania pod kątem obiegu zamkniętego. Aby zapewnić silną zachętę w odniesieniu do ekoprojektu, przy jednoczesnym uwzględnieniu celów rynku wewnętrznego i składu sektora włókienniczego, w którym przeważają MŚP, konieczne jest zharmonizowanie kryteriów modulacji opłat z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta na podstawie najistotniejszych parametrów ekoprojektu, aby umożliwić przetwarzanie wyrobów włókienniczych zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Modulacja opłat zgodnie z kryteriami ekoprojektu powinna opierać się na wymogach dotyczących ekoprojektu i metodach ich pomiaru, przyjętych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów w odniesieniu do wyrobów włókienniczych lub innym unijnym aktem prawnym ustanawiającym zharmonizowane kryteria zrównoważonego rozwoju i metody pomiaru w odniesieniu do wyrobów włókienniczych, oraz tylko w przypadku, gdy te ostatnie zostały przyjęte. Należy upoważnić Komisję do przyjęcia zharmonizowanych przepisów dotyczących modulacji opłat, aby zapewnić dostosowanie kryteriów modulacji opłat do tych wymogów dotyczących produktów.

(28) Aby monitorować, czy producenci spełniają obowiązki finansowe i organizacyjne związane z zapewnieniem gospodarowania używanymi wyrobami włókienniczymi, wyrobami związanymi z branżą włókienniczą i produktami obuwniczymi oraz odpadami z nich, które po raz pierwszy udostępniają na rynku na terytorium państwa członkowskiego, każde państwo członkowskie powinno ustanowić rejestr producentów i zarządzać tym rejestrem oraz nałożyć na producentów obowiązek zarejestrowania się w nim. Wymogi dotyczące rejestracji i formatu powinny być w jak największym stopniu zharmonizowane w całej Unii, aby ułatwić rejestrację, w szczególności w przypadku gdy producenci udostępniają po raz pierwszy na rynku wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze w różnych państwach członkowskich. Informacje zawarte w rejestrze powinny być dostępne dla podmiotów, które odgrywają rolę w weryfikacji wypełniania obowiązków wynikających z rozszerzonej odpowiedzialności producenta i ich egzekwowaniu.

(29) Ponieważ sektor włókienniczy składa się w 99 % z małych i średnich przedsiębiorstw, wdrożenie systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych powinno mieć na celu zmniejszenie w możliwie największym stopniu obciążeń administracyjnych. Obowiązki z zakresu rozszerzonej odpowiedzialności producenta powinny być zatem wypełniane przez producentów wspólnie, poprzez organizacje odpowiedzialności producenta przejmujące odpowiedzialność w ich imieniu. Organizacje odpowiedzialności producenta powinny mieć obowiązek posiadania zezwolenia udzielanego przez państwa członkowskie oraz powinny dokumentować m.in. fakt, że posiadają zasoby finansowe na pokrycie kosztów związanych z rozszerzoną odpowiedzialnością producenta oraz że wywiązują się z obowiązków z tą odpowiedzialnością związanych.

(30) W art. 30 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065[17] zobowiązano niektórych dostawców platform internetowych umożliwiających konsumentom zawieranie umów na odległość z producentami oferującymi wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze konsumentom znajdującym się w Unii, przed umożliwieniem producentowi korzystania z usług takiej platformy, do uzyskania od tego producenta określonych informacji identyfikacyjnych oraz oświadczenia, w którym zobowiązuje się on do oferowania wyłącznie produktów lub usług zgodnych z mającymi zastosowanie przepisami prawa Unii. W celu zapewnienia skutecznego egzekwowania obowiązków wynikających z rozszerzonej odpowiedzialności producenta należy doprecyzować, że dostawcy platform internetowych objęci zakresem rozdziału 3 sekcja 4 rozporządzenia (UE) 2022/2065 powinni uzyskać od tych producentów informacje o wpisie do rejestru producentów wyrobów włókienniczych, który państwo członkowskie jest zobowiązane utworzyć zgodnie z niniejszą dyrektywą, a także numer rejestracyjny (numery rejestracyjne) producenta w tym rejestrze oraz oświadczenie producenta, w którym zobowiązuje się on do oferowania wyłącznie wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych, do których mają zastosowanie wymogi z zakresu rozszerzonej odpowiedzialności producenta określone w niniejszej dyrektywie. Przepisy dotyczące egzekwowania określone w rozdziale IV rozporządzenia (UE) 2022/2065 mają zastosowanie do dostawców takich platform w odniesieniu do tych zasad identyfikowalności.

(31) W celu zapewnienia obróbki wyrobów włókienniczych zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami określoną w dyrektywie 2008/98/WE organizacje odpowiedzialności producenta powinny dopilnować, aby wszystkie selektywnie zebrane wyroby włókiennicze i produkty obuwnicze były poddawane procesom sortowania, w wyniku których powstają zarówno produkty nadające się do ponownego użycia, spełniające potrzeby rynków używanych wyrobów włókienniczych oraz rynków surowców do recyklingu w Unii i na świecie. Biorąc pod uwagę większe korzyści dla środowiska związane z wydłużeniem okresu użytkowania wyrobów włókienniczych, głównym celem procesu sortowania powinno być ponowne użycie, następnie zaś, w przypadku gdy na podstawie profesjonalnej oceny stwierdzono, że wyroby nie nadają się do ponownego użycia, należy je poddać procesowi sortowania do celów recyklingu. Wymogi dotyczące sortowania powinny zostać priorytetowo opracowane przez Komisję w ramach zharmonizowanych unijnych kryteriów utraty statusu odpadu dotyczących wyrobów włókienniczych nadających się do ponownego użycia i wyrobów włókienniczych pochodzących z recyklingu, w tym w zakresie wstępnego sortowania, które może mieć miejsce w punkcie zbierania. Takie zharmonizowane kryteria powinny przyczynić się do zapewnienia jednorodności i wysokiej jakości gromadzonych frakcji, a także transgranicznych przepływów materiałów do celów sortowania, operacji odzyskiwania odpadów i pozyskiwania surowców wtórnych, co z kolei powinno ułatwić rozbudowę łańcuchów wartości ponownego użycia i recyklingu. Odzież używana, która zgodnie z profesjonalną oceną przeprowadzoną przez podmioty zajmujące się ponownym użyciem lub przedsiębiorstwa społeczne i podmioty ekonomii społecznej w punkcie zbierania od użytkowników końcowych nadaje się ona do ponownego użycia, nie powinna być uznawana za odpad. W przypadku gdy ponowne użycie lub recykling nie są technicznie możliwe należy nadal stosować hierarchię postępowania z odpadami,

[17] Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1

unikając w miarę możliwości składowania, w szczególności biodegradowalnych wyrobów włókienniczych, które są źródłem emisji metanu, oraz stosować odzysk energii w przypadku spalania.

(32) Wywóz używanych wyrobów włókienniczych i odpadów włókienniczych poza UE stale rośnie, a zarazem stanowi największą część rynku ponownego użycia pokonsumenckich wyrobów włókienniczych wytwarzanych w UE. W związku ze znacznym wzrostem ilości zbieranych odpadów włókienniczych po nałożeniu zobowiązania do wprowadzenia selektywnej zbiórki do 2025 r. ważne jest wzmocnienie starań na rzecz zwalczania nielegalnego przemieszczania odpadów do państw trzecich pod postacią materiałów niebędących odpadami w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska. Bazując na rozporządzeniu .../... [*Urząd Publikacji: proszę wstawić instytucje i numer seryjny oraz wypełnić przypis odesłaniem do rozporządzenia w sprawie przemieszczania odpadów*][18] oraz mając na uwadze cel, jakim jest zapewnienie zrównoważonego zarządzania pokonsumenckimi wyrobami włókienniczymi i zwalczanie nielegalnego przemieszczania odpadów, należy zapewnić, aby wszystkie selektywnie zebrane używane wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze przed ich przemieszczeniem były poddawane procesom sortowania. Należy ponadto przewidzieć, że wszystkie selektywnie zebrane używane wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze uznaje się za odpady i podlegają one unijnym przepisom dotyczącym odpadów, w tym dotyczącym przemieszczania odpadów, dopóki nie zostaną poddane procesom sortowania przez wyszkolony podmiot zajmujący się sortowaniem do celów ponownego użycia i recyklingu. Sortowanie należy przeprowadzać zgodnie ze zharmonizowanymi wymogami dotyczącymi sortowania, które pozwalają uzyskać wysokiej jakości frakcję nadającą się do ponownego użycia, która spełnia potrzeby rynków używanych wyrobów włókienniczych w UE i na całym świecie, oraz przez ustanowienie kryteriów umożliwiających rozróżnianie towarów używanych od odpadów. Przy przemieszczaniu używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych należy dołączyć informacje pozwalające wykazać, że wyroby te poddano procesom sortowania lub przygotowania do ponownego użycia oraz że nadają się one do ponownego użycia.

(33) Aby państwa członkowskie mogły osiągnąć cele określone w niniejszej dyrektywie, powinny one dokonać przeglądu swoich programów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności w celu uwzględnienia nowych środków, angażujących wielu partnerów z sektora publicznego i prywatnego, z uwzględnieniem skoordynowanych działań dostosowanych tak, aby rozwiązać problemy w konkretnych newralgicznych obszarach, a także postaw i zachowań, które prowadzą do powstawania odpadów żywności. Podczas przygotowywania tych programów państwa członkowskie mogłyby czerpać inspirację z zaleceń opracowanych przez panel obywatelski ds. marnowania żywności.

(34) Jasne zasady rozliczalności i zarządzania w odniesieniu do środków zapobiegania powstawaniu odpadów żywności mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia skutecznej koordynacji działań, które przyniosą zmiany i pozwolą osiągnąć cele określone w niniejszej dyrektywie. Z uwagi na to, że plan działania jest wspólny dla wielu organów oraz że w walkę z marnowaniem żywności w państwach

[18] *Proszę wstawić numer referencyjny Dz.U. po przyjęciu aktu prawnego.*

członkowskich zaangażowanych jest wiele różnych zainteresowanych stron, istnieje potrzeba wyznaczenia właściwego organu odpowiedzialnego za ogólną koordynację działań na szczeblu krajowym.

(35) Należy poprawić stopień szczegółowości informacji na temat zarządzania pokonsumenckimi komunalnymi wyrobami włókienniczymi na poziomie Unii, aby skuteczniej monitorować ponowne użycie produktów, w tym ponowne użycie i przygotowanie do ponownego użycia wyrobów włókienniczych, w tym w kontekście ewentualnego ustalenia docelowych parametrów skuteczności w przyszłości. Dane dotyczące ponownego użycia i przygotowania do ponownego użycia stanowią kluczowe przepływy danych do celów monitorowania oddzielenia wytwarzania odpadów od wzrostu gospodarczego, jak również przejścia na zrównoważoną, sprzyjającą włączeniu społecznemu gospodarkę o obiegu zamkniętym. Tymi przepływami danych zarządzać powinna Europejska Agencja Środowiska.

(36) Uprawnienie do przyjmowania aktów delegowanych określone w art. 9 ust. 8 dyrektywy 2008/98/WE w odniesieniu do wspólnej metody i minimalnych wymagań jakościowych dla jednolitego pomiaru poziomów odpadów żywności należy przenieść, z nieznacznymi zmianami, do nowego artykułu dotyczącego konkretnie zapobiegania powstawaniu odpadów żywności.

(37) W celu dostosowania kodów Nomenklatury scalonej wymienionych w dyrektywie 2008/98/WE do kodów wymienionych w załączniku 1 do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do zmiany załącznika IVc do dyrektywy 2008/98/WE. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup ekspertów Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

(38) W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania dyrektywy 2008/98/WE należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze dotyczące zharmonizowanego formatu wpisu do rejestru na podstawie wymogów informacyjnych określonych w art. 22b ust. 4, kryteriów modulacji opłat na potrzeby stosowania art. 22c ust. 3 lit. a) oraz metody obliczania i weryfikacji poziomu selektywnego zbierania, o którym mowa w art. 22c ust. 6 lit. c). Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011[19].

(39) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywę 2008/98/WE.

(40) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie poprawa zrównoważenia środowiskowego gospodarowania odpadami żywnościowymi i włókienniczymi oraz zapewnienie swobodnego przepływu na rynku wewnętrznym używanych wyrobów

[19] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

włókienniczych i odpadów z nich, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na ich skalę i skutki możliwe jest ich osiągnięcie wyłącznie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu dotyczącego pomocniczości,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zmiany

W dyrektywie 2008/98/WE wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 ust. 1 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) wyziewy gazowe emitowane do powietrza i dwutlenek węgla wychwytywany i transportowany dla celów geologicznego składowania zgodnie z przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE*;

* Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114).”;

2) w art. 3 dodaje się punkty w brzmieniu:

„4b) »producent wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc« oznacza producenta, importera lub dystrybutora bądź inną osobę fizyczną lub prawną – z wyjątkiem osób zajmujących się dostarczaniem używanych wyrobów włókienniczych i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc oraz wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc pochodzących z takich wyrobów używanych lub odpadów z nich lub z ich części na rynku, przedsiębiorstw, które zatrudniają mniej niż 10 osób, a których roczny obrót i suma bilansowa nie przekraczają 2 mln EUR, oraz samozatrudnionych krawców wytwarzających produkty personalizowane – którzy niezależnie od stosowanej techniki sprzedaży, w tym umów zawieranych na odległość w rozumieniu art. 2 pkt 7 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE*, spełniają poniższe kryteria:

a) mają siedzibę w państwie członkowskim i wytwarzają wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze wymienione w załączniku IVc pod własną nazwą lub własnym znakiem towarowym lub zlecają ich zaprojektowanie lub wytworzenie i dostarczają je po raz pierwszy pod własną nazwą lub własnym znakiem towarowym na terytorium tego państwa członkowskiego;

b) mają siedzibę w państwie członkowskim i odsprzedają na terytorium tego państwa członkowskiego pod własną nazwą lub własnym znakiem towarowym wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze wymienione w załączniku IVc wytwarzane przez innych

producentów, o których mowa w lit. a), na których to wyrobach lub produktach nie widnieje nazwa, marka ani znak towarowy ich producenta;

c) mają siedzibę w państwie członkowskim i dostarczają po raz pierwszy w tym państwie członkowskim w ramach działalności zawodowej wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze wymienione w załączniku IVc z innego państwa członkowskiego lub z państwa trzeciego; albo

d) sprzedają wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze wymienione w załączniku IVc z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość bezpośrednio użytkownikom końcowym, w tym do gospodarstw domowych lub innych, w państwie członkowskim i mają siedzibę w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim;

4c) »udostępnienie na rynku« oznacza wszelkie dostawy produktu na rynek Unii w celu jego dystrybucji lub wykorzystania w ramach działalności handlowej, za opłatą lub nieodpłatnie;

4d) »organizacja odpowiedzialności producenta« oznacza podmiot prawny, który organizuje pod względem finansowym lub finansowym i operacyjnym wypełnianie obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta w imieniu producentów;

4e) »platforma internetowa« oznacza platformę internetową w rozumieniu art. 3 lit. i) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065**;

4f) »konsument« oznacza osoby fizyczne, które działają w celach niezwiązanych z ich działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub zawodową;

* Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).

** Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1).”;

3) w art. 9 uchyla się ust. 1 lit. g) i h) oraz ust. 5, 6 i 8;

4) dodaje się art. 9a w brzmieniu:

„Artykuł 9a

Zapobieganie powstawaniu odpadów żywności

1. Państwa członkowskie przyjmują odpowiednie środki w celu zapobiegania powstawaniu odpadów żywności w produkcji podstawowej, przetwórstwie i produkcji, w sprzedaży detalicznej i dystrybucji żywności, w restauracjach i usługach gastronomicznych oraz w gospodarstwach domowych. Do środków tych należy:

a) opracowywanie i wspieranie interwencji na rzecz zmiany zachowań w celu ograniczenia powstawania odpadów żywności oraz kampanii informacyjnych

mających na celu podnoszenie świadomości na temat zapobiegania powstawaniu odpadów żywności;

b) określanie i eliminowanie nieefektywności w funkcjonowaniu łańcucha dostaw żywności oraz wspieranie współpracy między wszystkimi podmiotami, przy jednoczesnym zapewnieniu sprawiedliwego podziału kosztów i korzyści wynikających ze środków zapobiegania;

c) zachęcanie do dokonywania darowizn produktów spożywczych i do innych form redystrybucji żywności, przy czym przedkładać należy przeznaczanie jej dla ludzi nad wykorzystanie jako paszę dla zwierząt czy przetwarzanie na produkty niespożywcze;

d) wspieranie szkoleń i rozwoju umiejętności, a także ułatwianie dostępu do możliwości finansowania, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz podmiotów gospodarki społecznej.

Państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie odpowiednie podmioty w łańcuchu dostaw były zaangażowane proporcjonalnie do możliwości i roli w zapobieganiu powstawaniu odpadów żywności w całym łańcuchu dostaw żywności, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie nieproporcjonalnemu wpływowi na małe i średnie przedsiębiorstwa.

2. Państwa członkowskie monitorują i oceniają wdrażanie swoich środków zapobiegających powstawaniu odpadów żywności, w tym zgodność z celami w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności, o których mowa w ust. 4, przez pomiar poziomów odpadów żywności na podstawie metody ustanowionej zgodnie z ust. 3.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 38a w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy przez ustanowienie wspólnej metody i minimalnych wymagań jakościowych dla jednolitego pomiaru poziomów odpadów żywności.

4. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne i odpowiednie środki, aby do dnia 31 grudnia 2030 r. osiągnąć następujące cele w zakresie ograniczenia powstawania odpadów żywności na poziomie krajowym:

a) ograniczenie powstawania odpadów żywności w przetwórstwie i wytwórstwie o 10 % w porównaniu z ilością wytworzoną w 2020 r.;

b) ograniczenie powstawania odpadów żywności na mieszkańca, łącznie w sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, w restauracjach i usługach gastronomicznych oraz w gospodarstwach domowych, o 30 % w porównaniu z ilością wytworzoną w 2020 r.

5. W przypadku gdy państwo członkowskie może dostarczyć dane za rok referencyjny poprzedzający 2020 r., które zgromadzono przy użyciu metod porównywalnych z metodą i minimalnymi wymaganiami jakościowymi dla jednolitego pomiaru poziomów odpadów żywności określonymi w decyzji delegowanej Komisji (UE) 2019/1597, można wykorzystać wcześniejszy rok referencyjny. Państwo członkowskie powiadamia Komisję i pozostałe państwa członkowskie o zamiarze wykorzystania wcześniejszego roku referencyjnego w ciągu 18 miesięcy od wejścia w życie niniejszej dyrektywy oraz przekazuje Komisji dane i metody pomiaru wykorzystane do ich zgromadzenia.

6. Jeżeli Komisja uzna, że dane te nie spełniają warunków określonych w ust. 5, w ciągu 6 miesięcy od otrzymania powiadomienia dokonanego zgodnie z ust. 5 przyjmuje ona decyzję wzywającą dane państwo członkowskie do zastosowania jako roku referencyjnego 2020 r. lub roku innego niż rok zaproponowany przez to państwo członkowskie.

7. Do dnia 31 grudnia 2027 r. Komisja dokona przeglądu celów, które należy osiągnąć do 2030 r., określonych w ust. 4, aby w stosownych przypadkach zmodyfikować lub rozszerzyć je na inne etapy łańcucha dostaw żywności oraz rozważyć ustanowienie nowych celów na okres po 2030 r. W tym celu Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, któremu w stosownym przypadku towarzyszy wniosek ustawodawczy.”;

5) art. 11 ust. 1 zdanie trzecie otrzymuje brzmienie:

„Z zastrzeżeniem art. 10 ust. 2 i 3 państwa członkowskie ustanowią selektywną zbiórkę przynajmniej papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła.”;

6) w art. 11b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komisja, we współpracy z Europejską Agencją Środowiska, sporządza sprawozdania z postępów w osiąganiu celów określonych w art. 9a ust. 4, art. 11 ust. 2 lit. c), d) i e) oraz w art. 11 ust. 3 najpóźniej trzy lata przed każdym terminem określonym w tych przepisach.”;

7) dodaje się art. 22a–22d w brzmieniu:

„Artykuł 22a

System rozszerzonej odpowiedzialności producenta wyrobów włókienniczych

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby producenci ponosili rozszerzoną odpowiedzialność producenta za wyroby włókiennicze używane w gospodarstwach domowych, artykuły odzieżowe, dodatki odzieżowe i obuwie, odzież i dodatki odzieżowe wymienione w załączniku IVc („wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze”), które udostępniają na rynku po raz pierwszy na terytorium państwa członkowskiego zgodnie z art. 8 i 8a.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 38a w celu zmiany załącznika IVc do niniejszej dyrektywy, aby dostosować kody Nomenklatury scalonej, wymienione w załączniku IVc do niniejszej dyrektywy, do kodów wymienionych w załączniku 1 do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87*.

3. Państwa członkowskie w jasny sposób określają role i obowiązki odpowiednich podmiotów zaangażowanych we wdrażanie, monitorowanie i weryfikację systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta, o którym mowa w ust. 1.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby producenci wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc pokrywali koszty następujących działań:

a) zbiórki używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich wymienionych w załączniku IVc i dalszego gospodarowania odpadami, które obejmuje:

1) zbiórkę tych używanych produktów w celu ich ponownego użycia oraz selektywne zbieranie zużytych produktów w celu przygotowania ich do ponownego użycia i recyklingu zgodnie z art. 22c i 22d,

2) transport zebranych ładunków, o których mowa w pkt 1, w celu późniejszego sortowania do ponownego użycia, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu zgodnie z art. 22d,

3) sortowanie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne procesy odzysku oraz unieszkodliwiania zebranych ładunków, o których mowa w pkt 1,

4) zbiórkę, transport i przetwarzanie, o których mowa w pkt 1 i 2, odpadów wytworzonych przez przedsiębiorstwa społeczne i inne podmioty niegospodarujące odpadami, które są częścią systemu zbierania, o którym mowa w art. 22c ust. 5 i 11;

b) prowadzenia badania składu zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych zgodnie z art. 22d ust. 6;

c) dostarczania informacji na temat zrównoważonej konsumpcji, zapobiegania powstawaniu odpadów, ponownego użycia, przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innego odzysku i unieszkodliwiania wyrobów włókienniczych i produktów obuwniczych zgodnie z art. 22c ust. 13, 14 i 17;

d) gromadzenia danych i sprawozdawczości na rzecz właściwych organów zgodnie z art. 37;

e) wsparcia na rzecz badań i rozwoju w celu usprawnienia procesów sortowania i recyklingu, w szczególności w celu zwiększenia skali recyklingu włókien, bez uszczerbku dla unijnych zasad pomocy państwa.

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby producenci wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc pokrywali koszty, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, w odniesieniu do używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich wymienionych w załączniku IVc, zdeponowanych w punktach zbierania utworzonych zgodnie z art. 22c ust. 5 i 11, jeżeli takie wyroby i produkty po raz pierwszy udostępniono na rynku na terytorium państwa członkowskiego po [*Urząd Publikacji: proszę wstawić datę wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej*].

6. Wskazane w ust. 4 koszty, które należy pokryć, nie przekraczają kosztów niezbędnych do gospodarnego świadczenia wskazanych w tym ustępie usług i są one ustalane z zachowaniem przejrzystości między zainteresowanymi podmiotami.

7. W celu zapewnienia zgodności z art. 30 ust. 1 lit. d) i e) rozporządzenia (UE) 2022/2065 państwa członkowskie zapewniają, aby dostawcy platform internetowych, które umożliwiają konsumentom zawieranie umów zawieranych na odległość z przedsiębiorcami oferującymi konsumentom znajdującym się w Unii wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze wymienione w załączniku IVc, objęci zakresem rozdziału III sekcja 4 tego rozporządzenia, otrzymywali od producentów następujące informacje;

a) informacje na temat rejestracji w rejestrze producentów, o którym mowa w art. 22b, w państwie członkowskim, w którym znajduje się konsument, i numer (bądź numery) rejestracji producentów w tym rejestrze;

b) własne poświadczenie producenta, w którym zobowiązuje się do oferowania wyłącznie wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc, w odniesieniu do których w państwie członkowskim, w którym znajduje się konsument, przestrzegane są wymogi w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta, o których mowa w ust. 1 i 4 niniejszego artykułu oraz art. 22c ust. 1.

8. Państwa członkowskie zapewniają, aby systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta określone w ust. 1 niniejszego artykułu ustanowiono do dnia [Urząd Publikacji: proszę wstawić datę trzydzieści miesięcy po wejściu w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej] zgodnie z art. 8, 8a i 22a–22d.

Artykuł 22b

Rejestr producentów wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i obuwia

1. Państwa członkowskie ustanawiają rejestr producentów wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc w celu monitorowania zgodności tych producentów z art. 22a i art. 22c ust. 1.

   Państwa członkowskie zapewniają, aby rejestr zawierał łącza do innych rejestrów krajowych w celu ułatwienia rejestracji producentów we wszystkich państwach członkowskich.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby producenci byli zobowiązani do zarejestrowania się w rejestrze, o którym mowa w ust. 1. W tym celu państwa członkowskie wymagają od producentów złożenia wniosku o rejestrację w każdym państwie członkowskim, w którym po raz pierwszy udostępniają na rynku wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze wymienione w załączniku IVc.

3. Państwa członkowskie zezwalają producentom na udostępnienie po raz pierwszy na rynku na terytorium tych państw wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc wyłącznie wtedy, gdy producenci ci lub, w przypadku zezwolenia, ich upoważnieni przedstawiciele ds. rozszerzonej odpowiedzialności producenta są zarejestrowani w tym państwie członkowskim.

4. Wniosek o rejestrację obejmuje następujące informacje:

   a) nazwę, znak towarowy producenta i, jeżeli są one dostępne, nazwy marek, pod którymi producent prowadzi działalność w danym państwie członkowskim, oraz adres producenta, w tym kod pocztowy i miejscowość, nazwę ulicy i numer budynku, w stosownych przypadkach numer telefonu, adres strony internetowej i adres e-mail oraz nazwę pojedynczego punktu kontaktowego;

   b) krajowy numer identyfikacyjny producenta, w tym jego numer w rejestrze handlowym lub równoważny oficjalny numer rejestracyjny, w tym unijny

numer identyfikacyjny podatnika lub krajowy numer identyfikacyjny podatnika;

c) kody Nomenklatury scalonej wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc, które producent zamierza udostępnić na rynku po raz pierwszy na terytorium tego państwa członkowskiego;

d) nazwę, kod pocztowy, miejscowość, ulicę i numer, kraj, numer telefonu, adres internetowy, adres e-mail i krajowy numer identyfikacyjny organizacji odpowiedzialności producenta, numer w rejestrze handlowym lub równoważny oficjalny numer rejestracyjny, unijny lub krajowy numer identyfikacyjny podatnika organizacji odpowiedzialności producenta oraz upoważnienie udzielone przez reprezentowanego producenta;

e) oświadczenie producenta lub organizacji odpowiedzialności producenta stwierdzające, że podane informacje są prawdziwe.

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby obowiązki wynikające z niniejszego artykułu mogła wypełniać w imieniu producenta organizacja odpowiedzialności producenta.

W przypadku gdy producent wyznaczył organizację odpowiedzialności producenta, obowiązki wynikające z niniejszego artykułu wypełnia odpowiednio ta organizacja, chyba że dane państwo członkowskie postanowi inaczej.

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwy organ:

a) otrzymywał wnioski o rejestrację producentów, o których mowa w ust. 2, za pośrednictwem elektronicznego systemu przetwarzania danych, o którym szczegółowe informacje udostępniane są na stronie internetowej właściwego organu;

b) dokonywał rejestracji i nadawał numer rejestracyjny w terminie nieprzekraczającym 12 tygodni od przekazania informacji określonych w ust. 4;

c) mógł dokonywać szczegółowych ustaleń dotyczących wymogów i procesu rejestracji bez dodawania istotnych wymogów do tych określonych w ust. 4;

d) mógł nakładać na producentów oparte na kosztach i proporcjonalne opłaty za rozpatrywanie wniosków, o których mowa w ust. 2.

7. Właściwy organ może odmówić rejestracji producenta lub wycofać ją, jeżeli informacje określone w ust. 4 i powiązane dowody w postaci dokumentów nie zostały dostarczone lub są niewystarczające lub jeżeli producent nie spełnia już wymogów określonych w ust. 4 lit. d).

8. Państwa członkowskie wymagają, aby producent lub, w stosownych przypadkach, organizacja odpowiedzialności producenta bez zbędnej zwłoki zawiadamiała właściwy organ o wszelkich zmianach w zakresie informacji zawartych w rejestracji zgodnie z ust. 4 lit. d) oraz o trwałym zaprzestaniu udostępniania na rynku po raz pierwszy na terytorium państwa członkowskiego wyrobów włókienniczych i produktów obuwniczych, o których mowa w danej rejestracji. Producent jest wykluczany z rejestru producentów, jeżeli przestał istnieć.

9. Jeżeli informacje w rejestrze producentów nie są publicznie dostępne, państwa członkowskie zapewniają, aby dostawcy platform internetowych umożliwiających

konsumentom zawieranie umów na odległość z producentami otrzymali bezpłatny dostęp do rejestru.

10. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające zharmonizowany format rejestracji w rejestrze na podstawie wymogów informacyjnych określonych w ust. 4 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 39 ust. 2.

Artykuł 22c

Organizacja odpowiedzialności producenta wyrobów włókienniczych

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby producenci wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc wyznaczyli organizację odpowiedzialności producenta do wypełniania w ich imieniu obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta określonych w art. 22a.

2. Państwa członkowskie wymagają, aby organizacje odpowiedzialności producenta zamierzające wypełniać w imieniu producentów obowiązki w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta zgodnie z art. 8a ust. 3, art. 22a, 22b, 22d i niniejszym artykułem uzyskały zezwolenie właściwego organu.

3. Państwa członkowskie wymagają od organizacji odpowiedzialności producenta zapewnienia, aby składki finansowe wpłacane na ich rzecz przez producentów wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc:

   a) były oparte na masie danych produktów, a w przypadku wyrobów włókienniczych wymienionych w części 1 załącznika IVc były modulowane na podstawie wymogów dotyczących ekoprojektu przyjętych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady .../... [*Urząd Publikacji: proszę wstawić numer seryjny rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, gdy zostanie przyjęte*]**, które są najistotniejsze dla zapobiegania powstawaniu odpadów włókienniczych i dla przetwarzania wyrobów włókienniczych zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami oraz odpowiadającymi im metodami pomiaru dla tych kryteriów przyjętymi zgodnie z tym rozporządzeniem lub na podstawie innego unijnego aktu prawnego ustanawiającego zharmonizowane kryteria zrównoważonego rozwoju i metody pomiaru w odniesieniu do wyrobów włókienniczych, i które zapewniają poprawę zrównoważenia środowiskowego i obiegu zamkniętego wyrobów włókienniczych;

   b) były korygowane w celu uwzględnienia wszelkich dochodów osiągniętych przez organizacje odpowiedzialności producenta z tytułu ponownego użycia i przygotowania do ponownego użycia lub z tytułu wartości surowców wtórnych z odpadów włókienniczych poddanych recyklingowi;

   c) zapewniały równe traktowanie poszczególnych producentów, niezależnie od ich pochodzenia czy wielkości, nie nakładając nieproporcjonalnego obciążenia na producentów małych ilości wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc, w tym również na małe i średnie przedsiębiorstwa.

4. W razie potrzeby, aby uniknąć zakłóceń na rynku wewnętrznym i zapewnić spójność z wymogami dotyczącymi ekoprojektu przyjętymi zgodnie z art. 4 w związku z art. 5 rozporządzenia .../... [*Urząd Publikacji: proszę wstawić numer seryjny rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, gdy zostanie przyjęte*], Komisja może przyjąć akty wykonawcze ustanawiające kryteria modulacji opłat do celów stosowania ust. 3 lit. a) niniejszego artykułu. Ten akt wykonawczy nie dotyczy dokładnego określenia poziomu wkładów i przyjmuje się go zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 39 ust. 2 niniejszej dyrektywy.

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby organizacje odpowiedzialności producenta ustanowiły system selektywnej zbiórki używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich wymienionych w załączniku IVc, niezależnie od ich charakteru, składu materiałowego, stanu, nazwy, marki, znaku towarowego lub pochodzenia, na terytorium państwa członkowskiego, w którym organizacje te po raz pierwszy udostępniają te produkty na rynku. Za pomocą systemu selektywnej zbiórki:

   a) oferuje się zbiórkę takich używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich podmiotom, o których mowa w ust. 6 lit. a), oraz zapewnia niezbędne rozwiązania praktyczne dotyczące zbierania i transportu takich używanych wyrobów i produktów oraz odpadów z nich, w tym bezpłatne dostarczanie do powiązanych punktów zbierania („powiązane punkty zbierania") odpowiednich pojemników do zbierania i transportu;

   b) zapewnia się bezpłatne zbieranie takich używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich zebranych w powiązanych punktach zbierania z częstotliwością proporcjonalną do obszaru objętego zasięgiem oraz objętości takich używanych wyrobów i produktów oraz odpadów z nich, jakie zazwyczaj zbierane są za pośrednictwem tych punktów zbierania;

   c) zapewnia się bezpłatne zbieranie odpadów wytwarzanych przez przedsiębiorstwa społeczne i inne podmioty niegospodarujące odpadami z takich wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych zbieranych za pośrednictwem powiązanych punktów zbierania.

   Wszelka koordynacja między organizacjami odpowiedzialności producenta podlega unijnym regułom konkurencji.

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby system zbiórki, o którym mowa w ust. 5:

   a) składał się z punktów zbierania utworzonych przez organizacje odpowiedzialności producenta i podmioty gospodarujące odpadami w ich imieniu we współpracy z co najmniej jednym z następujących podmiotów: przedsiębiorstwami społecznymi i podmiotami gospodarki społecznej, dystrybutorami, organami publicznymi lub osobami trzecimi prowadzącymi w ich imieniu zbiórkę używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich wymienionych w załączniku IVc oraz innymi punktami dobrowolnego zbierania;

   b) obejmował całe terytorium państwa członkowskiego, biorąc pod uwagę liczebność populacji i gęstość zaludnienia, przewidywaną ilość używanych

wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich wymienionych w załączniku IVc, dostępność i lokalizację w najbliższej okolicy użytkowników końcowych, nie ograniczając się do okolic, w których zbieranie, a następnie zarządzanie tymi wyrobami i produktami, jest zyskowne;

c) pozwalał utrzymywać stały wzrost poziomu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia technicznie wykonalnych poziomów z uwzględnieniem dobrych praktyk.

7. Państwa członkowskie zapewniają, aby poziom zbierania, o którym mowa w ust. 6 lit. c), obliczano zgodnie z ust. 8 i 9.

8. Poziom selektywnej zbiórki, o którym mowa w ust. 6 lit. c), oblicza się jako wartość procentową uzyskaną przez podzielenie masy zużytych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc zebranych zgodnie z ust. 5 w danym roku kalendarzowym w państwie członkowskim przez masę takich zużytych wyrobów i produktów wytworzonych i zebranych jako zmieszane odpady komunalne.

9. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające metodę obliczania i weryfikacji poziomu selektywnego zbierania, o którym mowa w ust. 6 lit. c) niniejszego artykułu. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 39 ust. 2.

10. Państwa członkowskie zapewniają, aby organizacje odpowiedzialności producenta nie miały możliwości odmowy udziału przedsiębiorstw społecznych i innych podmiotów zajmujących się ponownym użyciem w systemie selektywnej zbiórki ustanowionym zgodnie z ust. 5.

11. Bez uszczerbku dla ust. 5 lit. a) i b) oraz ust. 6 lit. a) państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa społeczne mogły utrzymywać i prowadzić własne punkty selektywnego zbierania oraz aby były traktowane na równi lub preferencyjnie pod względem lokalizacji takich punktów. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa społeczne i podmioty gospodarki społecznej, które są częścią powiązanych punktów zbierania zgodnie z ust. 6 lit. a), nie były zobowiązane do przekazywania organizacji odpowiedzialności producenta zebranych używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich wymienionych w załączniku IVc.

12. Państwa członkowskie zapewniają, aby punkty zbierania utworzone zgodnie z ust. 5, 6 i 11 nie podlegały wymogom rejestracji lub uzyskania zezwolenia przewidzianym w niniejszej dyrektywie.

13. Państwa członkowskie zapewniają, aby oprócz informacji, o których mowa w art. 8a ust. 2, organizacje odpowiedzialności producenta udostępniały użytkownikom końcowym, a zwłaszcza konsumentom, następujące informacje dotyczące zrównoważonej konsumpcji, ponownego użycia i gospodarowania pod koniec przydatności do użycia wyrobami włókienniczymi i produktami obuwniczymi w odniesieniu do wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc, które producenci udostępniają na terytorium państwa członkowskiego:

a) informacje na temat roli konsumentów w przyczynianiu się do zapobiegania powstawaniu odpadów, biorąc pod uwagę wszelkie najlepsze praktyki, w

szczególności przez wspieranie wzorów zrównoważonej konsumpcji i promowanie właściwego dbania o produkty podczas ich użytkowania;

b) informacje na temat dostępnych rozwiązań w zakresie ponownego użycia oraz naprawy wyrobów włókienniczych i obuwia;

c) informacje na temat roli konsumentów w przyczynianiu się do selektywnego zbierania używanych wyrobów włókienniczych i obuwia oraz odpadów z nich;

d) informacje na temat wpływu produkcji wyrobów włókienniczych, w szczególności praktyk z zakresu szybkiej mody i konsumpcji, recyklingu i innych sposobów odzysku i unieszkodliwiania oraz niewłaściwego pozbywania się odpadów włókienniczych i obuwniczych, takich jak zaśmiecanie lub wyrzucanie do zmieszanych odpadów komunalnych, na środowisko, zdrowie ludzi oraz prawa socjalne i prawa człowieka.

14. Państwa członkowskie zapewniają, aby organizacja odpowiedzialności producenta regularnie przekazywała informacje, o których mowa w ust. 13, oraz aby informacje te były aktualne i przekazywane za pośrednictwem:

a) strony internetowej lub innych środków łączności elektronicznej;

b) informacji w przestrzeni publicznej;

c) programów i kampanii edukacyjnych;

d) oznakowania w języku lub językach łatwo zrozumiałych przez użytkowników i konsumentów.

15. W przypadku gdy w państwie członkowskim występuje kilka organizacji odpowiedzialności producenta upoważnionych do wykonywania w imieniu producentów obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta, państwa członkowskie zapewniają, aby organizacje te obejmowały całe terytorium państwa członkowskiego systemu selektywnej zbiórki używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich wymienionych w załączniku IVc. Państwa członkowskie powierzają właściwemu organowi nadzór nad spełnianiem przez organizacje odpowiedzialności producenta obowiązków w sposób skoordynowany i zgodnie z unijnymi regułami konkurencji, lub wyznaczają do tego celu niezależną osobę trzecią.

16. Państwa członkowskie wymagają, aby organizacje odpowiedzialności producenta zapewniały poufność danych będących w ich posiadaniu w odniesieniu do informacji zastrzeżonych lub informacji, które można bezpośrednio przypisać poszczególnym producentom lub ich upoważnionym przedstawicielom.

17. Państwa członkowskie zapewniają, aby organizacje odpowiedzialności producenta publikowały na stronach internetowych, oprócz informacji, o których mowa w art. 8a ust. 3 lit. e):

a) co najmniej raz w roku, z zastrzeżeniem zachowania tajemnicy handlowej i przemysłowej, informacje na temat ilości produktów wprowadzonych do obrotu, poziomu selektywnego zbierania używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich wymienionych w załączniku IVc, w tym tego rodzaju niesprzedanych produktów, poziomów ponownego użycia, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, z wyszczególnieniem

osobno poziomu recyklingu włókien, osiągniętego przez organizacje odpowiedzialności producenta, oraz poziomów innego odzysku, unieszkodliwiania i wywozu;

b) informacje na temat procedury wyboru podmiotów gospodarujących odpadami wybranych zgodnie z ust. 18.

18. Państwa członkowskie zapewniają, aby organizacje odpowiedzialności producenta gwarantowały niedyskryminacyjną procedurę wyboru, na podstawie przejrzystych kryteriów wyboru, bez nakładania nieproporcjonalnych obciążeń na małe i średnie przedsiębiorstwa związanych z nabywaniem usług gospodarowania odpadami od podmiotów gospodarujących odpadami, o których mowa w ust. 6 lit. a), oraz od podmiotów gospodarujących odpadami w celu ich późniejszego przetwarzania.

19. Państwa członkowskie zapewniają, aby organizacje odpowiedzialności producenta wymagały corocznego zgłaszania przez producentów danych dotyczących wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc.

Artykuł 22d

Gospodarowanie odpadami włókienniczymi

1. Państwa członkowskie zapewnią, do dnia 1 stycznia 2025 r. i z zastrzeżeniem art. 10 ust. 2 i 3, selektywną zbiórkę wyrobów włókienniczych przeznaczonych do ponownego użycia, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby infrastruktura i operacje związane ze zbieraniem, załadunkiem i rozładunkiem, transportem i składowaniem oraz inne operacje związane z odpadami włókienniczymi, w tym późniejsze operacje sortowania i przetwarzania, były chronione przed warunkami pogodowymi i innymi źródłami zanieczyszczenia, aby zapobiec uszkodzeniu i zanieczyszczeniu krzyżowemu zebranych wyrobów włókienniczych. Selektywnie zebrane używane wyroby włókiennicze i odpady włókiennicze podlegają kontroli w punkcie selektywnego zbierania w celu zidentyfikowania i wyeliminowania niedocelowych przedmiotów lub materiałów lub substancji, które są źródłem zanieczyszczenia.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby używane wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze oraz odpady z nich, które są zbierane selektywnie zgodnie z art. 22c ust. 5, były uznawane za odpady w momencie zbierania.

W odniesieniu do wyrobów włókienniczych innych niż wyroby wymienione w załączniku IVc, a także niesprzedanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc, państwa członkowskie zapewniają, aby poszczególne frakcje materiałów włókienniczych i wyrobów włókienniczych były oddzielane w punkcie wytwarzania odpadów, jeżeli takie oddzielenie ułatwia późniejsze ponowne użycie, przygotowanie do ponownego użycia lub recykling, w tym recykling włókien, jeżeli pozwala na to postęp technologiczny.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby używane wyroby włókiennicze, wyroby związane z branżą włókienniczą i produkty obuwnicze oraz odpady z nich, które są zbierane selektywnie zgodnie z art. 22c ust. 5, poddawano procesom sortowania w

celu zapewnienia przetwarzania zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami ustanowioną w art. 4 ust. 1.

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby procesy sortowania używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich, które zbiera się selektywnie zgodnie z art. 22c ust. 5, spełniały następujące wymogi:

   a) procesy sortowania mają na celu wytworzenie wyrobów włókienniczych przeznaczonych do ponownego użycia oraz przygotowania do ponownego użycia;

   b) procesy sortowania w celu ponownego użycia polegają na sortowaniu wyrobów włókienniczych na odpowiednim poziomie szczegółowości i oddzielaniu frakcji, które nadają się do bezpośredniego ponownego użycia, od tych, które mają podlegać dalszym procesom przygotowania do ponownego użycia i są ukierunkowane na konkretny rynek ponownego użycia przy zastosowaniu aktualnych kryteriów sortowania odpowiednich dla rynku przyjmującego;

   c) produkty, które oceniono jako nienadające się do ponownego użycia, sortuje się do recyklingu, a tam, gdzie pozwala na to postęp technologiczny, w szczególności do recyklingu włókien;

   d) wyniki sortowania i późniejszych procesów odzysku ukierunkowanych na ponowne użycie spełniają kryteria pozwalające na zaprzestanie uznawania za odpady, o których to kryteriach jest mowa w art. 6.

6. Do dnia 31 grudnia 2025 r., a następnie co 5 lat, państwa członkowskie przeprowadzają badanie składu zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych w celu określenia udziału odpadów włókienniczych w tych odpadach. Państwa członkowskie zapewniają, aby na podstawie uzyskanych informacji właściwe organy mogły wymagać od organizacji odpowiedzialności producenta podjęcia działań naprawczych w celu zwiększenia ich sieci punktów zbierania oraz przeprowadzenia kampanii informacyjnych zgodnie z art. 22c ust. 13 i 14.

7. Państwa członkowskie zapewniają, aby w celu rozróżnienia między używanymi wyrobami włókienniczymi a odpadami włókienniczymi przemieszczanie używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych, co do których istnieje podejrzenie, że są odpadami, mogło być kontrolowane przez właściwe organy państw członkowskich pod kątem zgodności z wymogami minimalnymi określonymi w ust. 8 i 9 w odniesieniu do przemieszczania używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc oraz odpowiednio monitorowane.

8. Państwa członkowskie zapewniają, aby zorganizowane zawodowo przemieszczanie używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych spełniało wymogi minimalne dotyczące prowadzenia ewidencji określone w ust. 9 i aby towarzyszyły temu co najmniej następujące informacje:

   a) kopia faktury i umowy dotyczącej sprzedaży lub przeniesienia własności wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych, w której stwierdzono, że są one przeznaczone do bezpośredniego ponownego użycia i że się do niego nadają;

b) dowód uprzednich procesów sortowania przeprowadzonych zgodnie z niniejszym artykułem oraz, jeżeli są one dostępne, kryteriami przyjętymi zgodnie z art. 6 ust. 2, w postaci kopii rejestrów dotyczących każdej beli w ramach przesyłki oraz protokołu zawierającego wszystkie informacje z rejestru zgodnie z ust. 9;

c) oświadczenie złożone przez osobę fizyczną lub prawną będącą w posiadaniu używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą lub produktów obuwniczych, która zawodowo zajmuje się transportem takich używanych wyrobów i produktów, że żaden z materiałów znajdujących się w przesyłce nie jest odpadem w rozumieniu art. 3 pkt 1;

d) odpowiednie zabezpieczenie przed uszkodzeniem podczas transportu, załadunku i rozładunku, w szczególności poprzez wystarczające opakowanie i właściwe rozmieszczenie ładunku.

9. Państwa członkowskie zapewniają, aby przemieszczanie używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych spełniało następujące wymogi minimalne dotyczące prowadzenia ewidencji:

a) ewidencja procesów sortowania lub przygotowania do ponownego użycia musi być bezpiecznie, ale nie na stałe, przymocowana do opakowania;

b) ewidencja ta zawiera następujące informacje:

1) opis artykułu lub artykułów znajdujących się w beli odzwierciedlający najwyższy poziom szczegółowości sortowania, jakiemu poddano wyroby włókiennicze podczas procesów sortowania lub przygotowania do ponownego użycia, taki jak rodzaj odzieży, rozmiar, kolor, płeć, skład materiałowy,

2) nazwę i adres przedsiębiorstwa odpowiedzialnego za sortowanie końcowe lub przygotowanie do ponownego użycia.

10. Państwa członkowskie zapewniają, aby – w przypadku ustalenia przez właściwe organy państwa członkowskiego, że planowany transport używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i obuwia obejmuje odpady – kosztami odpowiednich analiz, inspekcji i magazynowania używanych wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i obuwia, co których zachodzi podejrzenie, że są to odpady, można było obciążyć producentów wyrobów włókienniczych, wyrobów związanych z branżą włókienniczą i produktów obuwniczych wymienionych w załączniku IVc, osoby trzecie działające w ich imieniu lub inne osoby organizujące przedmiotowy transport.

* Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej (Dz.U. L 256 z 7.9.1987, s. 1).

** Rozporządzenie .../... (Dz.U. .... s.) [Urząd Publikacji: proszę wstawić szczegółowe informacje dotyczące publikacji rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów]";

8) w art. 29 uchyla się ust. 2a;

9) dodaje się art. 29a w brzmieniu:

„Artykuł 29a

Programy zapobiegania powstawaniu odpadów żywności

1. Do dnia [*Urząd Publikacji: proszę wstawić datę przypadającą dwa lata po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej*] państwa członkowskie dokonują przeglądu swoich programów zapobiegania powstawaniu odpadów żywności i dostosowują je w celu osiągnięcia celów przewidzianych w art. 9a ust. 4. Programy te zawierają co najmniej środki określone w art. 9 ust. 1 i w art. 9a ust. 1 oraz, w stosownych przypadkach, środki wymienione w załącznikach IV i IVa.

2. Każde państwo członkowskie wyznacza właściwe organy odpowiedzialne za koordynację środków zmniejszania ilości odpadów żywności wdrożonych w celu osiągnięcia celu określonego w art. 9a ust. 4 i informuje o tym Komisję do dnia [*Urząd Publikacji: proszę wstawić datę przypadającą trzy miesiące po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej*]. Następnie Komisja publikuje te informacje na odpowiedniej stronie internetowej UE.”;

10) w art. 37 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 3 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie co roku zgłaszają Europejskiej Agencji Środowiska dane dotyczące wdrażania art. 9 ust. 4 oraz dane, o których mowa w art. 22c ust. 17 lit. a). Państwa członkowskie nie mają obowiązku zgłaszania danych ilościowych dotyczących ponownego użycia wyrobów włókienniczych zgodnie z art. 9 ust. 4. Państwa członkowskie co roku zgłaszają Komisji dane dotyczące wdrażania art. 9a ust. 2.”;

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Komisja przyjmie akty wykonawcze ustanawiające format zgłaszania danych, o których mowa w ust. 1, 3, 4a i 5 niniejszego artykułu. Do celów składania sprawozdań z wdrożenia art. 11 ust. 2 lit. a) i b) państwa członkowskie stosują format określony w decyzji wykonawczej Komisji z dnia 18 kwietnia 2012 r. ustanawiającej kwestionariusz na potrzeby sprawozdań państw członkowskich z wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów. Do celów składania sprawozdań dotyczących odpadów żywności przy opracowywaniu formatu zgłaszania danych uwzględnia się metodykę opracowaną zgodnie z art. 9a ust. 3. Takie akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 39 ust. 2 niniejszej dyrektywy.”;

11) w art. 38 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 7 ust. 1, art. 9a ust. 3, art. 11a ust. 10, art. 27 ust. 1 i 4 oraz art. 38 ust. 2 i 3, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 4 lipca 2018 r. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 22a ust. 2, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia [Urząd Publikacji: proszę wstawić datę przypadającą osiemnaście miesięcy po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej]. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub

Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 7 ust. 1, art. 9a ust. 3, art. 11a ust. 10, art, 22a ust. 2, art. 27 ust. 1 i 4 oraz art. 38 ust. 2 i 3, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.”;

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 7 ust. 1, art. 9a ust. 3, art. 11a ust. 10, art, 22a ust. 2, art. 27 ust. 1 i 4 oraz art. 38 ust. 2 i 3 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.”;

12) dodaje się załącznik IVc zgodnie z załącznikiem do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 2

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia [*Urząd Publikacji: proszę wstawić datę przypadającą osiemnaście miesięcy po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej*] r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

   Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 3

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 4

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodniczący	*Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii" należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

1.7. Planowane metody wykonania budżetu

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

3.2.3.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

09 – Środowisko i zmiana klimatu

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

☒ **nowego działania**

☐ **nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego**[86]

☒ **przedłużenia bieżącego działania**

☐ **połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania**

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

Celami ogólnymi zmiany dyrektywy ramowej w sprawie odpadów, w odniesieniu do odpowiednio wyrobów włókienniczych i żywności, są:

– zmniejszenie wpływu na środowisko i klimat, poprawa jakości środowiska i zdrowia publicznego w związku z gospodarowaniem odpadami włókienniczymi zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami,

– zmniejszenie wpływu systemów żywnościowych na środowisko i klimat w związku z powstawaniem odpadów żywności. Zapobieganie powstawaniu odpadów żywności przyczyniłoby się również do zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego.

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

W odniesieniu do wyrobów włókienniczych celem niniejszego wniosku jest poprawa gospodarowania odpadami włókienniczymi zgodnie z „hierarchią postępowania z odpadami” przewidzianą w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, nadanie priorytetowego charakteru zapobieganiu powstawaniu odpadów, przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu wyrobów włókienniczych w pierwszej kolejności przed zastosowaniem innych wariantów odzysku i unieszkodliwiania, a także wdrożenie zasady „zanieczyszczający płaci”.

Jeżeli chodzi o odpady żywności, celami szczegółowymi są: wyraźne zobowiązanie państw członkowskich do przyspieszenia ograniczenia odpadów żywności zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju 12.3 oraz zapewnienie wystarczającej i spójnej reakcji wszystkich państw członkowskich.

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

[86] O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

Przewiduje się następujące wyniki:

– zmniejszenie ilości odpadów włókienniczych, zwiększenie ponownego użycia, przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu wyrobów włókienniczych, zachęty do projektowania wyrobów włókienniczych w taki sposób, aby ułatwić ich ponowne użycie, przygotowywanie do ponownego użycia i recyklingu (dzięki rozszerzonej odpowiedzialności producenta) oraz tworzenie możliwości finansowych pozwalających zwiększyć infrastrukturę ponownego użycia, przygotowania do ponownego użycia i recyklingu wymaganą w UE

– dodatkowe korzyści w wysokości 656 mln EUR w odniesieniu do wyrobów włókienniczych nadających się do ponownego użycia i recyklingu na potrzeby unijnego rynku ponownego użycia i recyklingu, a także wsparcie w postaci 3,5–4,5 mld EUR rocznego ogólnego zwrotu z inwestycji w rozszerzoną odpowiedzialność producenta

– dodatkowa redukcja emisji gazów cieplarnianych równa 16 mln EUR rocznie z wyrobów włókienniczych

– 8 740 miejsc pracy utworzonych w sektorze gospodarowania odpadami

– ograniczenie powstawania odpadów żywności o 10 % w sektorze przetwórstwa i produkcji żywności oraz o 30 % w sektorze detalicznym, usług gastronomicznych i w gospodarstwach domowych (do 2030 r.)

– całkowita wartość dodana dla gospodarki UE 1,6 mld EUR (w tym wyżej wymienione koszty)

– oszczędności w wydatkach gospodarstw domowych na żywność w wysokości 439 EUR rocznie na gospodarstwo domowe (4 osoby)

– ograniczenie wpływu na środowisko związanego z żywnością, w tym emisji gazów cieplarnianych, eutrofizacji mórz, użytkowania gruntów lub niedoboru wody – o całkowitej wartości szacowanej na 9–23 mld EUR, w tym 16,5–62 mln ton szacowanej redukcji emisji gazów cieplarnianych.

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Wskaźniki postępu i osiągnięcia celów będą następujące:

– badanie składu zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych w celu określenia udziału odpadów włókienniczych w tych odpadach

– dane dotyczące przygotowania do ponownego użycia używanych wyrobów włókienniczych i odpadów włókienniczych

– informacje na temat poziomu selektywnej zbiórki używanych wyrobów włókienniczych i produktów obuwniczych oraz odpadów z nich wymienionych w załączniku IVc, ponownego użycia i przygotowania do ponownego użycia oraz współczynnika recyklingu osiągniętego przez organizację odpowiedzialności producenta

– osiągnięcie do 2030 r. zmniejszenia powstawania odpadów o 10 % w sektorze przetwórstwa i produkcji żywności oraz o 30 % w sektorze detalicznym, usług gastronomicznych i w gospodarstwach domowych.

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

W perspektywie około 3 lat musiałyby zostać określone szczegółowe wymogi w drodze aktów wykonawczych. Będą one obejmować:

– akty wykonawcze ustanawiające zharmonizowany format wpisu do rejestru

– możliwe akty delegowane mające na celu zmianę kodów Nomenklatury scalonej wymienionych w załączniku IVc w celu ich dostosowania do kodów wymienionych w załączniku 1 do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 oraz w celu zapewnienia pewności prawa w odniesieniu do produktów objętych rozszerzoną odpowiedzialnością producenta

– możliwe akty wykonawcze określające kryteria dotyczące organizacji odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wkładów finansowych wpłacanych przez producenta

– akt wykonawczy określający metodę obliczania i weryfikacji poziomu selektywnej zbiórki

– akty wykonawcze przyjęte zgodnie z ust. 37 niniejszego artykułu określające format zgłaszania danych, o których mowa w ust. 1, w celu ich dostosowania do wymagań określonych w ust. 3 tego artykułu

– nie określono żadnych wymagań, które należy spełnić w obszarze odpadów żywności (ponieważ niezbędne warunki wstępne przyjęto już w ramach przeglądu dyrektywy ramowej w sprawie odpadów w 2018 r. i późniejszych aktach prawa wtórnego.

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii" należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

Biorąc pod uwagę transgraniczny charakter łańcucha wartości wyrobów włókienniczych z perspektywy gospodarczej, środowiskowej i społecznej, sprzedaż, konsumpcja i gospodarowanie zużytymi wyrobami włókienniczymi są nierozerwalnie związane z funkcjonowaniem jednolitego rynku i globalnymi łańcuchami wartości. Wysoka zależność od surowców podkreśla znaczenie zachęcania do stosowania modeli biznesowych o obiegu zamkniętym w celu zmniejszenia zużycia surowców pierwotnych i złagodzenia związanych z nimi negatywnych ekologicznych efektów zewnętrznych.

Należy zwiększyć skalę systemów zbiórki, sortowania i recyklingu, aby przygotować się na przyszły obowiązek selektywnej zbiórki i jego pełne wdrożenie, ponieważ szereg niedoskonałości regulacyjnych i niedoskonałości rynku, które mają wpływ na wszystkie państwa członkowskie i podmioty w całym łańcuchu wartości wyrobów włókienniczych, utrudnia obecnie zapewnienie wystarczających zdolności w zakresie zbiórki, sortowania i recyklingu. Brak wspólnego unijnego podejścia do gospodarowania wyrobami włókienniczymi grozi powstaniem fragmentacji regulacyjnej lub jej dalszym utrwaleniem oraz zakłóceniami w przepływie odpadów i

materiałów, utrudniając tym samym transgraniczne przemieszczanie wyrobów włókienniczych (produktów, używanych wyrobów włókienniczych i odpadów włókienniczych) oraz skoordynowane działania i szybkie inwestycje w całej UE. Istnieje duże ryzyko dalszego wzrostu fragmentacji regulacyjnych i obciążeń administracyjnych dla zainteresowanych stron z branży, głównie MŚP, wynikających z rozbieżnego stosowania zasady „zanieczyszczający płaci" w krajowych systemach rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wyrobów włókienniczych. Problemy dotyczące ekologicznych efektów zewnętrznych w wymiarze transgranicznym, w tym emisji gazów cieplarnianych i wywozu wyrobów włókienniczych (oraz odpadów pod postacią materiałów niebędących odpadami) do państw trzecich, są skuteczniej rozwiązywane w ramach unijnych działań, w szczególności ze względu na to, że kluczowe czynniki powodujące te problemy wiążą się z niedociągnięciami regulacyjnymi wynikającymi z braku zharmonizowanych definicji i fragmentacji regulacyjnej oraz luki w finansowaniu wspólnej dla wszystkich państw członkowskich.

Wszystkie państwa członkowskie wytwarzają odpady żywności, co prowadzi do powstania znaczących ekologicznych efektów zewnętrznych w wymiarze transgranicznym. Produkcja, przechowywanie, transport i przetwarzanie żywności oraz unieszkodliwianie odpadów żywności wywierają wpływ na środowisko i klimat (np. emisje gazów cieplarnianych, wpływ na użytkowanie gruntów, różnorodność biologiczną, zużycie wody i eutrofizację) w UE. Co więcej, produkcja żywności przywożonej do UE może mieć istotny wpływ na środowisko i klimat na szczeblu globalnym.

Spójność w ograniczaniu ilości odpadów żywności w całej UE jest niezbędna do zapewnienia ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych w każdym państwie członkowskim, zmniejszenia negatywnego wpływu na klimat, bioróżnorodność i wykorzystanie zasobów naturalnych, co przyniesie korzyści wykraczające poza granice państwowe. Co ważne, dzięki zwiększeniu wydajności systemu żywnościowego ograniczenie powstawania odpadów żywności przyczyni się również do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w całej UE.

Żywność jest przedmiotem szeroko zakrojonego handlu na rynku UE, przy czym przedsiębiorstwom spożywczym prowadzącym działalność transgraniczną należy zapewnić spójność i jasność co do oczekiwanego poziomu ambicji w celu planowania inwestycji i działań na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów żywności. Skoordynowane podejście na szczeblu unijnym może zapewnić niezawodność i ciągłość, a tym samym wspierać przyjmowanie nowych modeli biznesowych przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze w celu przyspieszenia redukcji marnowania żywności w całym łańcuchu wartości żywności.

Oczekuje się, że ustanowienie celów w zakresie ograniczenia marnowania żywności, które państwa członkowskie mają osiągnąć do 2030 r., przyczyni się do zintensyfikowania wysiłków na rzecz określenia i zwiększenia skali skutecznych strategii i inicjatyw zarówno w państwach członkowskich, jak i między nimi, poprzez: usprawnienie zapewniania wkładu przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze, zwłaszcza w kontekście transgranicznych łańcuchów dostaw; pomoc w zapewnieniu, aby wszystkie państwa członkowskie spójnie i równolegle podejmowały działania zmierzające do wyeliminowania czynników powstawania odpadów żywności (rynkowych i behawioralnych), zgodnie z działaniami podjętymi przez – jak dotąd nielicznych – liderów oraz przyspieszenie rozwoju skutecznych krajowych strategii zapobiegania marnowaniu żywności

poprzez rozpowszechnianie dobrych praktyk i dalsze wykorzystywanie unijnej bazy wiedzy związanej z zapobieganiem powstawaniu odpadów żywności.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

W dyrektywie ramowej w sprawie odpadów ustanowiono pojęcia, które można stosować horyzontalnie, a które wiążą się z wytwarzaniem odpadów i gospodarowaniem nimi, w tym z ich przetwarzaniem, recyklingiem i odzyskiem. Określono w niej hierarchię postępowania z odpadami, traktując zapobieganie powstawaniu odpadów priorytetowo względem ponownego użycia lub recyklingu, a w dalszej kolejności nadając priorytet recyklingowi względem innych wariantów odzysku i ostatecznego unieszkodliwiania przez składowanie. Ponadto dyrektywa zawiera zobowiązanie dla państw członkowskich do wdrażania funkcjonujących systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta, które służą zapewnieniu, aby producenci ponosili odpowiedzialność za gospodarowanie odpadami po swoich produktach. W Planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym Komisja zobowiązała się do dokonania przeglądu dyrektywy ramowej w sprawie odpadów w kontekście odpadów włókienniczych.

W odniesieniu do żywności należy zauważyć, że chociaż po raz pierwszy wyznaczono cel dotyczący ograniczenia powstawania odpadów żywności, inne cele określone w prawodawstwie dotyczącym odpadów służące zwiększeniu recyklingu odpadów lub zmniejszeniu składowania odpadów uznaje się powszechnie za sukces, ponieważ zapewniają one wszystkim podmiotom i ogólnie społeczeństwu wyraźne założenia i pewność prawa, a państwom członkowskim pełną elastyczność w zakresie wyboru wymaganych środków. Z doświadczenia wynika, że należy monitorować postępy poczynione w zakresie realizacji celów i zapewnić państwom członkowskim wsparcie poprzez wymianę najlepszych praktyk dotyczących mających zastosowanie na poziomie krajowym instrumentów i narzędzi służących osiągnięciu tych celów oraz wyjaśnienia w postaci wytycznych lub zmiany odpowiednich środków w stosownych przepisach w celu ułatwienia zapobiegania powstawaniu odpadów (np. wyeliminowanie wszelkich napotkanych przeszkód).

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

Przedmiotowe inicjatywy wchodzą w zakres Europejskiego Zielonego Ładu, wokół którego koncentruje się unijna strategia odbudowy. W Zielonym Ładzie uznaje się korzyści płynące z inwestowania w nasz konkurencyjny zrównoważony rozwój poprzez budowanie bardziej sprawiedliwej, ekologicznej i cyfrowej Europy. Działania te obejmują gospodarkę o obiegu zamkniętym, która stanowi główną siłę napędową zwiększania odzysku materiałów i poprawy jakości surowców wtórnych, oraz strategię „Od pola do stołu”.

Wsparcie i zaangażowanie Komisji Europejskiej w badania w obszarze gospodarki o obiegu zamkniętym, a w szczególności dotyczące wyrobów włókienniczych, jest objęte projektami finansowanymi w ramach programu „Horyzont 2020” oraz wkładami finansowymi w ich realizację. Rezultaty tych projektów zostaną wykorzystane w działaniach na rzecz wspierania i propagowania obiegu zamkniętego wyrobów włókienniczych oraz ich zdolności do recyklingu. Sieć europejskich centrów innowacji cyfrowych – finansowanych w ramach programu „Cyfrowa Europa” – pomaga MŚP we wdrażaniu narzędzi cyfrowych wspierających obieg zamknięty i zdolność do recyklingu wyrobów włókienniczych oraz przyczynia się do

ograniczenia ilości odpadów żywności w przemyśle rolno-spożywczym i turystyczno-hotelarskim. W obszarze odpadów żywności projekty wspierające projekty badawcze są finansowane w ramach programu „Horyzont 2020”, ale również w ramach programu „Horyzont Europa”.

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

W przypadku wyrobów włókienniczych teoretycznie możliwe było ustanowienie przepisów krajowych w państwach członkowskich. Można jednak zaobserwować, że obowiązujące (i planowane) przepisy nie zagwarantowałyby wymaganego poziomu harmonizacji w całej UE, który pozwoliłby uniknąć większej fragmentacji rynku wewnętrznego.

W przypadku wyrobów włókienniczych teoretycznie możliwe było ustanowienie przepisów krajowych w państwach członkowskich. Można jednak zaobserwować, że obowiązujące (i planowane) przepisy nie zagwarantowałyby wymaganego poziomu harmonizacji w całej UE, który pozwoliłby uniknąć większej fragmentacji rynku wewnętrznego.

Zadanie gromadzenia i kontroli poprawności danych powierzono Europejskiej Agencji Środowiska ze względu na istniejące zarządzanie przepływami danych dotyczących ponownego użycia produktów, doskonałą renomę i gotowość do zarządzania przepływami danych. Powiązania z przestrzenią danych dotyczących produkcji mogą przyczynić się do obniżenia kosztów wdrażania i transakcji.

Zadań związanych ze stworzeniem aktów wykonawczych na szczeblu unijnym nie można przekazywać na zewnątrz.

Charakter wniosku – prawnie wiążące cele nałożone na państwa członkowskie – oznacza, że właściwe środki będą finansowane głównie na szczeblu krajowym.

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

☐ **Ograniczony czas trwania**

– ☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.

– ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na płatności.

☒ **Nieograniczony czas trwania**

– Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od 2024 r. do 2028 r.,

– po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane metody wykonania budżetu[87]

☒ **Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję

– ☒ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;

– ☐ przez agencje wykonawcze;

☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☐ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

– ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;

– ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);

– ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;

– ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;

– ☐ organom prawa publicznego;

– ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile są im zapewnione odpowiednie gwarancje finansowe;

– ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i zapewniono odpowiednie gwarancje finansowe;

– ☐ podmiotom lub osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

– *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

Brak.

87 Szczegóły dotyczące metod wykonania budżetu oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na stronie BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Ocena skutków finansowych regulacji obejmuje wydatki na personel w Komisji. Potencjalna potrzeba wzmocnienia Europejskiej Agencji Środowiska zostanie zgrupowana w ocenie skutków finansowych regulacji dotyczącej przyszłego wniosku ustawodawczego z uwzględnieniem synergii. Zastosowanie mają standardowe zasady dotyczące tego typu wydatków.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Nie dotyczy – por. powyżej

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

Nie dotyczy – por. powyżej

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

Nie dotyczy – por. powyżej

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Nie dotyczy – por. powyżej

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn. / niezróżn.[88]	państw EFTA[89]	krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących[90]	państw trzecich	pochodzący z pozostałych dochodów przeznaczonych na określony cel
7	20 02 02 01 W centrali i w biurach przedstawicielstw	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
7	20 02 01 01 Personel kontraktowy	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE

- Proponowane nowe linie budżetowe

Nie dotyczy

88 Środki zróżnicowane/środki niezróżnicowane

89 EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

90 Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych

– ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do załącznika do oceny skutków finansowych regulacji (załącznika 5 do decyzji Komisji w sprawie przepisów wewnętrznych dotyczących wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej), przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

DG ds. Środowiska		2023	2024	2025	2026	2027	**OGÓŁEM**
□ Zasoby ludzkie		0,171	0,358	0,358	0,358	0,358	**1,603**
○ Pozostałe wydatki administracyjne							
OGÓŁEM DG ds. Środowiska	Środki	0,171	0,358	0,358	0,358	0,358	**1,603**

Koszty DG ENV wynikają z procedury współdecyzji i wdrażania oraz z poszczególnych aktów wykonawczych proponowanych w ramach proponowanych zmian.

Obecny personel (0,75 EPC w grupie funkcyjnej AD) zostanie w pełni zaangażowany w proces negocjowania i ogólnego wdrażania zmienionej dyrektywy oraz poszczególne prace przygotowawcze i przygotowanie projektów aktów wykonawczych zgodnie z terminami zaproponowanymi we wniosku dotyczącym zmiany. Do wykonania tych ostatnich zadań potrzebne będzie 0,33 EPC (grupa funkcyjna AD).

3 dodatkowe stanowiska kontraktowe (3 pracowników kontraktowych) są niezbędne do przeprowadzenia prac technicznych obejmujących:

– akty wykonawcze ustanawiające zharmonizowany format wpisu do rejestru

– możliwe akty delegowane mające na celu zmianę kodów Nomenklatury scalonej wymienionych w załączniku IVc w celu ich dostosowania do kodów wymienionych w załączniku 1 do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 oraz w celu zapewnienia pewności prawa w odniesieniu do produktów objętych rozszerzoną odpowiedzialnością producenta

– możliwe akty wykonawcze określające kryteria dotyczące organizacji odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wkładów finansowych wpłacanych przez producentów

– akt wykonawczy określający metodę obliczania i weryfikacji poziomu selektywnej zbiórki

– akty wykonawcze przyjęte zgodnie z ust. 37 niniejszego artykułu określające format zgłaszania danych, o których mowa w ust. 1, w celu ich dostosowania do wymagań określonych w ust. 3 tego artykułu.

DG SANTE		2023	2024	2025	2026	2027	**OGÓŁEM**
○ Zasoby ludzkie		0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	**0,427**
○ Pozostałe wydatki administracyjne							
OGÓŁEM DG SANTE	Środki	0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	**0,430**

Koszty DG SANTE wynikają z procesu współdecyzji i monitorowania realizacji we wszystkich państwach członkowskich. Odzwierciedlają one obecny personel (grupa funkcyjna AD).

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	**2,033**

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**OGÓŁEM**
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 7 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	**2,033**
	Środki na płatności	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	**2,033**

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ⇩			Rok **N**		Rok **N+1**		Rok **N+2**		Rok **N+3**		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)						**OGÓŁEM**	
	PRODUKT																	
	Rodzaj[91]	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1[92]...																		
- Produkt																		
- Produkt																		
- Produkt																		
Cel szczegółowy nr 1 – suma cząstkowa																		
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																		
- Produkt																		
Cel szczegółowy nr 2 – suma cząstkowa																		
OGÓŁEM																		

[91] Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

[92] Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cel(e) szczegółowy(e) …”.

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na zasoby ludzkie i środki administracyjne

Szacunkowe zapotrzebowanie na środki administracyjne w Komisji

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych.

– ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**OGÓŁEM**
DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych						
Zasoby ludzkie	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	**2,033**
Pozostałe wydatki administracyjne						
Suma cząstkowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	**2,033**

Poza DZIAŁEM 7[93] wieloletnich ram finansowych	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Zasoby ludzkie						
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym						
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

OGÓŁEM	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	**2,033**

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

3.2.3.3. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie w Komisji

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.

93 Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA"), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

– ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

		2023	2024	2025	2026	2027
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)		1,5	1	1	1	1
20 01 02 03 (w delegaturach)						
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)						
01 01 01 11 (bezpośrednie badania naukowe)						
Inna linia budżetowa (określić)						
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)			3	3	3	3
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)						
XX 01 xx **yy zz** [94]	- w centrali					
	- w delegaturach					
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)						
01 01 01 12 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)						
Inna linia budżetowa (określić)						
OGÓŁEM		**1,5**	4	4	4	4

XX oznacza odpowiedni obszar polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	DG ENV: obecne 0,75 EPC (grupa funkcyjna AD) na potrzeby procedury współdecyzji i obecne 0,33 EPC (grupa funkcyjna AD) na potrzeby wdrażania DG SANTE: obecne 0,5 EPC (grupa funkcyjna AD) na potrzeby procedury współdecyzji i monitorowania państw członkowskich.
Personel zewnętrzny	DG ENV: 3 dodatkowe stanowiska kontraktowe (3 pracowników kontraktowych) są niezbędne do przeprowadzenia prac technicznych obejmujących: – akty wykonawcze ustanawiające zharmonizowany format wpisu do rejestru – możliwe akty delegowane mające na celu zmianę kodów Nomenklatury scalonej wymienionych w załączniku IVc w celu ich dostosowania do kodów wymienionych w załączniku 1 do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 oraz w celu zapewnienia pewności prawa w odniesieniu do produktów objętych rozszerzoną odpowiedzialnością producenta – możliwe akty wykonawcze określające kryteria dotyczące organizacji odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wkładów finansowych wpłacanych przez producentów – akt wykonawczy określający metodę obliczania i weryfikacji poziomu selektywnej zbiórki

[94] W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA").

	– akty wykonawcze przyjęte zgodnie z ust. 37 niniejszego artykułu określające format zgłaszania danych, o których mowa w ust. 1, w celu ich dostosowania do wymagań określonych w ust. 3 tego artykułu.

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Wniosek/inicjatywa:

– ☒ może zostać w pełni sfinansowany(a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF).

– ☐ wymaga zastosowania nieprzydzielonego marginesu środków w ramach odpowiedniego działu WRF lub zastosowania specjalnych instrumentów zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając działy i linie budżetowe, których ma dotyczyć, odpowiadające im kwoty oraz proponowane instrumenty, które należy zastosować.

– ☐ wymaga rewizji WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

Wniosek/inicjatywa:

– ☒ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich

– ☐ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok **N**[95]	Rok **N+1**	Rok **N+2**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

[95] Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się realizację wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

– ☒ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody

– ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:

☐ wpływ na zasoby własne

☐ wpływ na dochody inne

Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków☐

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy[96]						
		Rok **N**	Rok **N+1**	Rok **N+2**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
Artykuł …								

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

[96] W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.